National Library
Bibliothèque Nationale
MAY
MAI 21
PER SECTI
JOURN

B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited

Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York: Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. JAUNKALNIETIS, 1306 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca 91214.

NR. 19 SESTDIENA, 1980. GADA 10. MAIJS, 30. GADS MAY 10, 1980

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

Vēstījums visiem latviešiem

Daugavas Vanagu Centrālā valde savā 1980. gada 2. maija sēdē Toronto, Kanadā, pieņēma šādu vēstījumu latviešiem visā pasaulē:

I

1980. gada jūnijā paiet 40 gadi, kopš Pad. savienība ar milzīgu militāru pārspēku sagrāva neatkarīgo Baltijas valstu patstāvību. Šo 40 gadu laikā ir izaugušas jaunas paaudzes, kuŗas pašas pieminēto notikumu nav piedzīvojušas un uzzinājušas par to no dažādu ideoloģiju iekrāsotiem avotiem. Daugavas Vanagu Centrālā valde atzīst, ka latviešiem pašiem ir jādeklarē savs viedoklis un jāatgādina notikusī netaisnība, kuŗa vēl joprojām pastāv.

Baltijas valstu neatkarībai nāves spriedumu parakstīja Pad. savienības ārlietu komisārs Molotovs un nacistiskās Vācijas ārlietu ministrs Ribentrops Maskavā, 1939. gada 23. augustā nolīgstot neuzbrukšanas līgumu starp Vāciju un Pad. savienību. Šim līgumam bija pievienots slepens protokols, ar kuŗu Igaunija un Latvija tika iedalīta Pad. savienības „iespaidu sfairā". 28. septembrī līgumu papildināja un Pad. savienības „iespaidu sfairā" tika ieslēgta arī Lietuva.

1939. gada 1. septembrī ar Vācijas iebrukumu Polijā sākās Otrais pasaules karš. Baltijas valstis vēlējās palikt neitrālas. Bet tūlīt pēc Polijas sadalīšanas starp Vāciju un Pad. savienību, padomju valdība izsauca uz Maskavu vienu pēc otra Baltijas valstu ārlietu ministrus. Padomju valdība ar draudiem piespieda Baltijas valstu valdības ielaist savās zemēs izvēlētās bazēs zināmu skaitu sarkanarmijas karavīru. Padomju valdība arī apsolīja neiejaukties Baltijas valstu iekšējā politikā un sniegt tām atbalstu pret ārējiem draudiem. Ievestais padomju karaspēks skaitliski pārsniedza Baltijas valstu karaspēku un drīz vien to papildināja ar kvotā neieskaitītām, tā saucamām „speciālām vienībām".

Izmantojot vācu militāro panākumu radīto apjukumu Francijā un Lielbritanijā 1940. gada jūnijā un nesagaidījuši savu aģitātoru sekmes satricināt Baltijas tautu uzticību savām likumīgajām valdībām, Padomju valdība apvainoja Baltijas valstu valdības un uzstādīja ultimātus, dodot ļoti īsu laiku atbildei, kādēļ Baltijas valstu valdībām nebija iespējas savstarpēji sazināties. 15. jūnijā sarkanarmija iesoļoja Lietuvā, bet 17. jūnijā arī Latvijā un Igaunijā.

Nelielas provokātoru grupas mēģināja demonstrēt pret nacionālajām valdībām, bet tām nebija sekmes. Tomēr valdību darbība ar padomju komisāru pavēli bija apturēta, un to vietā stājās leļļu valdības. Tās atbrīvoja nedaudzos politiskos cietumniekus un pavēlēja visiem fabriku strādniekiem „spontāni" piedalīties demonstrācijās, prasot nacionālās valdības locekļu nāvi un komūnistiskās iekārtas ievešanu. Komisāri steidzās apgalvot, ka nekādas pārmaiņas valsts iekārtā nenotiks un demokratiskās vēlēšanās tiks ievēlēta jauna saeima.

Vēlēšanas arī notika vienā laikā visās trijās Baltijas valstīs 14. un 15. jūlijā, bet tās nebija demokratiskas. Tika apcietināti daudzi partiju demokratiskie darbinieki, kuŗi mēģināja uzstādīt savu sarakstu vēlēšanām. Palika tikai viens saraksts, kuŗā bija tikai komūnistu izraudzīti kandidāti. Piedalīšanās vēlēšanās bija obligāta un vēlēšanu iznākums, pārpratuma dēļ, bija paziņots dažu ārvalstu preses aģentūrām jau pirms balsu skaitīšanas nobeigšanas. Šādi ievēlētās saeimas savās pirmajās sesijās izlēma lūgt padomju valdību uzņemt trīs Baltijas republikas Pad. savienībā. Ar to jaunie „likumdevēji" pārkāpa savu valstu satversmes, kuŗās bija klauzulas, ka valsts suverēnitātes jautājums nav saeimas kompetencēs, bet izlemjams tautas nobalsošanā. Šīs un padomju varmācīgās okupācijas dēļ demokratiskās rietumvalstis vēl joprojām nav atzinušas Baltijas valstu de jure iekļaušanu Pad. savienībā. Starptautisko tiesību izpratnē šī rīcība vēl joprojām ir nelikumīgs akts.

II

Daugavas Vanagu Centrālā valde norāda, ka Latvijas, it kā Padomju republikas, bet patiesībā Maskavas kontrolētais stāvoklis ir pret latviešu tautas gribu un tās nacionālām interesēm, proti, ka Pad. savienības līdzšinējai kolonizēšanas politikai turpinoties, latviešu tautas pastāvēšana ir apdraudēta.

Tādēļ mēs prasām Eiropas drošības konferences dalībniecēm valstīm panākt, ka Helsinku vienošanās garā tiek:

1) Pārtraukta cittautiešu iepludināšana Latvijā.
2) Izvāktas Padomju karaspēka un policijas vienības no Latvijas territorijas.
3) Atjaunota Latvijas valsts suverēnitāte.

III

Ievērojot izteiktās prasības lielo un taisnīgo nozīmi, DV CV aicina visas latviešu nacionālās pārstāvniecības un organizācijas brīvajā pasaulē, tāpat baltiešu sadarbības iestādījumus nākt ar tādu pašu prasību, lai vienoti un uz iespējami plašas bazes izteiktu šo savu gribu, tādējādi runājot visu baltiešu vārdā.

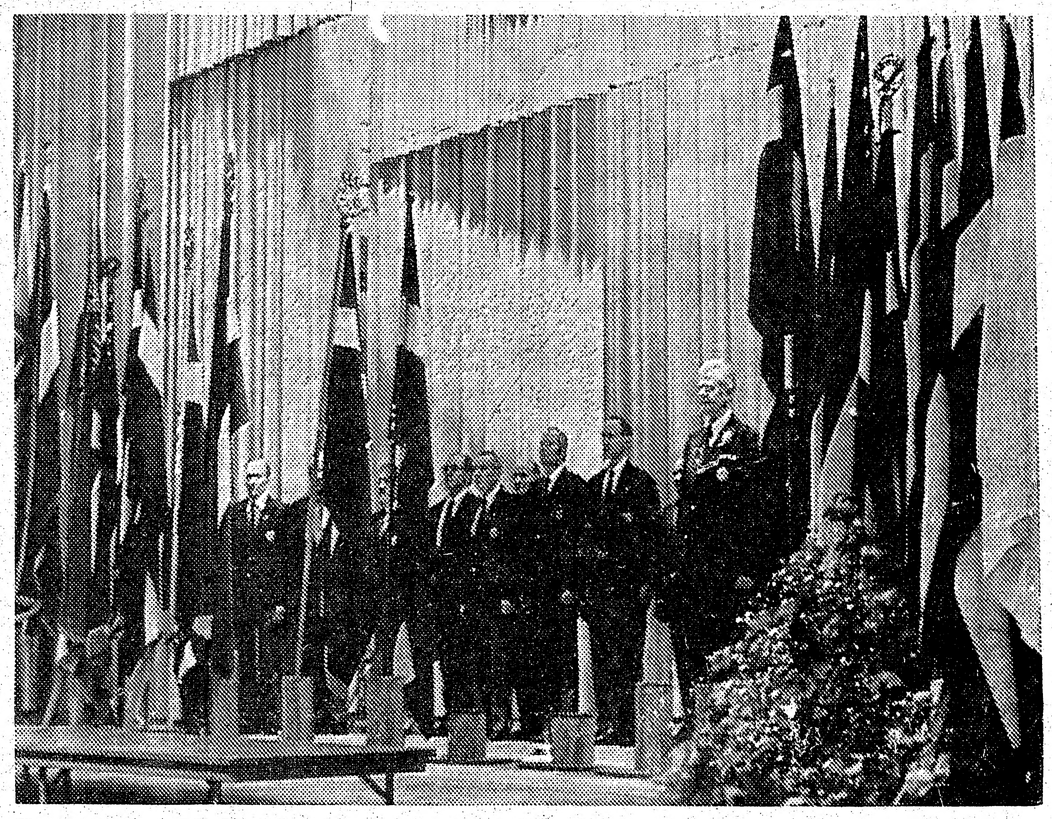

Karogu sardzē DV Kanadā 30 gadu atceres aktā Toronto. Foto: J. Liģers

Tito ēra beigusies

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pagājušā nedēļā pēc gandrīz trīs mēnešu ilgas agonijas beidzot nāvei kapitulēja Dienvidslavijas diktātors Josips Bross Tito, 87 g. vecais komūnistu tiranns ar dzelzs dūri 37 gadus valdīja daudzās nacionālitātēs un reģionālu pretišķību sašķelto 22 milj. iedzīvotāju lielo komūnistiskās Dienvidslavijas valsti. Žēlabas un līdzjutība, kas nāk no visām pasaules mētropolēm, rada iespaidu, ka zaudēts gandrīz viens no lielākiem šī gadu simteņa valstsvīriem. Tas nenoliedzami ir pārspīlējums. Tito bija īpatnēja personība, politiķis ar apbrīnojamu instinktu un savdabīga personība pārējo komūnistu vadoņu pulkā. Tito biografija līdzīga dēkainam romānam, kuŗā līdzās politiskām intrigām, slepkavībām, drāmatiskām bēgšanām, apcietinājumiem līdz iet arī aizraušanās ar skaistām sievietēm, labu vīnu, konjaku un romāna varoņa triumfs mūža pēdējās dienās.

Pēdējos gados Tito uzturējās pārmaiņus 17 dažādās greznās „dačās", kas neko neatšķīrās no pārējo Eiropas monarchu pilīm. Ne velti Tito daži zobgaļi dēvēja par vienīgo komūnistu pasaules monarchu. Pats Staļins to savā laikā iecēla par Kominterna Dienvidslavijas sekcijas galvu. Spāņu pilsoņu kara laikā viņš Austrumeiropā vervēja brīvprātīgos žīdu komūnistu vadītai internacionālajai brigādei.

Tito pasaules skatuvē uznāca pēdējā kara laikā kā dienvidslavu komūnistu partizānu vadonis. Vēsture noklusējusi patiesību, ka Kremļa spiega Kima Filbija līdzstrādnieka Klūgmaņa ieteikumā briti atrāva savu pabalstu rojālistu ģenerālim Dragam Michailovičam, kas jau sekmīgi pret nacistiem cīnījās pirms Tito. Vēlāk Tito bez žēlastības izrēķinājās ar dienvidslavijas patriotiem un kara beigās ģenerāli Michailoviču noslepkavoja.

Paliekamu vietu vēsturē Tito sev nodrošināja 1948. gadā vēl nepiedzīvotā konfrontācijā ar visvareno Staļinu. Pad. savienībā pavadītajā laikā Tito bija atklājis Maskavas komūnistiskā režīmā daudz aplamību. Viņš atteicās Dienvidslavijā ielaist Maskavas militāros un cīvilos padomdevēju tūkstošus, kā arī atteicās piegādāt prasītās izejvielas un rūpniecības ražojumus, citiem vārdiem, viņš atteicās pārvērst Dienvidslaviju par Pad. savienības vasaļvalsti. Kad Staļins piedraudēja ar invāziju, Tito savukārt lika pretī dienvidslavu militārās pretestības karti. Šajā konfrontācijā Staļins zaudēja. Tito slepenā policija apcietināja un likvidēja pāri par 14.000 Kremlim simpatizējošos dienvidslavu komūnistus.

Iekšpolitikā Tito mentālitāte un metodes nemaz nebija citādas, kā viltīgā gruzīna izrīcības Pad. savienībā. Tikai vēlākos gados Tito atdeva zemi atpakaļ lauksaimniekiem, deva lielāku brīvību nacionālizēto rūpniecību vadītājiem un piešķīra lielāku autonomiju valstī iekļautām nacionālitātēm. Kad Tito tuvākais līdzstrādnieks vicepremjērs Milovāns Djilas iedrošinājās publicēt ārzemēs divus kritiskus sacerējumus, Tito pavēlēja viņu apcietināt un turēja deviņus gadus cietumā.

Tito atraisīšanās no Maskavas hegemonijas, protams, nepalika bez atbalss rietumu pasaulē. Vašingtona lielā steigā ķecerīgajam dienvidslavu diktātoram piedāvāja 4 milj. dolaru lielu kukuli. Protams, Tito naudu pieņēma, bet tas bija arī viss. Daži komentātori Tito novērtē par pirmo nacionālkomūnistu.

Tito komūnisma reformācijas centieni, protams, kaitināja visvareno Staļinu. Tito pasaulei gribēja pierādīt, ka eksistēt spēj ar tāda komūnistiska iekārta, kas nav Maskavas pavadā. Viņa draudzība ar Ēģiptes Nasēru un Indijas Nerū bija pamatā tā dēvēto Trešās pasaules valstu uznākšanai uz politiskās skatuves. Ļoti zīmīgi Tito salīdzināja Dienvidslavijas ieņemto stāvokli: „Austrumi baidās, ka mēs pagriezīsimies uz rietumiem, bet rietumi baidās par to, ka mēs varām nosliekties uz austrumiem."

Mūs sevišķi var interesēt Tito runa Dienvidslavijas komūnistu partijas sestajā kongresā. Viņš tanī visas pasaules priekšā asos vārdos nosodīja Čērčila, Staļina un Rūzvelta vienošanos par iespaida sfairām:

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1980. GADA 10. MAIJS 19. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors Krišs S I D A R S. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y.10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai inicāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

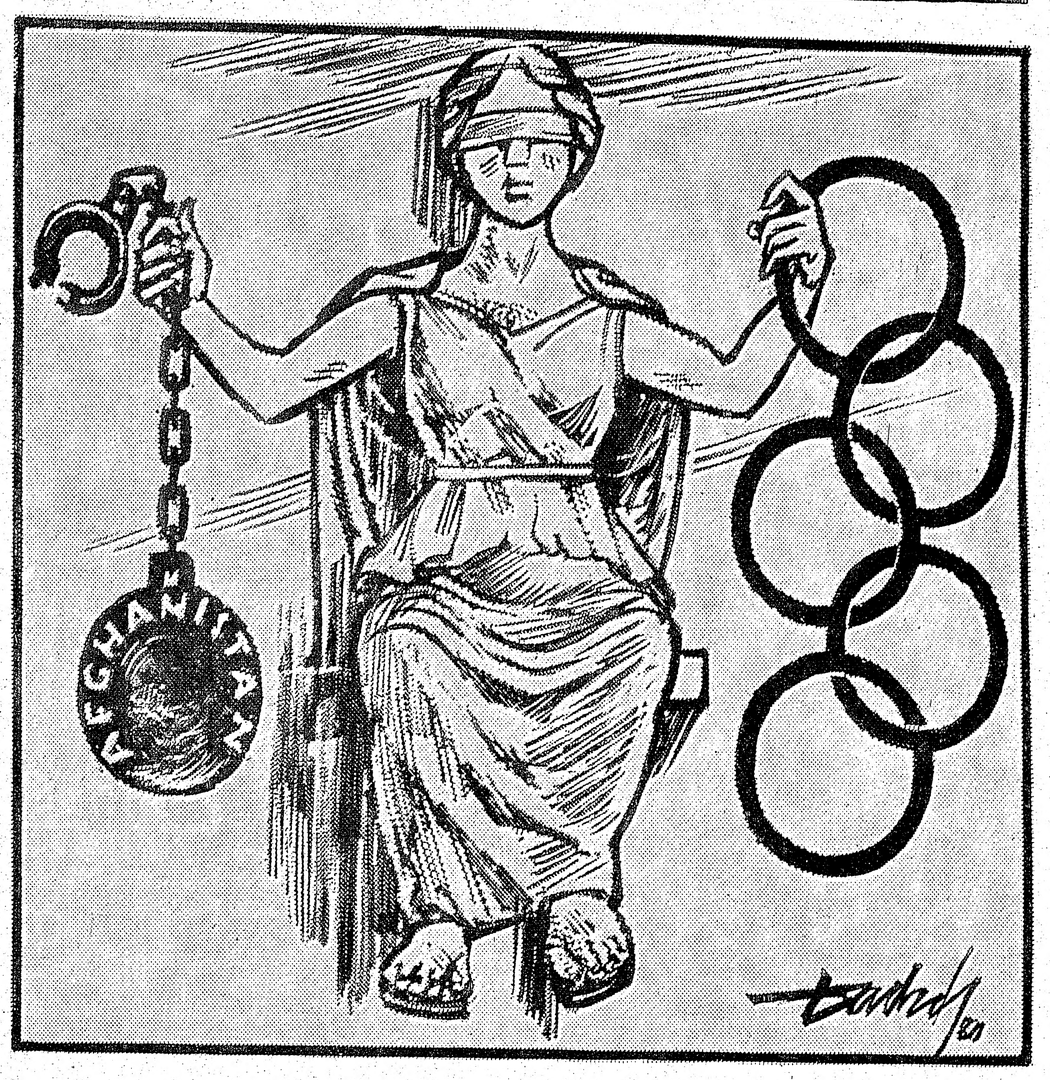

P. Grods

8. maijs

8. maijs jau iegājies to dienu skaitā, kad atceramies kardinālu pagriezienu pasaules notikumu forumā, bet kas daudzām tautām nav bijis labvēlīgs, apēnojot viņu cerības pēc brīvības. Pirms trīsdesmit pieci gadiem pēdējam šāvienam izskanot Eiropas kontinentā, šo spalgo troksni uzvarētāji iztulkoja kā zīmi taisnīgam un ilgstošam mieram. Tā to uztvēra rietumi, bet gluži citādu skaņu tajā sadzirdēja vienmēr izsalkušie un varaskārie austrumi. Tiem vēl nebija gana ar Vācijas nospiešanu ceļos. Šai procesā cieta arī daudzas citas tautas un valstis, kas pret savu gribu un pārliecību bija netieši ierautas trakojošā kaŗa vētrā.

Uzvaras skurbumā pie malas bija nobīdīts viss, kam sakarība ar nākotnes drošību. Uzvarētāji (rietumu nometnē) vairāk ļāvās mirkļa saldumam, nedomājot un nepētot, kas slēpjas šo uzvaru vienas puses partnera nolūkos. Izšķirīgā momentā, kāds iestājas ar 8. maiju, pa visiem pasaules ziņu ceļiem kliedzot miera iestāšanos, mēs līdz ar daudziem citiem, palikām bez tā. Ar uzvaru fanfarām izdzisa arī mūsu valsts brīvība un cerības, tai ieslīgstot gaŗā un tumšā verdzības naktī, kuŗai vēl šodien neredzam nobeiguma, vai kaut vai mazāko blāzmas svītru tautas un zemes liktenī.

Bet esam daudz mācījušies un uzzinājuši, kas šai gaŗajā laikā risinājies uzvarētāju un uzvarēto attieksmēs, nodomos un nākotnes vēlamā izkārtojumā. Austrumu ļaunie nolūki nav mainījušies, tie pat pieauguši un veidojušies garā, kādu diktē komūnisma doktrīna — visas pasaules pakļautību komūnismam. Katrs trimdā aizvadītais un vērotais gads atgādina vēstures lapas, kuŗas šķirstām aizvien uz priekšu, meklēdami un pētīdami iespējas un varbūtības, kas varētu noraut verdzības važas no mūsu tautas un zemes. Bet šīs lapas, viena pēc otras, krīt un aizveŗas ar ļaunu smagumu un bezcerībām, šaubām un neticību. Tās noskan kā iznīcinoša veseŗa sitieni, zem kuŗiem sadrūp dzīves laktā mestās cerības un pozitīvie lolojumi.

Ja jau šodien gaidām kādu pārvērtību Latvijas brīvības labā, tad tā ir maldīšanās. Mēs tā negribētu domāt, taču reālitātes diendienā to apstiprina. Nevienam nav vairs jāskaidro vai jāiestāsta rūgtā patiesība, kas paužas rietumu un austrumu attieksmēs. Ja pirmie mūs cenšas uzmundrināt ticībai un paļāvībai, ka Latvijas un pārējo Baltijas valstu jautājums nav aizmirsts, tad to varam saprast un tam noticēt. Bet kur gan, šodien redzama rietumu reālā rīcība mūsu un citu apspiesto tautu nelaimes labā? Tādas vietas vai iestādījuma nav, un reālitātes rāda letaŗģiska miega izpausmi tās modrības vietā, kādu gaidījām no rietumu puses. Neko mums un mūsu apspiestai tautai nedod vārdiskās vai personiskās līdzjutības izteikšana, kas gadu no gada kļuvusi par trafarētu un šablonisku žestu. Tiekam baroti ar izmeklētu, pārāk uzmanīgi izteiktu vārdu virumu, kas ne par milimetru nav pietuvinājis mūsu iecerēm.

Taču traģiskais gulst apstāklī, ka visu šo laiku, kopš 8. maija iestāšanās, rietumi sadarbošanās nolūkos visējādā veidā atbalstījuši padomju varas nostiprināšanos — ar saimnieciskiem līgumiem, tehnoloģiju un labības sūtījumiem. Tas nozīmē un skaidri parāda, ka rietumi visu šo pēckaŗa laiku, vairāk vai mazāk atklāti, sekmējuši komūnisma kolosa augšanu, vairojuši tā saimniecisko un militāro potenciāli,

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules

NO KAŖA TOMĒR BAIDĀS

Malēnietis Čikagā (labāk gan būtu parakstījis īsto vārdu, jo, droši vien, mēs viens otru pazīstam) LA 22. marta numurā saka: „Kas attiecas uz kaŗiem, tad Latvijā no tiem mazāk baidās nekā šeit." Vai tā nu būs! Kā no laukiem, tā arī no Rīgas es saņemu vēstules, kuŗās visi izsaka bažas par kaŗu un dzīvo bailēs no jauna kaŗa.

Valentīna Auguste Čikagā

KATRAM SAVS LAIKS UN VIETA

Kungs Anvils atkal vēršas pret sportu un apšauba, ka veselā miesā mājo vesels gars. Iznāk tā, ka kaŗa ordeņus piešķir par miesas kropļošanu, lai dziedinātu garu! Anvils laikam nezina, ka sporta ļaužu lielais vairums par medaļām ne domā, nedz tās kādreiz saņem. Tikai vislabākajiem tās piesprauž pie sporta tērpa, sporta laukumā — vienreizējai nēsašanai, tā sakot. Pēc tam tās novieto kādā stūrītī — atmiņai.

Kaŗa laika apbalvojumiem vieta tikai pie kaŗavīra tērpa, ne miera laika glaunajām žaketēm. Katrai lietai savs laiks un vieta. Kas šo dzīves likumu neievēro, kļūst smieklīgs.

A. Zemnieks, Ont.

LATVIJAS KAROGS

Par Latvijas karoga 700 gadu atceri vietā piebilst, ka ASV Apollo XVI astronauti savā 1972. gada lidojumā uz mēnesi (no 20. — 23. aprīlim), starp citu valstu karogiem paņēma līdz arī brīvās Latvijas, Igaunijas un Lietuvas karogus, kuŗus Džons Jangs un Čarls Djuke ar Orionu aizveda uz mūsu zemes tuvāko (239.000 jūdzes) kaimiņu izplatījumā — Mēnesi. Atcerēsimies arī, ka pirms 60 gadiem Bermonta bandas no Pārdaugavas velti nopūlējās nemitīgā ložu krusā notriekt no Rīgas pils torņa masta jaunās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Šis vēsturiskais karogs, 85 ložu caururbts, vēlākos gados uzglabāts mūsu Kaŗa mūzejā — Pulvertornī.

Tagad maskavieši velti nopūlas mūsu sirmā karoga krāsas izdzēst no apspiestās, nelaimīgās tautas sirds. Apspiedēji labi zina, ka daudzās vietās mūsu tēvzemē šo karogu rūpīgi uzglabā tai dienai, ko pauž dzejnieks A. Eglītis: „Tas karogs jums, ko plēš un skauž, uz tēvu zemes jāuzsprauž!"

Vēsturnieks Bilkins savā publikācijā par zemgaļu cīņām (188. lp.) pat pielaiž domu, ka Nameika kaŗa gājiens pret Rīgu (kuŗu aizstāvēt ar savu sarkanbaltsarkano karogu, ordeņa aicināti, steigušies Cēsu letgaļi) varējis būt arī 1280. gada pašā sākumā, jo „Lielupes ledus bijis vēl plāns." Ja šo stāstījumu, ko mums atstāstījis Rīmju (Atskaņu) chronists, vēl papildinātu ar piemērotu literāri mūzikālu ielogu, mūsu karoga 700 gadu daudzinājums īsti iederētos mūsu vispārējo saietu programmās. Kādēļ gan to nevarētu piesaistīt, piem., 27. janvāŗa Draudzīgā aicinājuma piemiņas norisēm, jo tieši prezidents Kārlis Ulmanis bija tas, kas aicināja Latvijas karogu ieslēgt savās sirdīs.

Vanagu Kārlis Indianā, ASV

NEĻAUSIM MŪS SAŠĶELT

LNAK valdes prkiešsēdis T. Kronbergs, kas tikpat kā ar visām balsīm atkal ievēlēts amatā, darbā pierādījis īstu nacionālu stāju. Tā tas bija arī pagājušā gada beigās Austrālijas ceļojumā, kur viņš asprātīgi atbildēja dažiem kreisā novirziena pārstāvjiem. Paldies Dievam, ka Austrālijā tādu neesot daudz, tāpēc tur arī mazāk strīdu. Arī 10. februāŗa referātu vakarā Toronto viņš atkal „trāpīja naglai uz galvas", izsakot brīdinājumu „jauno ceļu meklētājiem" mūsu vidū, kas nesaprot brīvību, bet tikai „pusbrīvības".

Taisnība T. Kronbergam: mums ir jābūt politiski gataviem aizstāvēt savas tautas intereses un jāpārbauda, cik mēs esam nacionāli stipri. Tas jāapliecina arī nākošajās LNAK padomes vēlēšanās, parādot savu nacionālo vienību, lai strādātu savas apspiestās tautas un mūsu Latvijas brīvības labā.

A. Zaube Čikagā

KRIEVI UN KOMŪNISTI

Vairāki tautieši pēdējās nedēļās sākuši cilāt jautājumu par krievu tautas atbildību vēstures priekšā, sakarā ar tur pastāvošo komūnisma iekārtu. Iggadējais Latvijas universitātes tiesību zinātņu profesors mācīja, ka katrā valstī tāda iekārta, kādu akceptē tautas vairākums. Domāju, ka profesors taču gluži niekus nemācīja. Viņa vārds — Roberts Akmentiņš.

Mag. iur. **E. Lapiņš**
Grand Rapidos

PASKAIDROJUMS

LA 3. maija numurā atreferējumā par LNAK padomes sesiju ieviesusies kļūda, sakot, ka es „cīņu pret pārkrievināšanu" esot uzsvēris kā galveno prioritāti. Tieši otrādi: uzsvēru, ka pārkrievināšana nav tautas pirmā nelaime. Latvieši nepārtaujas. Galvenā un visu citu problēmu radītāja ir nelatviešu ieplūšana, kas iznīcina mūsu tautu kā vairākuma nāciju, un ka šī Maskavas kolonizācijas resp. genocīda politika PBLA akcijā nav likta pirmajā vietā.

V. Upeslācis

JAUTĀJUMS

Kad Olģerts Liepiņš Bostonā pagājušajā gadā rakstīja, ka mūsu bijušo sūtņu archīvi Vašingtonā kādreiz „izmesti uz ielas", tad lasītāji savās vēstulēs jautāja, vai mūsu tagadējam sūtnim nekas nebūtu sakāms? Arī lasītāja H. Mierkalne ASV pēc kāda laika jautāja to pašu. Atbildes vēl tagad nav!

Voldemars Augusts Čikagā

DV - mūsu kultūras balstītāji

GLEZNU IZSTĀDE DAUGAVAS VANAGU 30 GADU PASTĀVĒŠANAS SVINĪBU IETVAROS TORONTO

Izstādē piedalījās 16 vietējie mākslinieki ar 45 izstādītiem darbiem. Daudzi no mākslas darbiem jau redzēti iepriekšējās izstādēs, tomēr, pēc laba brīža apskatot no jauna, varam atrast daudz jaunu atzīstamu vērtību, kas kaut kā bija palikušas neievērotas pirmo reizi. Gribētos ierosināt, ka māksliniekiem vajadzētu kādā no mūsu daudzajām sabiedriskajām celtnēm ierīkot pastāvīgu savu darbu skati, kur laiku pa laikam varētu izstādītos darbus apmainīt, tā pakalpojot publikas interesei par mūsu mākslas sasniegumiem un pārmaiņām, jo bieži izstādēm atļautais laiks ir ierobežots, daudziem no mums neļaujot šīs izstādes apmeklēt. Varbūt ir taisnība, ka nevēlēšanās baudīt mākslas darbu otrreiz norāda, ka to nebija vērts redzēt arī pirmo reizi. Dodot iespēju apskatīt darbus vēlreiz, būtu pakalpots mūsu mākslas dzīves interesēm.

Jāņa Šteina 44. nr. Koka vīrs ar flautu publikai vairāk izprotams un tādā veidā tuvāks nekā Televizora ģīmis. Ilgvars Šteins savos grafiskajos darbos pierāda, ka ir pelnījis Daugavas Vanagu piešķirto balvu. Visvalža Reinholda veidojumi metallā, kā vienmēr, rada paliekamu iespaidu. No gleznām 37. nr. Klusums ir tikpat labs kā godalgotais 36. nr. Zelta meži. Inta Plampes izstādītie darbi pārsteidz ar izpildījuma tīrību, līniju svaigumu, kārtību, dzidrumu, acij patīkamām krāsu kombinācijām. Varbūt arī gleznotāji varētu šīs vērtības ņemt vairāk vērā. Ārija Ozola savā īpatnēja apdarē sniedz četrus darbus. Sekmīgākais 28. nr. Vasara, tāpat ar 30. nr. Pavasaris.

Dzintars Mežulis savā nelielajā skulptūrā rāda materiāla pārvaldīšanu, kāpinātu izteiksmes spēku un tīri apskaužamu veiklību sīku detaļu veidošanā. No Arnolda Nulīša trim izstādītiem darbiem man vislabāk patīka 25. nr. Naksnīgie dziļumi. Kārlis Langenfelds joprojām iepriecina aci ar spēcīgā perspektīvā sniegto Laukmali, tāpat itin pieņemama lielā klusā daba Zuzītes. Kārlis Kronbergs, kā parasti, prot pārsteigt skatītāju. Viņa kompozicija 53. nr. sniedz dziļi izjustu toņu sakopojumu un veiklu gradāciju. Adolfs Kerāns izstādījis jau nesen redzēto šifera platē izstrādāto un veiklā apdarē sniegto Veco ratiņu.

Nu mūsu vidējās paaudzes gleznotājiem nepārtrauktu progresu kā raksturojuma intensitātē, tā tīri gleznieciskā pieejā uzrāda Alfreds Jaunzems. Sevišķi izceļas 14. nr. Pīpmanīša portrets. Eižens Janišs savos darbos vēlreiz apliecina labo stila un kompozicijas izpratni. Eduards Dzenis, kā vienmēr, imponē ar savu meistarību. Sevišķi impresīvs viņa samērā atturīgais 8. nr. Pēc zvejas. Valdis Didrichsons izstādījis divus liela formāta darbus. 4. nr. Ceļojums Āfrikas džungļos — labāk izplānots un arī gleznots pateicīgākās toņu gammās. Alfreds Brūveris sniedzis ornamentālas puķes un liela formāta darbu 3. nr. Mana palodze, tīrā impresionistu garā, sevišķi vieglos un vēsos toņos. Agris Anšmits šoreiz risinājis savā darbā Atkusnis grūtas reflekšu problēmas. Labi gleznots sniegs.

Šai izstādē piešķirtās godalgas rāda, ka Daugavas Vanagi blakus saviem daudzajiem pienākumiem arvien vēl turpina mūsu kultūras sasniegumu un attīstības balstīšanu.

Jānis Kuga

Mākslinieki DV Kanadā 30 gadu jubilejas mākslas izstādē. 1. rindā no kreisās: DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons, I. Magons, konsuls Dr. E. Upe nieks, A. Nulītis, K. Kronbergs, Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša un Ārija Ozola, Aizmugurē no kr.: Z. Jurševskis, J. Zuntaks, Ita Ozola, E. Janišs, I. Šteins, V. Reinholds, Dz. Meulisz, I. Plampe un V. Didrichsons. Foto: J. Liģers

Izcils koncerts

DZIEDONE LILIJA ZOBENA SAJŪSMINA KLĪVLANDIEŠUS

Klīvlandes Latviešu koncertapvienības jubilejas sezonas (25 gadi) četri koncerti izcēlās pāri agrākiem apmēram 100 koncertiem ar sevišķi augstu kvalitāti. Sezonu iesāka Koncertapvienības pirmais priekšnieks basbaritons Dr. Jānis Klaviņš. Viņam sekoja divi mūsu izcilie instrumentālisti — pianists Arturs Ozoliņš un vijolnieks Larsens un noslēdza jaunā dziedone no Anglijas — saprāns Lilija Zobena. Viņa bija sagatavojusi tik svaigu, stilā noskaņotu, techniski ļoti prasīgu un grūtu programmu, kādu laimējās klausīties tikai ļoti retos gadījumos. Dzirdējām spožu balss kultūru un lieliski izstrādātu priekšnesumu. Zobenai plaša, spēcīga simpatiskas nokrāsas, visos posmos pirmšķirīgi izskolota un izlīdzināta balss, kuŗa klausītāju aizrauj ne vien ar krāšņu skanīgumu, bet arī ar klusinātiem, it kā surdinētiem dziedājumiem — piemēra pēc — šūpļa dziesmām, kuŗas viņai īpašā sakarā veselu ciklu veltījis komponists Jērums. Tā ir skaista, procelāna smalka mūzika, kuŗu augstā pjedestālā pacēla dvēseligais Zobenas izpildījums. Ja dziedona būtu atļāvusi aplausus pēc katras dziesmas, tad te būtu atkārtojums opēc atkārtojuma.

Zobena ir savas karjēras sākumā, tikai 29 gadus veca, bet mūzikā jau sasniegusi pilngadību. Liekas, ka viņa labi varētu būt arī uz operas skatuves. Viņa izceļas ne vien ar savu balsi, bet arī kā čelliste un diriģente. Arvien vēl turpina papildināt savu mūzikas varēšanu tālākās studijās. Ar vislielāko interesi pavisam drīz vērosim viņu arī dziesmu svētkos kā virsdiriģenti.

Koncertu dziedone iesāka ar 17. gadsimta autora Purcella lielāku garīgo dziedājumu. Tūliņ visiem kļuva skaidrs, ka ar viņas aicināšanu Koncertapvienība izvilkusi lielo laimestu. Visā 26 dziesmu koncertā Zobenas labais sniegums vēl ievērojami kāpinājās ar lirisku dinamisko izteiksmi, nevainojamu tīrību, akadēmisku noblesi un visiem citiem liela kalibra

(Turpinājums 9. lp.)

Elmārs Dambergs

Māksla no ideālisma līdz kompjūtera izpriecai

(4. turpinājums)

Pievēršoties mūsu mākslas ceļojuma pēdējam posmam, apskatīsim visrosīgāko un izciliem sasniegumiem pārpilno 20. g. simteni — laikmetu, kas izceļas ar vienlīdz strauju būvēšanos un tikpat steidzīgu noārdīšanu.

Kā jau agrāk novērojām, pagātne nekad nav dusējusi atmatā; nemitīgs ceļš augšup noritējis kā sociālā, tā kultūras laukā. Visiespaidīgākais intellektuālais uzplaukums manifestējās renesansē — cilvēka gars tiecās pēc dziļākas izglītības un paša brīvības. Šīs eksplozīvās atmodas sekas atbalsojās cauri vairākiem gadu simteņiem.

Lūkojoties no mūsu moderno laiku pjedestāla, kas bagātīgi rotāts ar radikālām idejām un technoloģijas brīnumiem, lai ne uz brīdi nepiemirstam, ka baudām augļus, kas brieduši sūros pūļinos — bieži kļūdainu eksperimentu dobēs. Taču katrai sējai reiz seko plauja. Vai varam mūsu gadu simteni uzskatīt par ražas laiku iepriekšējo paaudžu mākslas sniegumiem? Kas to mākslinieces pozitīvajiem devumiem. Mūziku viņa mīl un pārdzīvo, tur nav nekā mākslota, nekā forsēta, nav lētu, saldi smaržainu parfimu. Koncerta beigās publika atkal un atkal neatlaidīgi lūdza un arī saņēma piedevas. Lai nebūtu apvainošanās, lai kā tas bieži notiek, nebūtu atkal jālasa anonimu pārmetumu, pat draudu vēstules, tad nesaukšu neviena vārdā, bet salīdzinošā vērtējumā tomēr iedrošinos izteikties, ka Zobena ar savu skaisto balsi un mākslinieciskosniegumu izceļas pāri vairākām citām mūsu dziedonēm, kuŗām latviešu sabiedrībā lielāks „vārds" nekā viņai. Par to nu varēs pārliecināties arī Grand Rapidu, Kalamazū, Čikagas un Bostonas tautieši, kur viņai paredzēti koncerti. Diezin kāpēc ne citur?

Vienreizēja arī programmas izvēle: pirmajā daļā pieminētais Purcella dziedājums, tad četras reti atskaņotas Alfreda Kalniņa dziesmas un mūsu gadsimta komponista Lenoksa Berkleja sešas intimi noskaņotas rudens impresijas. Viņa mūzika ir mēreni laikmetīga, līriska romantika — interesanta un arī konservātīvi noskaņota, klaustītāja ausij patīkama.

Otrā daļā četras Helmera Pavasara, četras Alberta Jēruma un sešas okupētās Latvijas 44 gadu vecā Paula Dambja miniatūras. Ne vien Dambja, bet arī Pavasara un Jēruma dziesmas Klīvlandes klausītā-

(Turpinājums 14. lp.)

Iznācis jauns romāns

Nav daudz tādu gadījumu, kad redakcijas „melnajā darbā" iesaistītie mūsu rakstu mākslas kalpi būtu iespējuši bagātināt latviešu grāmatu pienesumu ar kādu plašāku darbu — romānu, jo tieši redakcijas darbs paņem visu laiku gandrīz bez atlikuma. Taču pa laikam kāds plašāks romāns spējis parādīties arī šādos apstākļos. Tā nupat iznācis Latvija Amerikā redaktora Krišа Sidara jaunais romāns Debesis nav tālu, ar pieticīgu pseudonimu — Guntis Salāts, 334 lappušu biezā izdevumā, ar mākslinieka Elmāra Damberga daudzām ilustrācijām tekstā. Grāmata iesieta cietos audekla vākos, parastā formātā.

Romānā tēlota mums pazīstama vide, kāda liela Ziemeļamerikas pilsēta, kuŗu zinātājiem nebūs grūti atminēt un kuŗā latvieši pēc Otrā pasaules kaŗa dzīvo dzīvu dzīvi. Tas ir mūsdienu tagadnes romāns, visas notēlotās personas dzīvo un darbojas tagadnē. Lasītājs jūtas it kā pats iejaukts šajos notikumos, dzīvo un darbojas tiem līdz, kas grāmatu padara sevišķi interesantu un saistošu.

Grāmatā daudz asprātību, uzrakstīta raitā valodā. Lasītājs to nevarēs nolikt plauktā, pirms nebūs izlasījis līdz pēdējai lappusei. Šis 334 lappušu biezais izdevums jau dabūjams Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121, par šāda apmēra grāmatas parasto cenu.

1980. g. 11. maijā pl. 19 — Sv. Andreja baznīcā Toronto

ANITAS RUNDĀNES

ĒRĢEĻU KONCERTS

Piedalās Sv. Andreja draudzes koris

Diriģents Arvīds Purvs

Ieeja: $5, studentiem un pensionāriem $4.

Apmeklēt lūdz

Sv. Andreja draudzes koris

8. maijs

(Turpinājums no 2. lp.)

līdz paši tie tagad atjēgušies, ka ietu par tālu. Tas arī nozīmē, ka rietumi ir stiprinājuši verdzinātāja varu, kas jau kopš 8. maija tur savās tērauda ķetnās daudzas kādreiz brīvas tautas un valstis, to skaitā savus pirmos upurus — Baltijas valstis.

Kādēļ šodien brīnīties vai šausmināties par austrumu apetītu un izrīcībām (Afganistānā — P. G.), ja sarkanajam vardarbim piespēlēts tik liels un konsekvents atbalsts no rietumu puses? To valstis jau gadiem ilgi saistījušās dažādos nolīgumos ar valsti un varu, kuŗas nolūkos nav netikai kāpašai kļūt par dominanti pasaulē, bet izraudzītā brīdī iznīcināt savas sadarbības partneŗus rietumos. Kaut kas ir skarbā pretrunā rietumu paustās interesēs par mums. No vienas puses tiekam uzmundrināti cerībām uz brīvību, bet tai pašā brīdī pārāk kaili redzam, ka mūsu uzmundrinātāji jau trīsdesmit piecus gadus veicinājuši sadarbību ar varu un iekārtu, kas, kļūdama aizvien stiprāka, tur savos žņaugos mūsu brīvību un nākotni. Pad. savienība nav palaidusi sveikā nevienu savu upuri. Ko tā sagrābusi, to īsākā vai garākā sagremošanas procesā iznīcina.

Šodien rietumus pārņēmusi baiļu sajūta, kas turpinās kopš šķietamā miera nesēja 8. maija. Apvienotās Nācijas nu jau kuŗo gadu pulcējas savās sēdēs, lai vētītu tautu attiecsmes, uzņemtu savā vidū jaunus dalībniekus. Bet kopš šis pasaules parlaments sācis darbību, nevienam no tās dalībniekiem nav bijusi drosme pacelt gaismā traģēdiju, kas risinās Baltijas jūŗas piekrastā. Pāniskas bailes, vai kādi citi apsvērumi nosprostojuši šī ārkārtīgi svarīgā jautājuma izvirzīšanu dienas gaismā.

Vai gan varam gaidīt un sagaidīt kādu pārvērtību pozitīvā virzienā, kaut apsūdzību kalns pret Pad. savienību ar agresīvo izrīcību Afganistānā ir kļuvis vēl lielāks?

Un tikai Pad. savienība, kuŗā ar skubu un steigu veidojas visi kaŗa vešanas priekšnoteikumi un neslēpts bruņošanās drudzis, zina savu nākošo mērķi, kas atkal var pārsteigt brīvo pasauli, liekot tai krist sašutumā, draudīgos vārdos un nosodījumā. Vairāk par to neesam nedz redzējuši, nedz dzirdējuši kopš 8. maija.

Drošsirdīga pretestība un rīcība pret Pad. savienības nolūkiem nav bijusi vērojama arī pēc trīsdesmit pieci gadiem. Tā ir vienreizēja un atkal atkārtota vājuma zīme, kuŗu rietumi vēl tagad nav gatavi pārvarēt.

Kurzemes cietoksnī 1945. gada pavasarī, īsi pirms kapitulācijas. Šo frontes ziņotāja uzņēmumu bija ievietojis latviešu laikraksts Latviešu Balss, kas 2. Pasaules kaŗa pēdējos mēnešos iznāca Berlīnē.

Jundas korim 25 gadi

Montrealas vīru koris Junda pievienojas tiem latviešu koŗiem svešumā, kas dziedāšanas tradiciju uzturējuši divdesmit piecus gadus. Šinī pilsētā, kuŗu pēc dzimtenes atstāšanas par savu dzīves vietu bija izvēlējušies pulciņš dziedātāju no dažādiem Latvijas koŗiem, vispirms izveidojās jaukts koris. No tā vīru balsīm skolotāja Ž. Luča vadībā radās vīru ansamblis, kad jauktais koris darbību izbeidza. Vēlāk tā diriģēšanu pārņēma Daumants Vītols, kas 1955. gada pavasarī no Anglijas bija pārnācis dzīvot Montrealā. Šī paša gada 7. oktobrī dziedātāji pulcējās pirmam mēģinājumam. Nolēma ansambli paplašināt, tam dodot nosaukumu Montrealas vīru koris Junda. Par koŗa priekšnieku izraudzīja Leo Landovski.

Pirmo koncertu koris rīkoja 1956. gada 9. jūnijā Montrealā. Turpmākajos gados nopietnā un lietprātīgā darbā tas izveidojās par atzīstamu mūzikālu vienību starp svešuma vīru koŗiem. Bez D. Vītola, kas koŗi ar lielu nodošanos vadījis visus tā darbības gadus, savu prasmi diriģēšanā vajadzības gadījumā parādījuši arī Gunārs Aleksis un Jānis Steprāns. Divus pēdējos gadus daļu koncerta programmas iestudēja un vadīja Jānis Beloglāzovs. Ar 1978. gadu koŗim Otavā izveidojusies nodaļa, kuŗa priekšnieks ir E. Rupners. Jubilejas koncertā J. Beloglazovu aizstās A. Gūtmanis.

Savā dziesmotā darbā Junda ik gadus iestudējusi rūpīgi spodrinātu un slīpētu dziesmu koncertu, vispirms Montrealā, bet bieži vien atkārtojums dziedāts Otavā. Bez koncertiem Toronto koris dziedājis arī ASV Albānijā, Bostonā, Sirakūzās, Filadelfijā, Ņujorkā, Klīvlandē, Ročestrā un Priedainē. Visā darbības laikā iestudētas 195 dziesmas, starp tām arī komponistu J. Norviļa, H. Pavasara, B. Skultes, A. Purva un J. Baruša veltījumi koŗim un diriģentam D. Vītolam. Ir dziedāti 45 koncerti, no kuŗiem viens bija veltīts garīgām dziesmām. Deviņos koncertos koris dziedājis kopā ar citiem vīru koŗiem, visbiežāk ar Toronto vīru koŗi Viesturs. 56 reizes dziedāts piemiņas aktos un citos sarīkojumos, kuplināti dievkalpojumi. Junda ir piedalījusies desmit dziesmu svētkos Kanadā un ASV. Koris iedziedājis divas skaņu plates, vienā no tām tikai oriģinālāzdziesmas, otrā latviešu tautasdziesmu sabalsojumi.

Pašreiz koŗī, kopā ar Otavas Jundas nodaļu, dzied 33 dziedātāji. Valdē jubilejas gadā darbojas: R. Karlsons — priekšnieks, A. Caune — priekšnieka palīgs, I. Steprāns — sekretārs, D. Zušmanis — kasieris, G. Aleksis — diriģenta palīgs un valdes locekļi — R. Klaiše, T. Kraulis, J. Odiņš un N. Baumanis. Gadu tecējumā par priekšniekiem bijuši arī J. Tilga, J. Tērauds un I. Steprāns.

Jundas koŗa tapšanā, darbībā un vienības uzturēšanā izcila nozīme bijusi pirmajam priekšniekam Leo Landovskim, kas tagad ir koŗa goda priekšnieks. Tāpat lielas pūles un pašaizliedzīgu darbu korim veltījis Jānis Tilga, Žanis Lucis un Verners Alksnis. Bez šiem entuziastiem korim būtu bijis grūtāk koncertus izrīkot.

Jundas koris nav varējis lepoties ar kuplu dziedātāju skaitu, bet gan ar sajūsmu kalpot dziesmai. Tā novadiņš ir mazs, bet turēšanās dziesmu skandināšanā diža. Koris būs iepriecināts, ja redzēs savā jubilejā daudz dziesmu draugu. Galdiņi iepriekš rezervējami, zvanot N. Baumanim, 488-3679, ieejas kartes — D. Zušmanis, 488-6224.

Richards Tūters

Latvijas Brīvības fonds,

kas ir arī latviešu brīvības fonds, pateicas Daugavas vanadzēm un visai DV organizācijai Kanadā par uzmanību, ko tie veltījuši LBF savas 30 gadu darbības jubilejā, atbalstot fondu ar $1000. Vienībā mazas lietas izaug lielas.

Dr. Ad. Šteins,
LBF vicepriekšsēdis Kanadā

VIDZEMES ARTILERIJAS PULKA 1940. g. instruktoru vada kaŗavīri 40 gadu atcerei

pulcēsimies 9. un 10. augustā Gaŗezerā — Three Rivers, MI.

Piedalīties aicināti arī pārējie vidzemnieki, kuŗiem bijušas kopīgas gaitas ar instruktoru vada kaŗavīriem 1940. un 1941. g. Sanāksmē piedalīsies arī bijušais vada komandieris vltn. V. Krūmiņš.

Laipni lūdzu dalībniekus pieteikties līdz 1. jūnijam, rakstot A. Bērzkalnam 800 N. Main Str., Three Rovers, MI. 49093. Tālr.: darbdienās (313) 838-3983, nedēļas nogalēs (616) 273-8054.

Laipni lūdzam LA lasītājus kārtot 1980. gada abonementa maksas, kas ir līdzšinējās.

L.A.Z.A.

Latviešu Ārstu un Zobārstu Apvienība uzaicina latviešu kollēgas pievienoties šai organizācijai, lai tādā veidā palīdzētu mums visiem uzturēt sakarus dažādās valstīs.

Nākamā L.A.Z.A. sanāksme notiks 1981. g. vasarā Toronto, Kanadas Latviešu dziesmu svētkos.

Informācija un pieteikšanās pie biedrziņa:
Dr. K. Tūters, Medical Arts Building,
170 St. George St., Toronto M5R 2M8.

Laikrakstiem trūkst redaktoru

Latviešu centrālās komitejas izdotajam laikrakstam Latvija, kas jau ilgus gadus iznāk Rietumvācijā jau kopš nometņu laikiem, atkal trūkst redaktora. Pēc ilggadējā redaktora Oskara Kalēja aiziešanas pensijā, laikrakstu kādu laiku vadīja Ervins Grīns no Zviedrijas, bet pēc nelaimes gadījuma atvaļinājuma laikā Stokholmā, viņš vairs uz Vāciju neatgriezās, bet saistījās pie laikraksta Laiks Ņujorkā, kur mira ar sirdstrieku. Tad Latvija redakcijā atkal atgriezās redaktors Oskars Kalējs, līdz laikraksts atradīs jaunu redaktoru. Tādu ar sludinājumu palīdzību izdevās sameklēt Ingeborgu Levitu, kas neilgu laiku laikrakstu vadīja, bet tagad Latviešu centrālā komiteja Vācijā atkal ievietojusi savā laikrakstā sludinājumu, ka meklē redaktoru. Laikraksta apgāds paziņojis, ka atbildīgā redaktora pienākumus pagaidām veiks darbiniece Erika Bernovska.

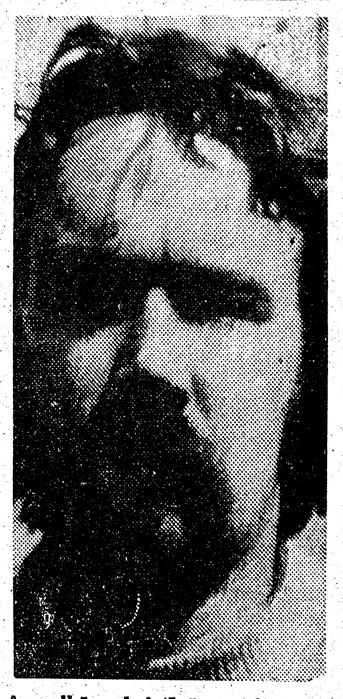

Amerikāņu kristīgās misijas organizācijas izdevumā The Volce of the Martyrs šī gada 3. numurā ziņots, ka baznīcas koŗa diriģents Rīgā Māris Ludvigs ievietots psīchiatriskajā slimnīcā savas reliģiskās pārliecības dēļ. Izdevumā bija ievietots arī augšējais M. Ludviga attēls.

Gaidāma sarīkojumiem bagāta vasara

Gaŗezera ar vidusskolu, bērnu nometni un pieaugušo atpūtas vietu Dzintariem tautiešu uzmanību vasaras sezonā vērš uz dažādiem kultūrāliem sarīkojumiem un kārtējiem dievkalpojumiem brīvdabas baznīcā. Gaŗezera sezonas atklāšana 17. maijā apvienota ar 15 gadu darbības atceres sarīkojumu. Šajā dienā notiek arī gadskārtējā Gaŗezera akcionāru sapulce, bet pievakarē akts un sarīkojums ar Kalamazū Daugavas vanadžu ansambļa (diriģents Jānis Zuika) un Milvoku Daugavas vanadžu seksteta (diriģents Valdemārs Aparjods) piedalīšanos. Sarīkojumu beigs ar balli Kronvalda lielajā zālē.

Uz 15 gadu atceri Gaŗezera padome savā pēdējā sēdē nolēma ieaicināt visus līdzšinējos Gaŗezera darbiniekus, skolotājus, audzinātājus, nometnotājus, vidusskolēnus un ikvienu Gaŗezera biedru, atbalstītāju vai plašo labvēļu un draugu pulku.

Jāņu sarīkojumā, 21. jūnijā, Gaŗezera Dziesmu lejā ieradīsies ansamblis Trīs no Pārdaugavas. No 21. — 24. jūnijam notiks Viestarta Aistara gleznu izstāde. No 22. — 29. jūnijam Latviešu rakstnieku apvienības Rakstnieku nedēļa. 28. jūnijā pl. 18.00 vidienes latviešu sestdienas skolu skolēnu sarīkojums, bet pl. 20 — rakstnieku sarīkojums. No 24. — 29. jūnijam Artūra Laugmaņa un Erisa gleznu izstāde. Vidusskolas un bērnu nometnes sākums 29. jūnijā. 5. jūlijā Detroitas vanadžu ansambļa Dziesma koncerts. 5. un 6. jūlijā Leldas Ores gleznu izstāde. 12. jūlijā Mineapoles jauniešu teātŗa izrāde ar rež. O. Uršteina iestudēto A. Brigaderes 4 cēl. komēdiju Kad sievas spēkojas. 12. un 13. jūlijā nelaika gleznotāja Jāņa Jablovska piemiņas izstāde. 19. un 20. jūlijā notiek Daugavas Vanagu dienas ar vairākiem sarīkojumiem un Ojāra Šteinerta gleznu izstādi. Sarīkojumu norisi kārto Čikagas DV apvienība. 19. jūlijā risinās arī vieglatlētikas sacensības. 26. jūlija sarīkojumu un 26./27. jūlija izstādi organizē Latviešu katoļu apvienība R. Reķa vadībā. Šajās dienās notiek arī gadskārtējais katoļu sabraukums.

26. jūlijā pl. 18 Dziesmu lejā tradicionālais tautas deju sacensību sarīkojums Pērkoniša ducināšana. 26. un 27. jūlijā jaunatnes basketbola sacensības. 2. augustā viesosies Toronto teātris, Ernesta Jurševska režijā izrādot J. Pētersona 3 cēl. komēdiju Pieklīdušais kaķēns. 2. un 3. aug. H. Zemjānes gleznu izstāde, kā arī jaunatnes volejbola sacensības. 9. aug. gadskārtējais vidusskolas audzēkņu sarīkojums un 10. aug. mācību nobeigums ar izlaiduma aktu.

Sezonas laikā paredzēti arī publiski referāti un katru svētdienas rītu dievkalpojumi brīvdabas baznīcā. Pēc mācību nobeiguma no 11. līdz 17. aug. notiek Latviešu preses kongress, ALA kultūras biroja Kultūras nedēļa daiļamatniecības, teātŗa un tautas deju kursi ar sekojošām Tautas deju dienām un 16. augusta lieluzvedumu. Šajā nedēļā, bez dažāda rakstura profesionālām nodarbībām, katru dienu risināsies arī publiski sarīkojumi. No 18. līdz 24. augustam notiek 3. Draudžu dienas. . 22aug. pensionāru gadskārtējā sanāksme Latviešu pensionāru padomes izkārtojumā un 30. augustā — Latviešu zemnieku diena.

V. Bokis

DV ASV delegātu sapulces laikā rīkotajā koncertā. 1. rindā no kreisās: Z. Reineks, māc. K. Briedis, V. Freija, globālā priekšniece A. Liepiņa un V. Hazners.

Foto: V. Jaunkalnietis

Dīvaina filma

Britu ITV televīzija nesen rādīja amerikāņu filmu ar nosaukumu „Esmu dzīvs, vesels un dzīvoju Savienotajās Valstīs", kas apskatīja veselu rindu kaŗa noziegumos apsūdzēto personu, kuŗas ieceļojušas no Eiropas. Starp tām bija rumāņu pareizticīgo bīskaps Valeriāns Trifa, kuŗu rādīja dzīvojam nocietinātā apmetnē. Tāpat pieminēja dažus dienvidslavu „Ustaši" organizācijas locekļus. Galvenā ziņu sniedzēja filmā bija Kongresa locekle Elīzabete Holcmane, kas no sava apmeklējuma Maskavā „esot atvedusi sarakstu ar vairāku simtu kaŗa noziedznieku vārdiem".

No latviešiem filmā pieminēja Boļeslavu Maikovski, apzīmējot viņu par „Rīgas miesnieku", kaut viņš nekad nav Rīgā dzīvojis, nedz tur darbojies. Tāpat daudz tika sastāstīts par bijušo sportistu Edgaru Laipenieku. Filmas beigās bez komentāriem un vārdu nosaukšanas parādīja veselu rindu seju, kas it kā visi būtu kaŗa noziedznieki. Starp tiem bija divi latvieši, kuŗu lietas tiesa nesen izbeidza, atzīstot, ka apsūdzības bijušas nepamatotas. Neatbildīgais patiesības un melu sajaukums filmā rādīja iespaidu, ka filma darināta nevis patiesības atklāšanai, bet zināmiem propagandas nolūkiem un bez atbildības par nevietā apvainotām personām.

Pārmaiņas Montrealas kreditsabiedrībā

Montrealas latviešu kreditsabiedrības 43 biedri no kopējā 240 biedru skaita pulcējās Latviešu namā gadskārtējā sapulcē, ko pārmaiņus vadīja Agrumu Pēteris un G. Jakobsons. Darbības pārskatā valdes priekšsēdis P. Agrums ziņoja, ka bilance pieaugusi vairāk nekā par 10 proc., un sasniegusi 300.000 dol. Noguldījumu augļos izmaksāts tuvu pie 30.000 dol., maksājot par parastiem noguldījumiem, par pirmajiem 9 mēnešiem 7 proc., pēdējiem 3 mēnešiem 8 proc. Par speciāliem noguldījumiem maksāts 9 un 11 proc. Budžets īstenojies 100 proc. apmērā. No 1. augusta par pārvaldnieku darbojās R. Brāzma.

Par aizdevumu komitejas darbu ziņoja L. Ulmenis, bet par revīziju L. Andersone. Bilanci nolasīja R. Brāzma. Aizdevumos personiskām vajadzībām izsniegts 47.000 dol., bet nekustāmiem īpašumiem 158.000 dol. No peļņas $800 atrodas valdes rīcībā, daļa brīvo līdzekļu ieguldīti. Jaunais budžets paredzēts 37.300 dol. apmērā.

Valdē pārvēlami bija P. Agrums, revīzijas komisijā A. Krauklis, bet aizdevumu komitejā J. Ļavs. Pēc 16 gadu darba valdē un 9 gadiem priekšsēža amatam vairs nekandidēja P. Agrums. Valdē ievēlēja R. Brāzmu. Pēc sapulces bija rīkots mielasts, ko aprūpēja S. Zariņa ar palīdzēm.

Agrumu Pēteris

Sabiedrisks darbinieks aizsaulē

No Londonas, Ont., latviešu saimes 9. aprīlī šķīries Harijs Ļaviņš, dzimis 1895. g. 11. oktobrī Igaunijā, Verovā. Skolas gaitas vadījis Valkā. 1915. gadā kā brīvprātīgais pieteicies kaŗa dienestā un iestājies Maskavas kaŗa skolā, kuŗu beidzis ar leitnanta dienesta pakāpi. Kaŗa laikā kritis vācu gūstā, pēc atbrīvošanas atgriezies Latvijā un īsu laiku dienējis Latvijas armijā. Pēc demobilizēšanās uzsācis studijas Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultātē, pēc studijām strādājis iekšlietu un finanču ministrijās budžetu lietās, vēlāk pārgājis iekšlietu ministrijas dienestā kā pašvaldību budžetu nodaļas priekšnieks, paliekot amatā līdz Latvijas atstāšanai, izņemot Baigo gadu. Bēgļu gados Vācijā dzīvojis dažādās nometnēs, pēdējā laikā Grēvenē pie Minsteres bijis latviešu draudzes priekšnieks. Kanadā ieceļojis 1949. gadā un apmetīes uz dzīvi Londonā, kur strādāja par grāmatvedi dažādos uzņēmumos, aktīvi piedalīdamies arī vietējā sabiedriskā dzīvē, bijis latviešu ev. lut. draudzes valdē, DV revīzijas komisijas ilggadējs loceklis, darbojies Pensionāru apvienībā, kā arī Londonas Latviešu kreditsabiedrībā par revīzijas komisijas priekšsēdi 15. gadus, kopš kreditsabiedrības dibināšanas 1961. gadā. **R. B.**

Katskiļu kalnos Brāļu kapos dievkalpojums

ar urnu izvadi svētdien, 25. maijā pl. 13.

LKIA

Par ko pasaulē pasmaida

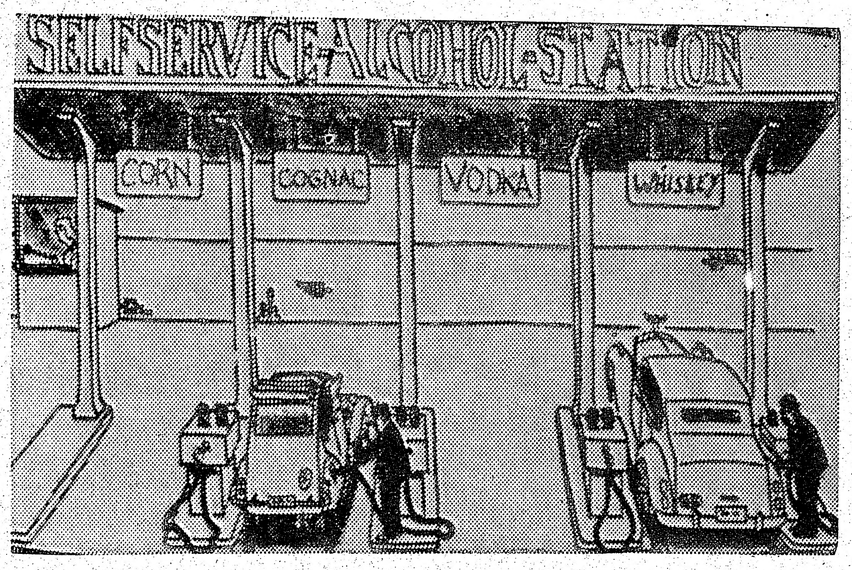

Pāreja uz jaunām degvielām.

Rietumvācijas humors.

TORONTO FREE THEATRE

Pēc liela pieprasījuma

izrādīs

PAPER WHEAT

Guy Sprung režijā ar

Skaidrītes L E J A S piedalīšanos.

Globe and Mail izrādi novērtējis par „dzīvu, interesantu un krasi politisku.

Līdz 4. maijam izrādes TWP teātrī, 12 Alexander ielā, 925-8640.

No 6. maija līdz 1. jūnijam
Toronto Free Theatre, 26 Berkeley St., 378-2856.

Speciālas trešdienu pēcpusdienu izrādes pl. 14 studentiem un pensionāriem 30. aprīlī, 7. un 14. maijā.

Steidzieties pasūtināt biļetes.

DV - mūsu tautas sirdsapziņa

DV KANADĀ 30 GADU ATCERES AKTS UN KONCERTS

DV Kanadā 30 gadu atceres sarīkojumi, kas nepārtraukti risinājās desmit dienas, pabeidzās 4. maijā ar svētku aktu un koncertu Braktona vidusskolas plašajā auditorijā un atvadu vakariņām DV namā. Svētku aktā pulcējās ap 600 apmeklētāju, kuŗiem kājās stāvot auditorijā ienesa 23 organizāciju karogus, DV Kanadā viru korim dziedot Sibeliusa Lūgšanu (T. Krūkas vārdi). Kori diriģēja Auseklis Pērkons. Karognesējus komandēja Edmunds Ozols, kas vadīja arī visu programmas norisi. Varoņu piemiņai lūgšanu teica archibīskaps Arnolds Lūsis, pēc tam vīru koris dziedāja J. Kalniņa Lielo jundu.

Svinīgo aktu atklāja DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Zigurds Akots, aicinot runu teikt DV Centrālās valdes priekšniekam Jānim Frišvaldam, kuŗu simtgalvainā auditorija saņēma ilgiem aplausiem. DV organizācijas vadītājs minēja, ka pagājuši 35 gadi, kopš 1945. gada 8. maijā apdzisa kaŗa ugunis. Mūsu kaŗavīri nodibināja Daugavas Vanagu organizāciju, vienojot visus mūsu pozitīvos nacionālos spēkus. Kanadā nodibinājās pirmā DV nodaļa Toronto, kam sekoja daudzas citas. Tagad visās mūsu trimdas zemēs ir 132 nodaļas, aktīvi piedaloties mūsu nacionālpolitiskā darba veikšanā, kur vien iespējams — arī ar saviem materiāliem līdzekļiem. DV tāpat darbojas arī mūsu centrālajā organizācijā — Pasaules brīvo latviešu apvienībā, tāpat atsevišķo mūsu trimdas zemju centrālajās un citās organizācijās.

DV priekšnieks īsumā pakavējās arī pie DV Centrālās valdes sēdes pagājušā vasarā Gotlandē, kur pieņemts vēstījums, prasot arī Molotova un Ribentropa pakta anullēšanu, kas pēc diviem mēnešiem atbalsojies Maskavā, kur baltieši pieteikuši vēstījumu, prasot brīvības atjaunošanu Baltijas valstīm. „Mūsu tautas ilgas ir tādas pašas kā Daugavas vanagiem, un lai neviens nemēģina mums iestāstīt ko citu," teica J. Frišvalds. Viņš arī norādīja, ka Gunārs Rode, Viktors Kalniņš, Helēna Celmiņa un citi ir arī DV aktīvi un aicināja trimdas latviešus teikt saviem jauniešiem, ka esam svešumā devušies aiz politiskiem iemesliem, kādi pastāv vēl tagad.

Ar DV zelta nozīmi apbalvotie DV Kanadā 30 gadu atceres aktā. Kreisajā pusē DV priekšnieks J. Frišvalds un vanadžu priekšniece Austra Liepiņa. Tālāk no kreisās apbalvotie: Žanis Bukovskis, Margareta Dumpe, Leonīds Grasis, Arvīds Kalupnieks, Tālivaldis Kronbergs (LNAK valdes priekšsēdis) Emma Krūmiņa, Ernests Ronis un Dr. Svetlāna Treilona.
Foto: J. Liģers

DV priekšnieks atcerējās arī DV vīru koŗa Kanadā ierašanos pirms diviem gadiem Lomelē, kur starp 40.000 Otrā pasaules kaŗa kritušajiem guldīti arī 80 latvieši, lai tos pieminētu, svētbrīdī piedaloties pavisam 200 latviešiem no piecām dažādām zemēm.

Pēc valsts himnas nodziedāšanas sākās apsveikumu daļa. Pirmais sveicināja LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs, kas tikko bija atgriezies no ALA kongresa. Viņš atzīmēja, ka LNAK vadībā vismaz puse ir DV biedru, jo Daugavas vanagi kļuvuši par mūsu tautas sirdsapziņu. Vanadžu vārdā sveicināja globālā vanadžu priekšniece Austra Liepiņa ar vārdiem, kas iekalti augstu klintī pie Gaujas: „Latviešiem stipriem būt!". No LNF Zviedrijā sveica fonda loceklis M. Kadiķis, no Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā — priekšnieks G. Krustiņš. Viņš pasniedza DV Kanadas valdes priekšsēdim V. Plūdonim kokā grebtu LKIA vapeni. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši: konsuls Dr. E. Upenieks, Minsteres latviešu ģimnazija, ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš, Vilis Hāzners, DV valdes Austrālijā, Beļģijā un Rietumvācijā, Alfreds Puķītis no Ņujorkas, Indulis Kažociņš (Anglija), Marģers Grīns (ASV), DV Rietumvācijā agrākais priekšnieks J. Leitītis, Latviešu gaidu priekšniece Morela Vilka, DV apvienība Ņujorkā u. c.

DV KV kultūras nozares vadītājs E. Pulciņš paziņoja DV Kanadā un ASV jaunatnes rakstu darbu sacensībās apbalvotos. Sacensības bija divās grupās — jauniešiem līdz 14 gadiem un jaunākiem un no 15 līdz 18 gadu veciem, par trim tematiem: Ko man nozīmē 18. novembris, Latvijas brīvības cīnītāji tagad un DV organizācijas darbs un nozīme latviešu sabiedrībai. Darbu izvērtēšanā piedalījušies rakstn. Kārlis Ķezbers, Indra Gubiņa un DV ASV kultūras nozares vadītājs Marģers Grīns. 1. grupā: Ēriks Reineks (14 g. v.) no ASV, Ingrīda Zirne (14 g. v.) no ASV un Kārlis Bite (11 g. v.) no Kanadas, kuŗam pasniedza godalgu svinīgajā aktā. 2. grupā: Andra Apine (17 g. v.) no Vācijas, Aivars Zirnis (18 g. v.) un Vilnis Kubuliņš (15 g. v.), abi no ASV.

DV priekšnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece Austra Liepiņa un DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons izsniedza DV Centrālās valdes apbalvojumus. DV CV atzinības rakstu vanadžu korim Kanadā saņēma koŗa priekšniece Monika Jonāne. DV zelta nozīmi izsniedza apbalvotiem: Žanim Bukovskim, Margrietai Dumpei, Leonīdam Grasim, Arvīdam Kalupniekam, Tālivaldim Kronbergam, Emmai Krūmiņai, Ernestam Ronim un Svetlānai Treilonai.

Svinīgo aktu beidza ar Daugavas vanagu dziesmu, pateicības vārdus visiem lielo svētku sekmētājiem vēl sakot DV Kanadas valdes priekšsēdim V. Plūdonim.

Koncertā dziedāja vanadžu koris Zīle diriģenta A. Purva vadībā un DV vīru koris Kanadā, ko diriģēja Auseklis Pērkons, bet abi diriģenti pārmaiņus — kopējās abu koŗu dziesmas. Solistes bija Dzidra Egle, Ariana Liepiņa un Kristīne Vikmane. Dzidra Egle izteiksmīgi dziedāja arī solo daļu kantātei Tēvijai, ar ko abi koŗi nobeidza plašo koncerta programmu, kuŗā bija uzņemtas Jāņa Kalniņa, Jāņa Norviļa, Bruno Skultes, Emīļa Dārziņa, Jāņa Cīruļa Alfreda Kalniņa, Imanta Saksa, Arvīda Purva un Andreja Jurjāna dziesmas, kuŗas pavadīja komponists Imants Saksss.

K. S.

Svētbrīdis Saulainē

DV Centrālās valdes sēdes dalībnieki un vanagu organizāciju biedri, ap 70 personu, 30. aprīlī A. Kalviņa vadībā izbrauca uz Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumu Saulaini, kur pie Kritušo latviešu kaŗavīru pieminekļa DV pārstāvji nolika vainagu. DV priekšnieka J. Frišvalda un globālās vanadžu priekšnieces A. Liepiņas vadībā gājiens devās kalnā pie pieminekļa. Svētbrīdi vadīja māc. I. Gaide, pieminot mūsu cīnītājus un citus Dieva mierā aizgājušos, kuŗus atceramies svinīgos brīžos DV organizācijas svētkos un apņemamies viņu darbu turpināt.

Svētbrīdi kuplināja ar kopīgi nodziedātu Modŗa Lorberga un nezināma autora Latvijā sacerētu korāli. Īsu uzrunu teica DV priekšnieks J. Frišvalds, atgādinot, ka brīvajā pasaulē ir divas iezīmīgas vietas, kur regulāri sanākam atcerēs un godinām mūsu kritušos cīnītājus; tādas ir Lomele Beļģijā un Kritušo latviešu kaŗavīru pieminekļa Saulainē.

Pēc uzrunas svinīgā brīža dalībnieki nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Tie, kas bija iebraukuši no Anglijas, Zviedrijas, Austrālijas, ASV, Rietumvācijas un citām zemēm, apskatīja Saulaini.

–is–

Vainaga nolikšana pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa Saulainē. Vainagu nes Vitolds Kārkliņs no Sadberijas (pa kreisi) un Edmunds Pulciņš no Hamiltonas. Vidū DV priekšnieks Jānis Frišvalds no Anglijas. Foto: V. Cinis

BRITU KOLUMBIJA

● DV Britu Kolumbijas nodaļas vanagi un vanadzes 12. aprīlī pulcējās Vilņa un Lucijas Kajaku mājās Vankuverā, lai atzīmētu savas nodaļas 28. darbības gada dienu. Valdes priekšsēdis E. Pelēns uzrunā apskatīja mūsu kaŗavīru cīņas un upuŗus tautas brīvības sargāšanā. L. un V. Kajaki lasīja vairākus dzejoļus, veltītus latviešu kaŗavīriem, bet N. Driķītis izvilkumus no cīņu aprakstiem Kurzemes cietoksnī. Nodaļas valdes priekšsēdis pasniedza nodaļas vanagam Jāzepam Ruško DV KV piešķirto atzinības rakstu. Nodaļas vanadzes bija sarūpējušas vakariņu galdu. Vakara dalībnieki saziedoja 92 dol. Rietumkrasta latviešu vidusskolas Kursa atbalstam.

J.R.

Ziņoju, ka savu advokāta biroju esmu pārvietojis uz

1039 Woodbine Ave. (pie apakšzemja),

Toronto, Ont. M4C 4C2.

Telef. (416) 429-6002
(416) 429-6003

ANSIS SEMENOVS
Barrister at Law

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St.
(pie Bloor St.)
Toronto, Ont. M5R 3G1
Tel. (416) 533-3884
(416) 533-0705

Ziedi un zaļie stādi lielā izvēlē.
Neatkarīgi no Jūsu dzīves vietas —
zvaniet vai rakstiet —
mēs Jums palīdzēsim.
Mēs runājam latviski
Irma **Ray**

UNITED FLORISTS OF CANADA
FLOWERS-BY-WIRE WORLD WIDE

Alma Richtere

KURZEMES CIŅU LAUKOS

Kad atveŗam logu
Uz Kurzemes postītām ārēm,
Dzirdam pāri tālēm
Dzeguzi kukojam
Uu rudajā birztaliņā
Rubeni rubinām...

No bumbām dragātā eglē
Meža dūja sev lizdu vij,
Un pāri postītam silam
Meža zosis kāsī skrej...

Bet pļavā uz aizmirstā kapa
Ir cīrulim lizdas vieta,
No bumbas izrautā bedrē
Dzēš slāpes stirna bikla...

Pie sagrauto māju drupām
Sulīga zāle aug,
No zeltaino gundegu ziediem
Brūnas kamenes medu sūc...

Tur mūžīgās dzīvības vēsma
Ar veļiem sarunājas,
Un veļu dvēseļu elpa
Ziedu smaržā lidinājas...

Modris Lorbergs

KRUSTU KALĒJS

Dzenis kaļ —
iekaļ kokā
krustus,
veidolus,
zīmes — — —

Atmiņā atplaiksnī
sejas,
vietas,
ceļi,
un krusti,
veidoli,
zīmes — — —

Dzenis kaļ
ar patšautenes mēli
nepiekusis,
jo krusti
ir jāizkaļ visiem,
veidoli —
tiem, kas vēl atceras,
bet zīmes —
dzīvībā esošiem
lai brāļi pazītu
un nepazustu — — —

Dzenis kokā kaļ,
bet akmenī iekaltais krusts
asins asarām raud:
Dzīvību saglabājis
kritušo piemini
un mūžos nepievil.

Biruta Senkēviča

CINĪTAJA LŪGSANA

Es draudzībā ar Tevi iešu
Un dienās briedu kūlus siešu
Ko spēkā sirds silst apņemties,
To palīdz turēt lielais Dievs.

Lai mūžs mans svētīgs
cīņā iet,
Ka manas dienas baltas zied!
Kā ezers uztveŗ debesi, —
Tā dvēs'le darbos Dievu nesi!

Gars Tava garā rokas jūdz
Un sirds ar pazemību lūdz:
Kungs, palīdz nest man
mieru sejā,
Kad jānoliekas sāpju lejā.

Lai dvēselei nav ienaidnieka,
Lai sirds ir pilna Tava prieka;
Kas Tavai gaismai atvēries,
Lai palīdz Tevī, lielais Dievs!

(148. turpinājums)

Edvīns Mednis bija glīts no sejas, slaida auguma. Labi viņam piestāvēja fraka; tā viņu bija uzzīmējis izsmalcinātais Sigismunds Vidbergs. Taču veselība, 60 gadus sasniedzot, vairs tik labi neturējās. Zinu daudzus Pirmā pasaules kaŗa dalībniekus, kas sabojājuši to ierakumos vai zemnīcās sēžot un naktīs salstot. Ko darīja latviešu strēlnieki „zemļankās" visas gaŗās stundas līdz uzbrukumam? Viņi spēlēja šachu! Domājot un kombinējot, ātrāk paiet laiks.

No tēva šacha spēli ieskatījies mūsu populārais čempions Edmars, kuŗa priekšvārds salikts no vecāku vārdiem (Edvīna un Marutas). Vēl nesen viņam parādījās grāmata — Kā uzvarēt krievus.

Par labāko un populārāko sportistu tika atzīts rīdzinieks Michails Tāls, kas 1979. gadā spīdoši cīnījās zvaigžņu turnīrā Montrealā un dalījās uzvarā ar pasaules čempionu šachā Anatoliju Karpovu. Pēc tam rudenī Tāls uzstājās savā dzimtajā Rīgas pilsētā, iegūdams 14 punktus no iespējamiem 17. Amerikāņiem Rīgā neveicās. Mednis ieguva 5,5 punktus, dalīdamies 14. — 16. vietās. Cīņās pret 5 padomju šachistiem Mednim izdevās iegūt 1,5 punktus, zaudējot 2 partijas un panākot 3 neizšķirtas.

Mans pirmais kollēga no šacha frontes bija Latvijas un olimpiskais šacha meistars Hermanis Matisons, kas mira 38 gadu vecumā ar diloni. Ar 14 gadiem viņš sāka šacha mācību pie Bētiņa, un jau 1913. gadā uzveica Kapablanku simultānspēlē Rīgā. 1924. gadā izcīnīja nacionālā meistara titulu un pirmo vietu Parīzē šacha amatieŗu olimpiadā. 1925. gadā guva pirmo vietu Anglijas šacha turnīrā. 1926. gadā Bartfeldas meistartūrnīrā kopā ar Tartakoveru dalīja 1. un 2. vietu. 1931. gadā Prāgas olimpiadā pieveica pasaules meistaru Aļēchinu. Manā laikā vadīja šacha nodaļu Latvī un šķīrās no redakcijas reizē ar mani, mūža pēdējos gadus strādādams Jaunākajās Ziņās, kas vairāk maksāja.

Laikam populārākais latviešu šachists tolaik bija Fr. Apšenieks, kas spēlēja par naudu kafejnīcās. (Čunčiņš arī spēlēja par naudu Operas kafejnīcā, bet vijoli.).

No tiem laikiem man saglabājušās atmiņas arī drauga dzejnieka un drāmatiķa Hugo Krūmiņa piezīmju un aizrādījumu veidā. Viņš raksta: „Romānā Stirnas pār kalniem sākuma daļā esi pieminējis arī mani un manu teicienu: „Pie mums viss kā Rīgā". Varbūt ka tā esmu teicis, lāgā neatceros. Gan ļoti labi atceros, ka Tevi apmeklēju redakcijā. Tu sēdēji viens pats pie liela galda, un es Tev pasniedzu aprakstu par šachmeistara Fr. Apšenieka simultānspēli. Biju uzlicis mazliet „uzpūstu" virsrakstu: „1 pret 100", jo Apšenieks bija solījies spēlēt kaut vai ar 100 pretiniekiem. Spēlēt gribētāju sanāca tikai 60 vai 62. Arī pats piedalījos un kombinācijā biju jau ieguvis Apšenieka torni, bet vēlāk kļūdoties partiju zaudēju. Tā arī rakstīju, ka vienam spēlētājam jau bijis tornis vairāk, bet vēlāk kļūdījies un zaudējis. Tu pārlasīji rakstu un iejautājies: „Kā, viņam tornis vairāk?"

Paskaidroju, kā tas noticis, un Tu rakstu paturēji (Pēdējā Brīdī vēl Pāvila Rozīša laikā bija ievietoti mani sacerējumi, to vidū pagaŗš tēlojums par Valsts prezidenta Jāņa Čakstes bēŗu gājienu). Otrā dienā ar cerībām un bažām vēru vaļā Pēdējo Brīdi un biju iepriecināts. Rakstu ar to pašu manu virsrakstu Tu biji ielicis bez saīsinājumiem trijās slejās!

Atceros arī Tavu kritiku Latvī par Kārļa Dziļlejas dzejoli Kad pārtrūkst vads, tad nodziest elektrība. Tava piezīme bija, ka šāda rinda esot par daudz proziska."

No tiem laikiem man palicis atmiņā, ka arī Uģa kundze, dzejniece Marta Vitrupe, bija čakla šachiste, kādu laiku Latvijas labākā šacha meistare sievietēm. Šad tad varēja redzēt „šachojam" jauno romānistu Anšlavu Eglīti.

„Esmu dzirdējis," nesen viņam rakstīju, „ka Jums bijusi paraža spēlējot sākt stāstīt anekdotus, lai izkliedētu pretinieka uzmanību, tā kā Jūs tiekot labākā pozicijā. Tā savā laikā darījis arī Andrievs Niedra, spēlēdams ar krievu virsniekiem Pirmā pasaules kaŗa laikā".

„Ja sevišķi nav jāpiepūlas kombinējot, tad laika īsināšana ar stāstiem ir parasts paņēmiens," atbildēja Eglītis.

DIVDESMITIE UN TRĪSDESMITIE GADI

Divdesmito gadu sākumā bijušais Taurētāja redaktors un vēlākais ilggadējais Nacionālā teātŗa drāmaturgs Kārlis Feinbergs (bija gaŗa auguma, bakrētainu seju un izskatījās kā saspiests), ar iesauku „Cērme", iesāka izdot īpaši jaunajai dzejai veltītu nelielu žurnālu Lira. (Tulkojis teātŗa vajadzībām ap 150 lugu). Lasīja Liru, kā Reisters teica, tie paši, kas rakstīja vai arī jūsmoja par dzeju. Tādu nevarēja būt daudz, tādēļ Lira prasīja piemaksas, tā ka 1924. gadā iznāca pēdējo reizi. Tā gada ražu izdevējs sakopoja antoloģijā. Tur atrodam Hugo Krūmiņu, Jāni Grotu, Fridrichu Gulbi, Jāni Kairēnu, Jaunatnes Savienības priekšnieku Kupli, arī Jāni Medeni, Voldemāru Nakļeli kas vēl tagad dzejo Vēstnesī, Arvīdu Stīgu (Hercogu), Kārli Klūgu, manu skolas biedru Zariņu, Jāni Kaužēnu, Līliju Auzu (Loliju Lūsi). Jānim Kairēnam un Arvīdam Stīgam bija īsti melodiska skanēšana, bet viņi, kā dažs cits, „nobijās" no lielajām pūlēm, ko prasa dzejas aroda pilnīga apgūšana, un vēlāk apsika.

Marģers Tanks (Mārtiņš Avots) uz kādu laiku ieguva Rīgā popularitāti ar nelielu grāmatiņu „Kad rītdienu taisa" Grāmatiņai uz vāka kalējs ar paceltu āmuru. Tas jau bija konstruktīvs, dinamisks virsraksts. Daļa publikas sagaidīja, ka te radīsies darbinieks, kas var izgriezt citā grambā pārākajā vienmulībā ieslīdējušu poēzijas riteni. Ne velti viņa pseudonims bija Tanks! „Kas slīd pāri ķiniešu mūŗiem un dzeloņu sētām... nāku es Marģers iz sensenām dainām, Dzintara piekrastē līgojošs lats..." (Kādēļ lats, bet ne santims? — ironiski iejautājās kāds joku žurnāls. Dzejnieks tomēr turpināja cītīgi. Viņu neatzina tolaik iecienītais kritiķis Edgars Sūna, dzimis 1900. gadā). Tankam esot lieliski sižeti, bet pagalam banāli priekšstati, piemēram, „kā kalnērglis asnagains". Citiem vārdiem, oriģinālitāte tikai ārēja, Kad atstāstīju to Jānim Veselim, viņš oponēja: „Citiem trūkst arī tādas." No profila Tanks-Avots izskatījās it impozants, kā klintī cirstu vaigu, bet viņa rokas spiediens bija mīksts, pagļēvs. Rīgā šis dzejnieks nenoturējās, sāka rīkot zaļumballes uz laukiem „ar lieliem deficītiem", kā liecināja viņa biedrs Pēteris Ķikuts. Boļševiku laikā dzirdēja, ka Tanks esot iestājies „darbā" čekā. Krieviem atkāpjoties pazuda.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Toronto Latviešu biedrības gada sapulcē ievēlētā valde amatus sadalīja šādi: priekšnieks Laimons Ozols, tālr. 222-2854, priekšnieka vietnieks Rolands Bērziņš un Jānis Briedis, kas pēc 5 gadu biedrības vadības darba dēļ atteicies, sekretārs Arvīds Krastiņš, kasiere Ingeborga Veinberga, tālr. 261-5254, sarīkojumu daļas vadītāja Zigrīda Birne, biedrzine M. Matīsa. Ievēlētā revīzijas komisija konstruējusies šādi: priekšsēdis Imants Alksnis, locekļi R. Roze un E. Broders.

● TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums 4. maijā Latviešu Centrā bija pulcinājis ap 500 dalībnieku — skolas saimi un viesus. To ievadīja ar svētbrīdi prāv. Dr. B. Kokins. Pēc skolas pārzines M. Matīsas uzrunas, kuŗā viņa citēja Lailas Vilkas dzejoli Māmuliņa, skolēni kopīgi nodziedāja Mīļā māmiņ. Bērni ar ziediem sveica savus vecākus. Visas klases piedalījās 27 priekšnesumos ar grupu deklamācijām, mūzikāļām rotaļām, dziesmām, koklēšanu un tautas dejām. Dziedāja skolas mazais korītis skolotājas V. Slaviešas vadībā un vecāko klašu koris Daces Cielavas vadībā, kas spēlēja arī klavieru mūziku. Programma ilga turpat vai divas stundas. Dievtuŗu sadraudzes Burtnieku draudzes kokli skolai pasniedza draudzes vadonis Dr. A. Pērkons. Bija iznācis gadskārtējais skolas žurnāls Auseklītis skolotājas Zelmas Ozolas izkārtojumā. Šogad tas iespiests 120 eksemplāros. Nobeigumā bērniem bija sagādāts cienasts. Tie dejoja tautas dejas un gāja rotaļās, izmantojot ar blakus esošo plaviņu. Vecāku padome bija sarīkojusi bufeti. Skolas izlaiduma akts 7. jūnijā pl. 11 Latviešu namā. Jaunākās klases darbu beigs 24. maijā.

● Nākamo triju nedēļu laikā trīs luterāņu draudzēs iesvētīs kopā 41 jaunieti. 18. maijā pl. 11 iesvētīs Sv. Andreja draudzes 16 jauniešus. Nedēļu vēlāk, 25. maijā, pl. 11 Sv. Jāņa dievnamā iesvētīs 21 jaunu draudzes locekli, bet 1. jūnijā pl. 13 Sv. Barnaba dievnamā iesvētīs četras Austrumu draudzes jaunietes.

● Rakstnieku cēlienā DV Kanadā 30 gadu sarīkojumu virknē, 3. maijā Latviešu namā deviņi dalībnieki nolasīja savus dzejoļus un prozas darbus, ko noklausījās nepilns simts apmeklētāju. Cēlienā kā vienīgais aizrobežas viesis bija Ojārs Jēgens no Čikagas — literāts un grafiķis. Skat. rakstu Dievam un tēvzemei.. Nobeigumā DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons pateicās ASV un Kanadas deviņiem sarīkojuma dalībniekiem par literāro devumu divu stundu ilgā priekšnesumā.

● Pensionāru apvienības 1. maija sanāksmē 120 dalībnieku noklausījās Almas Lidekas lasījumu — atmiņas par Kuldīgu. Pēc kafijas pārtraukuma turpinājās nodarbības pa grupām. 15. maija saietā V. Zvanītāja stāstīs savas atmiņas par Ventspili: „Kad mēs vēl jauni bijām."

● LELBA apgabala mācītāju gadskārtējā konference paredzēta 21. maijā, no pl. 10 — 15 Austrumu draudzes Sv. Barnaba dievnamā prāv. A. Voitkus vadībā.

● Toronto Latviešu biedrības dāmu komiteja rīko 17. maijā pl. 20 Bikforda parka vidusskolā Sanfrancisko Mazā teātŗa viesizrādi ar Raimonda Staprāna lugu divos cēlienos Sasaļšana.

● Sv. Andreja draudzes darbinieku un pārējo ieinteresēto draudzes locekļu gadskārtējo sanāksmi 3. maijā Sidrabenes sabiedriskajā ēkā, piedaloties draudzes padomes locekļiem, dāmu komitejai un Sidrabenes pārvaldei, ar svētbrīdi ievadīja māc. J. Cālītis. Pēc tam mācītājs pastāstīja savus novērojumus draudzes darbā. Pārrunās apskatija jaunākās paaudzes iesaistīšanu padomes darbā un kā aktīvizēt lielāku draudzes locekļu piedalīšanos draudzes aktīvā darbā. Draudzes priekšnieks J. Pētersons pakavējās pārrunās par draudzes darbu. Sanāksmes dalībnieki apskatīja vietu, kur paredzēts celt Sidrabenes pārvaldnieka ēku. To plānojis arch. A. Vinters. Ēkas būves plāni jau iesniegti Burlingtonas būvkomitejai apstiprināšanai. Sanāksmi beidza ar dievkalpojumu un dievgaldu. Dāmu komiteja priekšnieces B. Kūlas un saimnieces B. Miškinas vadībā rūpējās par azaidu.

● Anitas Rundānes ērģeļu koncerts, piedaloties Sv. Andreja draudzes korim, 11. maijā pl. 19. Sv. Andreja baznīcā. Koncertu rīko Sv. Andreja draudzes koris.

● Sidrabenes sezonas atklāšanas sarīkojums 31. maijā pl. 18.30 ar Maija karalienes vēlēšanām. Priekšnesumos dziedās meiteņu ansamblis Ausma pianista Pēteŗa Zariņa vadībā un jauniešu jaukts koris Jaunbalsis Daces Šmitas-Beitānes vadībā. Deju mūziku spēlēs Runči.

● DV sarīkojumu virknē rīkotā jauniešu balle DV namā 3. maijā pulcināja ap 80 jauniešu. Vakara programmā piedalījās arī Runči no Hamiltonas, viņi arī spēlēja latviešiem pazīstamās dejas un kanadiešu „grāvējus", ieskaitot arī jaunākos disko darbus — līdz pl. vieniem no rīta. Bija prieks un omulība, bet būtu labi noderējusi kafija un uzkodas.

● DV Kanadā 30 gadu jubilejas notikumu gaitā 30. aprīlī bija sasaukta arī DVM redakcijas un Ambra sipestuves vadītāju sanāksme. Sanāksmē DV namā apskatīja visus jautājumus un problēmas, sākot ar ideoloģisko, un literāro daļu, kā ar chroniku, žurnāļa iespiešanu un izsūtīšanu. Sanāksmē piedalījās: G. Tamsons, J. Treijs, Guna Ikona-Krūmiņa, K. Purmals, P. Plīsis, K. Bencons, E. Ozols, V. Plūdons, R. Čaks, S. Lindiņš, Austra Liepiņa, J. Frīšvalds, J. A. Bērziņš, V. Cinis, R. Norītis un J. A. Bērziņa dzīvesbiedre.

● Sakarā ar DV Kanadā un ASV 30 gadu jubaileju apraksti em, A. Pelēkā stāstu makšķerniekiem ievietosim nākamajā numurā.

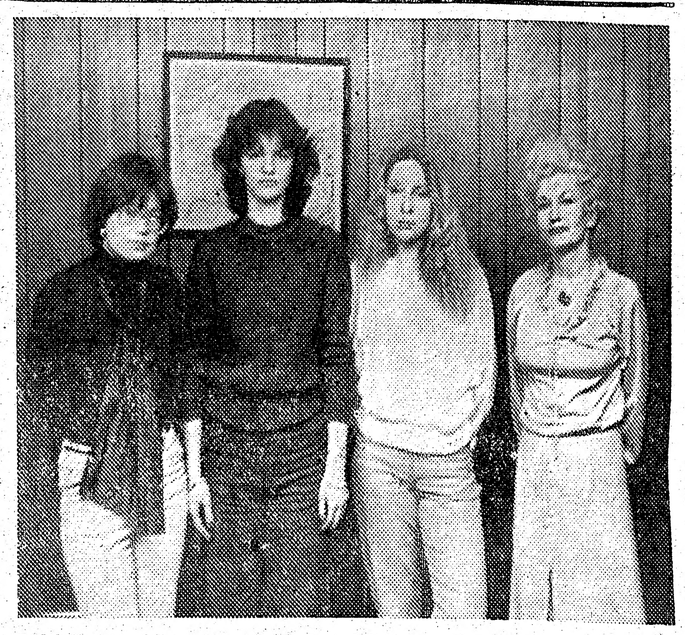

Baltiešu studentu kongresā Latviešu namā Toronto. No kreisās: mājasmātes, lietuviešu studentes Rasa Vaidila, Vijola Mockevičius, Renata Duda un baltiešu studentu koordinātore Ruta Priedkalne.

Baltiešu studentu kongress

Toronto šinīs dienās sanāca Baltiešu studentu federācijas kongress. Šī baltiešu studentu foruma dalībnieki dzirdēja ziņojumus par atsevišķo baltiešu studentu kopu darbību un sprieda par tuvākās nākotnes uzdevumiem. Lietuviešu pārstāve Renate Duda ziņoja, ka Toronto lietuviešu studentu klubs darbojas aktīvi politiskā, gan arī kultūrālā un sabiedriskā laukā. Studenti sūtījuši lūgumus ministru prezidentam Trudo, lai Kanada boikotētu olimpiskās spēles Maskavā. Politiska satura vēstules sūtītas arī kanadiešu laikrakstiem. Studenti piedalījušies arī politiskās demonstrācijās, pie Toronto pilsētas nama demonstrējuši ap 2000. Runātāji kultūras laukā aicināti arī no ASV lietuviešu centriem. Sabiedriskos pasākumos lietuviešu studenti ielūdz arī latviešu un igauņus.

Pēc Toronto igauņu studentu kluba priekšsēža Tomasa Marnota ziņojuma, igauņu darbība neatšķiras no Toronto lietuviešu studentu kluba darbības, kas arī ietver politisko darbību. Studenti piedalījušies visu igauņu organizāciju kopīgā sēdē, kur apsvērts, kas darāms Afganistānas lietā, Igauņu studentu uzskats ir, ka Maskavas olimpiskās spēlēs pilnīgi jāboikotē, viņi vāca arī parakstus Kanadas valdībai.

Toronto latviešu studentu kluba priekšsēža Andŗa Brieža ziņojums izcēla kārtējās ikmēneša sanāksmes, kur referāti var ietvert kā politiskus, tā kultūrālus tematus. Pieminams arī latviešu studentu darbs korporācijās ,kuŗu aktīvitāte līdzinās igauņiem.

Baltiešu studentu koordinātore Ruta Priedkalna ziņoja par vietējo patvēruma zemju studentu kongresiem, bet sīkāku informāciju par tiem sniegs, kad būs zināma nākamā kongresa vieta (tie notiek rotācijas kārtībā dažādās pilsētās), jo varētu rasties grūtības piedalīties financiālu apstākļu dēļ. Kongresu beidzot, radās cerība, ka lietuviešu studentu starpā atradīsies redaktors, kas varētu atsākt izdot Baltiešu Studentu Ziņas (Baltic Student News).

—rp—

Referāts un biedru sapulce

Toronto Latviešu biedrības inženieŗu un tehniķu kopa bija rīkojusi 24. aprīlī Latviešu namā referāta vakaru, kuŗā referēja kopas biedrs Jānis Zibiņš, kā pasargāt iekrāto kapitālu no inflācijas, klātesot 24 klausītājiem. Viņš norādīja, ka preču cenas nepārtraukti kāpj, nauda zaudē vērtību. Krize saskatāma arī autorūpniecībā.

Lai pasargātu iekrāto kapitālu, referents ieteica ieguldīt brīvos līdzekļus drošās akcijās, arī dzīvokļu māju iegādēs.

Jautājumu daļā Dr. E. Žubeckis minēja, ka savas dzīves laikā pārdzīvojis jau 8 naudas devalvācijas un zaudējumus. Izskanēja arī doma par naudas ieguldījumiem apbūves gabalos.

Kopas priekšnieks R. Strazds pasniedza referentam Dr. E. Žubecka grāmatu Vīni. Tādu dzimumdienā saņēma arī kopas bij. valdes loceklis inž. Vilis Āboliņš.

Kopas biedru pilnsapulcē piedalījās 15 dalībnieku. Par valdes darbību ziņoja R. Strazds un kasieris L. Ozols. Aizvadītā gadā rīkoti 3 referātu vakari, pulcinot caurmērā 30 klausītājus. Kopa noorganizējusi Inženieŗu apvienības ārzemēs prezidija vēlēšanas. Kasē pašreiz 789 dolari. Problēmas rada biedru naudas nokavējumi, pat līdz pieciem gadiem. Sapulce uzdeva jaunajai valdei rūpēties, lai biedru maksājumi ienāktu laikā. No revīzijas komisijas ziņoja E. Tiltiņš, ka ieraksti kases grāmatā saskan ar dokumentiem. V. Pakalns savukārt pakavējās pie aizvadītās TLB biedru sapulces atzinuma, ka biedrības revīzijas komisija tiesīga revidēt arī kopu un nozaŗu darbību.

Kopas valdē ievēlēja līdzšinējos: priekšsēdi R. Strazdu, vietnieku O. Lepši, kasieŗi L. Ozolu, biedrzini N. Pētersonu; viņš būs arī pārstāvis Latviešu namā. Aizejošā V. Sabanska vietā sekretāra pienākumus veiks E. Broders. Arī revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos: L. Vēveri un E. Tiltiņu, bet aizejošā V. Brumeļa vietā A. Ķikutu.

Sapulci vadīja inž. J. Šmits, protokolēja O. Lepše. Ar klusuma brīdi godināja nesen mūžībā aizsaukto agrāko TLB priekšnieku Edvīnu Skuju.

O.K.

Divas skates

DV Kanadā 30 gadu darbības atceres svētku sarīkojumu virknē bija ietilpināta arī Kanadas vanadžu rokdarbu skate, ko 3. maijā Latviešu namā atklāja globālā vanadžu priekšniece Austra Liepiņa no Anglijas, uzsverot latviešu sievietes darba un godprātības tikumu un daiļuma izjūtu. Arī šinī skatē, kuŗā piedalījās 8 vanadžu kopas ar 50 darbiem, ielikts skaistums un plaša izdoma. „Mēs krājam tautas mākslas pūru svešumā un savā sirdī esam palikušas latvietes," sacīja A. Liepiņa.

Skatē, ko vadīja M. Dumpe, piedalījās Toronto, Niagaras, Sv. Katrīnu, Hamiltonas, Montrealas, Otavas, Londonas un Druvas DV nodaļu vanadzes. Tajā bija izstādīti Vidzemes un Kurzemes sieviešu un zēnu tautas tērpi, dažādu novadu blūzes, modernie tērpi latvju rakstos, spilveni, sienas segas, dvieļi, raibi cimdi, sedziņas, vainagi, kā arī četri albūmi, kuŗos foto uzņēmumos un paraudziņos sakopoti vanadžu va-

(Turpinājums 13. lp)

Voldi Kirilenko,

dzim. 1920. g. 1. maijā Rīgā, bijis Beļģijā līdz 1952. g.,

— M E K L Ē

Korsaks - Kirilenko.
Lūdz zvanīt (416) 221-5115.

Segas, pēļus un spilvenus
(comforters)
SPALVU UN DŪNU,
labo un gatavo
katrā lielumā un kvalitātē:
Zvanīt 787-9021.

Traģisks nelaimes gadījums Sidrabenē

Sidrabenes upē 2. maijā atrasts noslīcis latvietis Osvalds Tambergs, kam 20. jūnijā būtu piepildījušies 66 mūža gadi. Liktenīgajā dienā viņš iebraucis Sidrabenē ar savu automašīnu, kuŗu novietojis pie peldētavas. Domā, ka Tambergs braucis makšķerēt, jo viņa mašīnas atvērtajā bagāžas nodalījumā bijuši makšķernieka piederumi. Policija nelaimīgo atradusi vienu jūdzi lejpus peldētavas, aizvedot uz Burlingtonas slimnīcu autopsijai. Policija ieradusies Sidrabenē noskaidrot noslīkušā personību. Sidrabenē to identificējis vasarnīcas īpašnieks Kauliņš. Arī Tambergam turpat piederējusi vasaras māja. Viņš pārvests uz Rosara apbedīšanas māju Toronto.

Osvalds Tambergs dzimis 1914. gada 20. jūnijā Jaunlaicenes pagastā pie Apes. Latvijā vadījis pienotavu Raunā. Arī Kanadā strādājis pienotavā, līdz savai pensionēšanai pagājušā gada jūnijā. Piedalījies Sidrabenes talkās un vienmēr pielicis roku kopējiem pasākumiem. Nelaikis atstāj Toronto dzīvesbiedri Josefīnu, dzimušu Muktu, svaiņus Vitāli un Antonu Muktu, ASV brālēnu Arvīdu, kā arī radus Latvijā.

Bēŗu mājā aizlūgumu vadīja prāvests Dr. B. Kokins, bet uz Jorkas latviešu kapiem 8. maijā izvadīja mācītājs Ā. Čops.

—ls—

Ierosinājumi un atzinumi

Daugavas Vanagu Kanadā 30. delegātu sapulces otrā dienā turpinājās pārrunas par turpmāko darbību un ziņojumi, jaunā budžeta projekta apskatīšana un pieņemšana, veltot vēl laiku dažādiem jautājumiem un ierosinājumiem. Sapulces otrās dienas vadību pārņēma E. Robežgruntnieks, turpinoties iepriekšējā dienā sāktajām debatēm par jaunatnes iesaistīšanu organizācijas darbā. Arnolds Tauriņš no Anglijas norādīja, ka „jaunatne grib aktīvitātes", tā uzskatot DV organizāciju arī par „bagāto onkuli", kas dod naudu. Jaunatne vairāk iesaistāma informācijas laukā. Juris Eglītis no Sv. Katrīnām piebilda, ka vecākajai paaudzei nevajadzētu iedomāties, ka tikai tā „visu zina". Jāuzklausa arī jauno latviešu domas. R. Dumpis (Sadberija) domāja, ka jaunatnei darāms arī „melnais darbs" — politiskais, no kura dažkārt izvairās arī „vecie". A. Šterns (Toronto): Pēc ģimnazijas beigšanas jaunie paliek savā vaļā. Šogad latviešu ģimnaziju Toronto paredz beigt 26 audzēkņi. Cik no viņiem iesaistīsies mūsu sabiedriskajā darbā?

Kārlis Zenaitis (Toronto): Mums pārāk konservātīvi uzskati. Latviešu laikrakstiem viena lappuse jādod angļu valodā. M. Kadiķis (Zviedrija): Zviedrijā darbojas jaunieši jau ar 14 un 15 gadu vecumu. Visās DV zemēs jābūt kopējai jaunatnes programmai. J. Grodnis (Toronto): Skolās vajaga sabiedriskās mācības. Kad jaunie aiziet uz universitāti, „viņi sāk mācīt mūs". V. Lagzdiņš (ASV): Amerikāņu bruņotajos spēkos ir 50 latvieši — pulkvežleitnanti, kā to dzirdējām DV ASV 30. delegātu sapulcē Klīvlandē, kur piedalījās divi latvieši šajā dienesta pakāpē. Jāuzmeklē kontakts ar latviešiem arī Kanadas armijā, lai tie mums nepazustu.

Delegātu sapulces otrā dienā piedalījās arī globālā vanadžu priekšniece Austra Liepiņa no Anglijas. Viņa ierosināja izteikt lasītāju vēstulēs atzinību tiem sportistiem, kas uz olimpiādu Maskavā šovasar nebrauks. Latvijas okupācijas 40 gadu atcere „kaŗama pie lielā zvana". Anglijas viešņa pateicās DV Kanadas valdes ārējās informācijas daļas vadītājam P. Vasariņam par veikto darbu informācijas laukā, kur tas bijis ļoti sekmīgs. Vēlāk šādas pašas atzinības izteica arī citi runātāji, delegātiem sirsnīgi aplaudējot.

Sapulcē uzradās arī jautājums par pabalstam 2x2 nometnēm. V. Lagzdiņš (ASV) paskaidroja, ka par to notikusi „šķēpu laušana" arī DV ASV, kas 2x2 atbalsta, bet jāraugās, lai tur audzināšana notiktu nacionālā un kristīgā garā. O. Ieviņš (Hamiltona): 2x2 nometnei nevar piešķirt DV līdzekļus, ja tur izrāda „Varoņdarbus". DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons nolasīja vēstuli Mārtiņam Štauveram sakarā ar „Varoņdarbu" izrādīšanu Jaunatnes dziesmu svētkos Montrealā. Arī DV Montrealā aizrakstījuši līdzīgu vēstuli Jaunatnes dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdim, bet atbaldes nav.

Virspīkv. A. Silgailis: Mēs gribam jaunatni pieaicināt. Jaunatne skolās audzināta pavisam citā novirzienā, ko mēs atteicamies saprast. Šinī zemē ir gluži citāda humora izpratne. Tas būtu slikts humors, ja neaizkārtu savu prezidentu. Mūsu jūtas tas aizkar, bet jaunatne jāpārliecina. P. Vasariņš: Jaunatne 2x2 nometnē parādījusi lielu darbu. Tos nevajadzētu vest sakarā ar „Varoņdarbiem". V. Plūdons: Mēs nekad nepieņemsim tādu „humoru", kurā izsmieti Lāčplēsis, Laimdota, Spīdola. Mūsu jaunatne ir pietiekami intelligenta, lai to saprastu. DV organizācijai zināma stāja jāieņem, nevar būtu „ar vienu kāju vienā pusē, ar otru — otrā". Z. Akots: Robeža novelkama, citādi var rasties vēl „otri varoņdarbi" — par Baigo gadu un 14. jūniju.

Ar 17 balsīm, diviem balsojot preti un 2 atturoties, pieņēma rezolūciju pagaidām neatbalstīt 2x2 tieši, bet gan individuālus jauniešus, kuŗu idejiskā stāja labi zināma.

Latviešu Nacionālam Fondam Zviedrijā informācijas darba sekmēšanai piešķīra 1000 dolaru. Pieņema zināšanai Montrealas nodaļas ierosinājumu DV biedru miršanas gadījumos ziediem domāto naudu novēlēt Patiesības fondam, stājoties sakaros ar mirušā piederīgajiem. Manitobas nodaļa ierosināja sagatavot ārējās informācijas vajadzībām lenti par 14. jūniju, arī 18. novembŗa svētku gadījumam ar dziesmām un mūziku, kuŗu varētu lietot DV nodaļas. Tam jābūt labas kvalitātes darbam, kuŗu varētu atskaņot arī radiofonā. Londonas nodaļai bija iebildums, ka lasītāju vēstules redakcija labojot un saīsinot. V. Plūdons paskaidroja ka to dara arī kanadiešu laikraksti. Kā aizrādīja sapulces vadītājs E. Robežgruntnieks, vairākas rezolūcijas uzrakstītas sliktā latviešu valodā. Viņš lūdza rezolūciju komisiju tās pārstrādāt.

Delegātu sapulcē skāra arī jautājumu par jau bieži cilātiem „kultūras sakariem". Izskanēja arī aicinājums raudzīties, lai mūsu nacionālās organizācijās neiespiestos šo sakaru veicinātāji. Tāds lēmums bijis jau agrāk, ka visi „kultūras sakari" un citi sarīkojumi, ko organizē personas vai personu grupas sadarbībā ar Kultūras sakaru komiteju vai līdzīgām organizācijām uzskatami par pakalpojumu mūsu tautas ienaidniekiem. Šo eksistējošo lēmumu atlika sapulcei tikai atgādināt.

Ar visām balsīm pieņēma DV KV 1980. gada budžeta projektu par 9.255 dol. Jaunais budžets bija sastādīts, ņemot vērā DV Kanadas valdes ieteikumu paaugstināt nodaļām iemaksas no 3,50 dol. uz 5 dolariem par katru biedru gadā, ko delegātu sapulce ar 23 pret vienu balsi apstiprināja.

Par Bērzaini Rietumvācijā pastāstīja Sirdvaldis Spurdziņš. Izbūves talkā nākuši paši kaŗa invalidi. Viņš aicināja Bērzaini apmeklēt arī iebraucējiem no ārzemēm. Paši kaŗa invalidi Bērzainei saziedojuši 33.000 DM, bet talkā jānāk arī pārējiem, jo tas ir visu latviešu īpašums, piemineklis mūsu nākošajām audzēm.

A. Čivželis savukārt minēja arī Toronto projektēto veco ļaužu aprūpes māju Kristus dārzs, kas arī paliks mūsu nākošajām paaudzēm, līdzīgi Bērzainei. A. Šterns paskaidroja, ka šim mērķim jau savākts pāri par 200.000 dolaru. Šo īpašumu izveidos uz 10 akriem zemes, ko dāvinājusi Kinstleru ģimene. Tas domāts arī ASV latviešiem.

DV vajadzībām savā laikā zemes gabalu piedāvājis arī L. Sīpoliņš. Ar šo piedāvājumu iepazinies J. Gailītis, kas ziņoja, ka tas atrodas ap 100 jūdžu no Otavas, bet sava attāluma dēļ nebūtu piemērots. Bez tam divas līdz trīs jūdzes jābrauc pa meža ceļu. Īpašnieks zemi dod lietošanai.

DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons sapulces beigās aicināja ņemt vērā sapulcē izteiktās domas un visiem strādāt DV mērķu virzienā, paturot prātā DV Kanadā 30 gadu jubilejas saukli — Dievam un tēvzemei.

30. delegātu sapulci beidza, visiem kopīgi nodziedot Še kopā mēs, biedri...

K.S.

Jaunākā DV nodaļa Kanadā — Kesvikas nodaļa saņem DV Toronto nodaļas dāvināto kargu, ko nodeva nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots un saņēma J. Treijs. Pa kreisi māc. E. Ķerģis.
Foto: J. Ligers

Izcils koncerts

(Turpinājums no 3. lp.)

jiem bija jaunatklājumi. Līdzīgi Berklejam, arī visu trīs latviešu autoru jaunāko laiku dziesmas notonētas mērena, bet ne krasa modernisma mūzikas stilā. Esmu jau pieminējis Alberta Jēruma skaistās šūpļa dziesmas ar Strēlertes, Andr. Eglīša un tautasdziesmas tekstiem. Visas sešas Dambja „Vidzemes dziesmas", saprotams, Klīvlandē atskanēja pirmo reizi. Viņu virsraksti kalendāra veidā atbilst gada laikiem un svētkiem: saulgriežu, meteņu, pavasara, Jāņu un Mārtiņu gadījumiem. Tā ir īpatnēja, cildināma mūzika. Pateicība dziedonei par Dambja mākslas pārcelšanu pāri dzelzs priekškaram bez kultūras sakaru komitejas starpniecības. Dzejā un mcūzikā tur rodas arī tādas vērtības, kuŗas mums vajadzētu saņemt atplēstām rokām, tie būtu tādi „kultūras sakari", no kuŗiem mēs daudz iegūtu. Tiek gan bieži dzirdēts Raimonds Pauls, bet pavisam reti Ķepītis, Garūta un citi latviskās mūzikas lielie.

Zobenas pianists bija viņas vīrs Leslijs Īsts, tāpēc viegli saprotams, ka abu sadarbošanās bija bez iebildumiem. Īsts, kā liekas, nav nekāda klavieŗu slavenība, tomēr solīds, veikls un iejutīgs Lilijas Zobenas partneris gan.

J. Kalnietis

Balsošana DV Kanadā 30. delegātu sapulcē. No kreisās: J. Ruško (Britu Kolumbija)), A. Šteinbachs (Niagara), V. Korns Alberta), J. Treijs (Kesvika, Ont,) J. Ronis (Bramptona), J. Eglītis (Sv. Katrīnas), J. Bērziņš (Londona) un E. Petr ovskis (Londna).
Foto: J. Ligers

Sidrabenē

31. maijā pl. 18.30

SEZONAS ATKLĀŠANAS SARĪKOJUMS

Piedalās: dziedātāju ansamblis Ausma Pēteŗa Zariņa vadībā un Hamiltonas jauniešu koris Jaunbalsis Daces Šmites vadībā.

Maija karalienes vēlēšanas

Deja ar Runču mūziku

Uzkodu galds. Atspirdzinājumi.

Ieeja: $5, kaŗa invalidiem, pensionāriem, studentiem $4. Jauniešiem līdz 14 gadiem — brīva.

Ielūdz Sidrabenes pārvalde

Dievam un tēvzemei

Daugavas Vanagu organizācija Kanadā no 25. aprīļa līdz 4. maijam atzīmēja savas darbības trīsdesmit gadu atceri ar plašu un vispusīgu sarīkojumu virkni Toronto.

Lielās ieceļošanas sākuma gados arī Kanadā nokļuva zināms skaits DV organizācijas dibinātāju, kā arī aktīvi biedri no Vācijas. Kara gūstekņu nometnē Cedelgēmā dibinātās aprūpes un nacionālo ideju paudējas organizācijas darbu turpināja arī jaunajā ieceļošanas zemē, ko īstenoja 1950. gadā, kad nodibinājās DV Toronto nodaļa. Drīz tai pievienojās jaunas DV nodaļas Hamiltonā, Londonā un citur. Tā paša gada rudenī Toronto varēja sanākt jau pirmā nodaļu delegātu sapulce, kas apvienoja 374 biedrus, izraugot pirmo zemes valdi Kanadā. Kopš tā laika pagājuši jau trīsdesmit gadi. Kanadā tagad darbojas 19 DV nodaļas un viena kopa, apvienojot 1419 biedrus, kuru vidū ir arī vanadzes, jaunvanagi un vanadzēni.

Visā brīvajā pasaulē DV organizācija darbojas 12 zemēs, apvienojot tuvu pie 10.000 biedriem 133 nodaļās, apvienībās un kopās.

Savas darbības trīsdesmit gadu atzīmēšanai DV saime Kanadā izraudzīja atsevišķu rīcības komiteju V. Plūdoņa vadībā, kas noorganizēja plašu sarīkojumu virkni. Jau 25. aprīļa vakarā Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks atklāja tēlotājas mākslas izstādi, kurā mūsu gleznotāji, skulptori, grafiķi un tēlnieki bija izstādījuši savus jaunākos darbus. Šī izstāde, ko bija organizējis mākslinieks Imants Magons, turpinājas līdz 4. maijam.

26. un 27. aprīlī DV namā notika Kanadas DV nodaļu delegātu sapulce, kas jau atreferēta mūsu laikraksta iepriekšējā nummurā. Vai pašā laikā risinājās arī N. V. Brasliņa organizētais šacha turnīrs, kurā piedalījās astoņi dalībnieki, bet vakarā West Park skolas sarīkojumu zālē notika DV teātŗa izrāde, Gunāra Vērenieka režijā iestudētā V. Sauleskalna dziesmu spēle Meldermeitiņa. Vēl trešā izrāde notika 3. maijā. Izrāde bija labi organizēta, un tajā kuplā skaitā bija iesaistīta arī mūsu jaunā paaudze.

Vācijas viesis, DV rosīgais darbinieks Sirdvaldis Spurdziņš 28. aprīlī DV namā sniedza interesantu slīdīšu referātu, papildinātu ar skaņu lenšu ieskaņojumiem par Latviešu leģiona organizēšanu un cīņām Volchovā, Ostrovā un Opoškā. Šis vēsturiski saistošais sarīkojums guva tik nedalītu atsaucību, ka 30. aprīlī referāts par Latviešu leģiona cīņām Kurzemē bija pulcinājis pārpilnu DV nama zāli.

S. Spurdziņš ir vienīgais, kas tik plaāa špjomā un tādā veidā pievērsies Latviešu leģiona cīņu dokumentācijai. Šo darbu viņš sācis jau 1965. gadā. Pašreiz ir sakārtotas ap 4000 slīdītes. Līdz šim slīdīšu izrādes jau notikušas Vācijā, Zviedrijā, Anglijā, Beļģijā u.c., bet pašreiz noorganizēta turneja 32 latviešu centros Kanadā un ASV. Šinī vēsturiskajā slīdīšu ciklā S. Spurdziņš iecerējis atsevišķu seriju par tematu: Neaizmirsti savu tēvu zemi, kurā parādīs katru Latvijas apriņķi un pagastu ar tā īpatnībām un dabas krāšņumiem.

Atmiņu pēcpusdiena saucās sarīkojums, ko mūsu vecajiem laudīm bija organizējis A. Šterns, kas 29. aprīlī DV namā bija pulcinājis ap 150 atsaucīgu apmeklētāju. Tās pašas dienas vakarā notika Z. Akota organizētais Nākotnes seminārs, kurā ne tik daudz pakavējās pie pagātnes darba, bet galvenokārt nākotnes iespējām. Galvenie paneļa dalībnieki bija plkv. J. Rucels, LNAK padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis un DV Centrālās valdes ģenerālsekretārs A. J. Bērziņš, kas iepazīstināja klausītājus ar DV organizācijas tapšanu un mērķiem, kā arī pašreizējo darbu un tā nozīmi, vēršot skatu nākotnē. Diskusijas vadīja A. Kalupnieks.

DV centrālās valdes sēdē DV namā Toronto. Priekšā no kreisās: Jāzeps Utināns (ASV), globālā vanadžu priekšniece Austra Liepiņa (Anglija) un DV ASV zemes valdes priekšsēdis J. Lācis. Aizmugurē no kreisās: R. Čaks (ASV), G. Tamsons (Anglija), V. Mukts (Kanada), DV priekšnieks J. Frišvalds (Anglija), DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons, M. Kadiķis (Zviedrija), DV CV ģenerālsekretārs A. J. Bērziņš, S. Spurdziņš (abi Vācija) un S. Lindiņš (Anglija). Foto: V. Cinis

Ap 70 dalībnieku 30. aprīļa pēcpusdienā devās uz Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes lauku īpašumu Saulaini, kur pie Kritušo karavīru piemineķļa svētbrīdi vadīja māc. I. Gaide. Uzrunas teica DV priekšnieks un DV Centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds no Anglijas. Vainagu nolika E. Pulciņš un V. Kārkliņš. Izbraukumā, ko organizēja A. Kalviņš, piedalījās kuplā skaitā DV Centrālās valdes locekļi, kā arī viesi no citām zemēm.

Viens no ievērojamākiem notikumiem visā sarīkojumu virknē bija DV Centrālās valdes sēde, ko 1. maijā ar svētbrīdi ievadīja DV goda biedrs archibīskaps A. Lūsis un kas turpinājās arī 2. maijā. J. Frišvalda vadībā iztirzāja pēdējā gada darbību, pieņēma nozaŗu darbības pārskatus, kā arī nozīmīgas rezolūcijas turpmākā darba veikšanai. DV pamatoti atzīta par vienotāko un nacionāli stiprāko organizāciju globālā apjomā, kas kopš dibināšanas, visus trīsdesmit piecus gadus, nelokāmi sekojusi sākotnēji spraustajam mērķim: Tēvzemei un brīvībai, tādēļ vienprātīgs bija atzinums par organizācijas vēstījumu visiem latviešiem, ko publicējam atsevišķi. Sēdes gaitā apsprieda arī saimnieciskos pasākumus, galvenokārt Centrālās valdes publikācijas, pie kam DV Mēnešraksta redakcijai un techniskajiem darbiniekiem notika atsevišķa sēde.

Sarīkojumu virknē notika arī vairāki vispārēji sabiedriski sarīkojumi ar jautru programmu. Pie tādiem pieskaitāms draudzības vakars, ko 1. maijā DV namā vadīja R. Norītis. Gan solo, gan duetā dziesmas dziedāja Ženija un Alberts Vītoti Rutas Āzes klavieŗu pavadījumā. Arī režisora Valdemāra Pukata jautrie un nopietnie deklamējumi radīja pacilātu gaisotni, ko vēl papildināja J. Grodņa asprātīgie stāstījumi un tikai nesen dibinātā DV Hamiltonas nodaļas vanadžu ansambļa dziedājumi Skaidrītes Darkēvicas vadībā. Par sarīkojumam piemērotu cienasta galdu bija gādājušas DV Toronto nodaļas vanadzes Silvijas Ozolas vadībā. Kulinārās mākslas darba slodze kā Toronto, tā arī Hamiltonas un Sv. Katrinu vanadzēm daudzo sarīkojumu virknē bija sevišķi liela, ko viņas ar ilggadēju pieredzi teicami veica.

Pie jautriem sarīkojumiem pieskaitāma arī jauniešu balle, ko 2. maijā DV namā bija izkārtojis A. Māliņš. Tā bija pulcinājusi tuvu pie simt jauniešu, kas pie Runču mūzikas pavadīja jautru vakaru. Lielā svētku balle Royal York viesnīcā 3. maijā bija pulcinājusi ap 600 viesu, bet pirms tam blakus telpās kopējās vakariņas pulcējās ap 150 DV darbinieki ar viesiem, noklausoties arī DV Centrālās valdes priekšsēža J. Frišvalda uzrunu.

Daiļamatniecības darbu izstādi un tirdziņu Toronto latviešu namā bija noorganizējis A. Šterns, kas 2. un 3. maijā guva teicamus panākumus. Tāpat arī 3. maijā M. Dumpes izkārtotā Vanadžu darba skate bija bagātīga dažādiem rokdarbiem.

Rakstnieku cēliens M. Lorberga vadībā 3. maijā priekšpusdienā arī notika Toronto latviešu namā, ko kuplināja arī dzejnieks Ojārs Jēgens no ASV. No pašu māju autoriem ar saviem jaunākiem darbiem klausītājus iepazīstināja Ingrida Vīksna, jaurās paaudzes pārstāve Aija Auziņa, Guna Ikona (Izolde Krūmiņa), Lolita Gulbe, Biruta Senkeviča, Joriks (Ilmārs Batraks), Krišs Ķepals (Rūdolfs Norītis), kā arī cēliena vadītājs Modris Lorbergs.

Labi apmeklēts bija arī jauniešu koncerts, ko bija organizējis J. Gailītis. 3. maijā Latviešu nama zālē ap 200 klausītājus ar savu mūzikālo sniegumu iepriecināja Margareta Upeniece (arpa), Kristīne Vikmane (solo dziedājumi), Pēteris Zariņš (klavieŗu solo), Andris Dindzāns (klavieŗu solo), Meiteņu ansamblis Ausma, koklētāju grupa Auseklītis un jauktais koris Jaunbalsis.

(Turpinājums 11. lp.)

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

10. maijā (sestdien) pl. 17 Saulainē Kurzemes krišanas 35. g. atcere ar svētbrīdi un koncertu.

11. maijā pl. 19. Sv. Andreja baznīcā Anitas Rundānes ērģeļu koncerts. Piedalās Sv. Andreja draudzes koris.

15. maijā pl. 14 Latviešu namā Pensionāru apvienības sanāksme. V. Zvanītāja stāstīs par Ventspili skaistajā jaunībā.

17. maijā pl. 20 Bickford Pk vidusskolā Mazā teātŗa Sanfrancisko viesizrāde „Sasalšana".

24. maijā pl. 8 no rīta Jesse Ketchum skolā TLB sestdienas skolas mācību beigšanas akts. Visi aicināti.

8. jūnijā pl. 14 Latviešu Centrā Jāņu ielīgošana.

25. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes Bickford Park skolā.

TLTA ģimnazijas sarīkojums

30. maijā (piektdien) izlaiduma akts.

HAMILTONA

24. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

SAULAINE

21. jūnijā Jāņu sarīkojums ar E. Krauļiņa uzvedumu Līgo vakars Madarās, ar aktieŗu un dziedātāju ansambļu piedalīšanos J. Dzeguzes vadībā. Spēlēs Runči.

SIDRABENE

31. maijā pl. 18.30 sezonas atklāšanas sarīkojums. Mūzikāli priekšnesumi, maija karalienes vēlēšana. Deja pie Runču mūzikas.

21. jūnijā Līgo svētki ar Almas Kārkliņas Jāņu uzvedumu.

DV šacha sekcijas ātrspēlēs 27. aprīlī piedalījās 8 dalībnieki, no tiem 3 jaunieši. Iespējamo punktu skaits bija 14. 1. v. ieguva Jānis Grāvītis, 13,5 p., 2. v. Imants Āboltiņš (12,5), 3. v. Andrejs Jaunzems (9). Spēles vadīja N. Brasliņš. Priekšā Arturs Lanzis un Korijs Avots; sēž A. Jaunzems un N. Brasliņš; aizmugurē no kreisās: V. Kalniņš, I. Āboltiņš, J. Grāvītis, V. Palieps un U. Bendiņš. Foto: V. Plampe

Ticiba palidzēs tautai

ALA 29. KONGRESS NO 2. — 4. MAIJAM NUDŽERSIJĀ

Amerikas latviešu apvienības 29. kongresā, no 2. līdz 4. maijam Nudžersijas Priedainē, 98 delegāti noklausījās valdes un citu amatpersonu ziņojumus, debatēja par padarīto un iecerēto darbu, četrās darba komisijās pēc pārrunām izstrādāja nākotnes darba projektus nacionālpolitiskā, kultūras, izglītības un administratīvā darbā, lēma par biedru naudas paaugstināšanu un statūtu maiņām, ievēlēja jaunu valdi, bet pēdējā dienā noklausījās delegātu ziņojumus, pēc tam par to debatējot.

Kongresu ievadīja māc. Ž. Kristbergs ar svētbrīdi Frīholdas Šeratona viesnīcās zālē. Rīcības komitejas priekšsēdis L. Pogainis uzrunā analizēja politisko stāvokli, salīdzinot pašreizējo iebrukumu Afganistānā ar Latvijas brīvības zaudēšanu. Viņš arī norādīja, ka iepriekšējā kongresā izstrādāti dažādi projekti skolu un nacionālā darbā, bet šīm vajadzībām nav piešķirti līdzekļi. Te vietā būtu paškritika. Nepietiek ar vārdiem, vajadzīgi arī darbi.

ALA priekšs. J. Rriekstiņš, atklājot kongresu, norādīja, ka pirms četrdesmit gadiem latviešu tauta zaudējusi brīvību, bet latvieši nav zaudējuši ticību. Šogad pasaule sadzirdēs mūsu balsi skaidrāk nekā agrāk. Šis kongress apliecinās mūsu ticību Latvijas brīvībai, lai mūs vada Latvijas karogs un mūžīgās Latvijas ideja.

Latvijas sūtniecības padomnieks V. Kreicbergs, nododot sūtniecības vadītāja Dr. A. Dinberga sveicienus, aizrādīja, ka ALA apzinājusies savu uzdevumu kā trimdas zemju lielākā un spēcīgākā organizācija. Padomnieks analizēja rietumu un austrumu attieksmes politikā. ASV politikas maiņa iezīmējusies jau pirms Afganistānas okupācijas. Runātājs izteica cerību, ka tagad būs dzirdīgas ausis arī mūsu problēmām. ALA meklē ceļus, kas varētu sekmēt mērķus latviešu tautas labā un sasniegt mūsu mērķi — brīvu Latviju.

PBLA priekšsēdis I. Spilners savā runā atgādināja, ka latviešu tauta fiziski novecojas, jo tai nav pietiekami daudz jauno locekļu. Jaunus garīgos un fiziskos spēkus izraisīs jauna latviešu maiņa, kas uzaugusi nacionālā apziņā un atrod savas dzīves piepildījumu darbā savai tautai. Viņš aicināja plānot nākotnei un domāt, kā varam stiprināt latviešu sabiedrību šinī zemē ar jaunās maiņas iesaistīšanu sabiedriskā darbā, stiprināt latviešu tautas nacionālo apziņu un nākotnes brīvības cerības dzimtenē, koncentrējot spēkus tikai svarīgiem jautājumiem.

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs savā apsveikumā runā norādīja, ka šis ir desmitais ALA kongress, kur viņš piedalās. Bet šis kongress ir zem lielas cerību zīmes. Latviešu politiskie darbinieki ilgus gadus centušies pārliecināt vietējās valdības par komūnisma draudiem. Tagad var saredzēt jausmu, ka valdības saprot šos draudus. Agrāk mūsu iesniegumus gan uzklausīja, bet tos pēc tam nolika pie aktīm. Tagad mūs sāk ievērot. Mums pašiem jātic mūsu mērķiem — Latvijas valsts brīvības stundai. Šis ticības spēks ALA delegātiem jāpārnes mājās, tiem jāstrādā un jādara viss tautas labā. Tauta Latvijā dzīvo apspiestībā, bez cerības, tai jādod spēks izturēt. Tagad rietumvalstis izjūt, ka runa ir par visas pasaules patstāvību, ne tikai par Baltijas valstu neatkarību. Ticēsim paši Latvijas brīvības stundai. Ja mūsu ticības spēks būs pietiekami liels, tad varēsim palīdzēt visai tautai.

Vietējais ASV kongresa loceklis Hovards savā runā paziņoja, ka viņš atbalsta likumu, lai brīvībā atlaistu kristīgos cietumniekus Pad. savienībā un tās satelītu zemēs. Šie cilvēki varētu izceļot uz ASV, kā tas gadu iepriekš noticis ar žīdiem. Viņš aicina paziņot latviešu vārdus, kas vēlētos izkļūt no Pad. savienības. Viņš atcerējās arī Latvijas neatkarības laiku un krievu okupāciju, aizrādot, ka ASV nav šo okupāciju atzinusi. Pad. savienībai nav tiesības lemt par Baltijas valstīm. Ir laiks ievērot Helsinku nolīgumu.

Vēl kongresu sveicināja A. Braunfelds no DV ASV valdes, Hovela pilsētas pārstāvis Juris Mednis un A. Liepnieks no Amerikas katoļu apvienības. Rakstveidā kongresu bija sveikuši archib. A. Lūsis, Igauņu apvienības priekšsēdis Simonsons, Dienvidamerikas apvienības priekšsēdis V. Vītols, no Austrālijas un Jaunzēlandes V. Rolavs, no Lielbritanijas A. Abakuks, ALA goda priekšsēdis P. Lejiņš un citi.

Par kongresa vadītāju ievēlēja A. Reinu, par vicepriekšsēžiem L. Pogaini, J. Aperānu, Ilgu Gravu un par goda priekšsēdi A. Gulbi. Bija grūtības atrast kongresa sekretārus, līdz Vija Klīve, A. Banga un A. Gailītis bija ar mieru uzņemties šos pienākumus.

Ziņojumos priekšsēdis J. Riekstiņš izcēla nacionālpolitiskā laukā baltiešu rezolūciju pieņemšanu kongresā. Izglītības noz. atzīmējams lielais vasaras skolnieku skaits un nākotnē paredzamie skolotāju kursi. Informācijas nozarē iznāk Latvian News Digest 1000 eks., kas ar šo gadu iznāks arī spāņu valodā. ALA Vēstīm rakstu ienāk vairāk nekā var iespiest. Top grāmatas Latvija reprezentācijas izdevums, ko cer izdot 1982. gadā. Caur Internacionālo un ASV olimpisko komiteju iesniegti raksti pret olimpiadas rīkošanu Maskavā. Pēdējā gadā radušies 222 jauni ALA mūža biedri, kopā 2271. ALA sekretārs A. Bļodnieks ziņoja, ka jāsavāc ziņas par komūnisma upuriem Latvijā.

Kultūras fonda priekšsēdis L. Reiters varēja pavēstīt, ka pagājušo gadu līdzekļu vākšanas akcijā ienācis pāri par 25.000 dolaru, kopā ar Bostonas dziesmu svētku atlikumu un citiem ziedojumiem. Šogad kopā ar dažiem novēlējumiem un organizāciju ziedojumiem ienākuši 21.296 dolari.

Par Apvienotās baltiešu komitejas darbu G. Meierovics norādīja, ka vēstules ASV kongresa locekļiem jāraksta īsāk, atgādinot tur, ka atbalsta tādu vai citādu rezolūciju. Apvienotā baltiešu komiteja guvusi arī ASV ārlietu ministrijas ievērību. Solīts, ka baltieši šogad varētu sūtīt delegātu uz Madrides konferenci ASV delegācijas sastāvā; ieteikti trīs baltiešu kandidāti. Jūnijā paiet 40 gadu, kopš Pad. savienība okupēja Latviju, kādā sakarā mēģinās gūt vizīti pie ASV prezidenta.

I. Spilners norādīja, ka PBLA darbība notiek nacionālpolitiskā laukā, sadarbībā ar citām apspiestām tautām par kopējiem politiskiem mērķiem.

O. Pavlovskis norādīja, ka Madrides sanāksmes pirmais posms sāksies 7. septembrī, domāts priekšdarbu veikšanai. Otrs posms sāksies 11. novembrī, kur apskatīs, kā īstenoti Helsinku nolīgumi. PBLA sūtīs pārstāvjus uz abiem posmiem. Madridē darbosies PBLA informācijas birojs J. Kadeļa vadībā, kur notiks arī preses konferences. Izdevumiem lūgs ziedojumus.

Par Latvijas brīvības fonda referēja vicepriekšsēdis R. Līdums, norādot, ka daudzi labi ieteikumi bija jāatliek līdzekļu trūkuma dēļ. Budžets īstenojies 53.000 dolaru apmērā. Viņš aicināja domāt par tautas un tēvzemes rītdienu.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja U. Kariņš, atrodot, ka ALA līdzekļi lietpratīgi ieguldīti, darbība atzīstama par sekmīgu, ko vēlāk atzina arī kongress.

Debatēs bija iebildumi, ka ALA Vēstis piesūta pensionāriem par brīvu; tādu priekšrocību baudot tikai mūža biedri. ALA žurnālā kopsavilkums angļu valodā esot nevajadzīgs. Šos iebildumus aizstāvēja I. Bergmanis. Plašāk debatēja par latviešu grāmatu un žurnālu novietošanas iespējām ASV bibliotēkās. Debates bija īsas, darba sēdi beidza stundu pirms paredzētā laika. Pēc tam delegāti pulcējās Priedaines telpās, kur pavadīja vairākas stundas sadraudzības vakarā.

Par ALA valdes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Jāni Riekstiņu, vietnieku Visvaldi Klīvi. No 13 kandidātiem ievēlēja 10 vicepriekšsēžus: Teodoru Aldzeri, Alfredu Braunfeldu, Zani Freivaldi, Miervaldi Janševicu, Asju Lejiņu, Ināru Reini, Līgu Ruperti, Konstantīnu Sventecki, Jāni Tupesi un Ģirtu Zeidenbergu.

Sekretārs Arvīds Bļodnieks, palīdze Astrīda Jansone, kasieris Valdis Kārklis, vietnieks Roberts Līdums.

Revīzijas komisijā: Ēriks Dundurs, Uldis Kariņš un Jānis Kramēns. Kultūras fonda priekšsēdis līdzšinējais Ludvigs Reiters.

V. I.

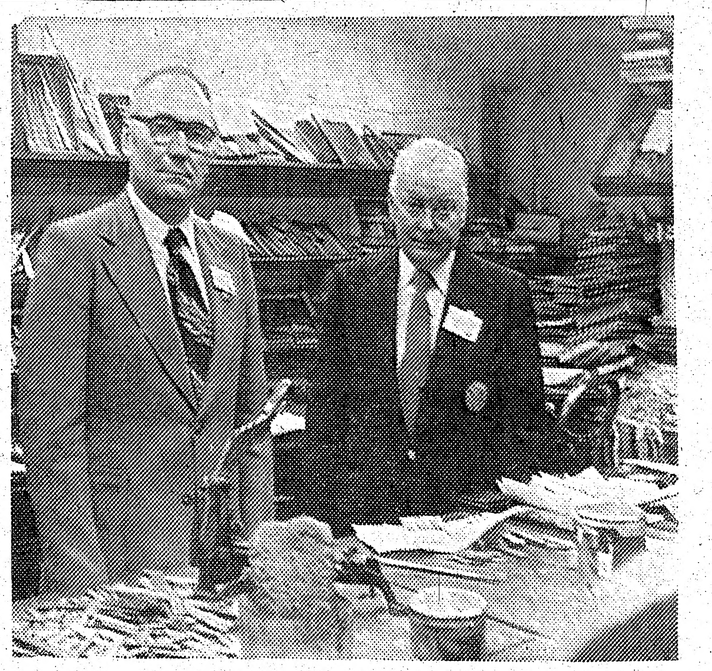

DV Kanadā lielo svētku laikā daudzi ciemiņi iegriezās arī spiestuvē DV namā Toronto. Attēlā Vilis Korns no Albertas provinces (pa kreisi) ar Latvija Amerikā vadītāju E. Treilonu, kas tālo ciemiņu iepazīstināja ar laikraksta tehnisko veidošanu un iespiešanu. Foto: J. Ligers

20. rakstnieku dienas Austrālijā

Gadskārtējām Rakstnieku dienām Austrālijā jau pienākusi 20. reize. Tātad tāds kā jubilejas sarīkojums. Tas arī paredzēts Sidnejā, pilsētā, kur notika pirmās Rakstnieku dienas Austrālijā pirms 20 gadiem un kuŗu iniciātors bija Spodris Klauverts, kam toreiz bija tikai 40 gadu, bet šogad jau svin 60 gadu jubileju. Tā iznāk, ka runājot par Rakstnieku dienām, nevar nepieminēt arī Spodri Klauvertu, kuŗa dzīvoklī notika arī šo Rakstnieku dienu iniciātoru sanāksme jau 21. februārī. Iniciātori bija pats Sp. Klauverts, pirmo Rakstnieku dienu vedītājs M. Eglītis un Preses biedrības Austrālijas kopas priekšnieks Aleksandrs Žariņš.

Šeit iniciātori arī nolēma, ka 20. Rakstnieku dienas šogad rīkos Sidnejā, 19., 20. un 21. septembrī un izraudzīja rīcības komiteju. Šis lēmums apstiprinājumu piedzīvoja 4. aprīlī Preses biedrības biedru sanāksmē. Rakstnieku dienu rīcības komitejas sastāvs: A. Zariņš – priekšsēdis, Ņina Luce un Imants Ronis – vicepriekšsēži, Vita Kristovska – sekretāre un Mirdza Krastiņa – kasiere. Komitejā vēl darbosies: M. Eglītis, Sp. Klauverts un Elga Leja (Rodze-Ķīsele).

Ir paredzēts, ka Rakstnieku dienu laikā Austrālijā viesosies mācītājs un rakstnieks Artūrs Voitkus no Montrealas, tādēļ Rakstnieku dienas atklās ar speciālu sarkojumu, veltītu Kanadas viesim, paredzot par viņu arī īpašu referātu. Voitkus lasīs savus darbus. Kā pārējie Rakstnieku dienu sarīkojumi vēl plānoti: autoru vakars, kur savus darbus lasītu Austrālijā dzīvojošie autori – dzeju un prozu; referātu pēcpusdiena, kuŗā paredzēti kādi 3 referāti par literāriem jautājumiem un literatūras un preses darbinieku sanāksme. Beigās minētas arī „apkūlības" un kādas grāmatas „kristības", ja tāda līdz tam laikam būs iznākusi. **Ed. Š.**

Dievam un ...

(Turpinājums no 10 lp.)

Svētku nobeigums un kulminācija risinājās 4. maijā, kad Sv. Jāņa baznīcā svinīgā pateicības dievkalpojumā DV saime ar viesiem izlūdzās Dieva svētību savam nākotnes darbam, lai Latvija un latviešu tauta reiz kļūtu atkal brīva. Dievkalpojumu vadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide, bet Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne diriģentes Almas Skudras–Kārkliņas vadībā to kuplināja ar piemērotām dziesmām. Pacilātā dievlūdzēju saime pēc tam baudīja Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas viesmīlību baznīcas sarīkojumu zālē.

Svinīgs bija svētku akts un koncerts, ko 4. maijā Broktonas vidusskolas auditorijā vadīja E. Ozols, par ko sniedzam atsevišķu atreferējumu. Šim svinīgam aktam sekoja atvadas DV namā, nobeidzot desmit dienu ilgo svētku norisi un vispusīgo sarīkojumu virkni. Atgriežoties savās dzīves vietās un ikdienas gaitās, DV organizācijas locekļi jutās stiprināti un vienoti savā darbā, pateicībā vērtējot latviešu organizāciju un sabiedrības atbalstu, kas, cerams, nākotnē kļūs vēl vienotāks, jo mūsu dzīves jēga ir kopējā mērķī par latviešu tautas un Latvijas brīvību.

R. Norītis

LNJAK rīko

Jāņa RITUMA priekšlasījumus

1) HAMILTONĀ, pirmdien, 12. maijā, pl. 19.30
2) TORONTO, Latviešu Centrā —
otrdien, 13. maijā, pl. 19.30.

Programmā:

2) Gotlandes dziesmu dienu apskate ar slīdīšu izrādi.
b) Sakari ar Latviju — Soc. demokratu viedoklis

Austrālijas valdības galva pie latviešiem

ED. ŠMUGAJA RAKSTS NO PIEKTĀ KONTINENTA

Latvijas neatkarības pasludināšanas gada dienai veltītā plašā pieņemšana Melburnā bija paredzēta pagājušā gada 30. novembrī, kad Austrālijā viesojās LNAK priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs. Tā nenotika, jo Austrālijas valdības galva M. Frēzers, kas bija apsolījies piedalīties šajā pieņemšanā, saslima. Pieņemšanu vajadzēju atlikt uz vēlāku laiku.

Nu tāda ir notikusi, tikai ar citu nosaukumu — Latvijas neatkarības pasludināšanas 62. gada atceres vakariņas. Tās bija rīkotas 28. martā Melburnas Hiltona viesnīcā 130 lūgtiem viesiem, austrāliešu preses, radio un televīzijas pārstāvjiem. Ne velti par šo notikumu jau otrā dienā ziņoja kā presē, tā radio un televizijā.

Šajās vakariņās ieradās arī Austrālijas federālās valdības ministru prezidents Malkoms Frēzers ar dzīvesbiedri. Laikam gan būs taisnība Austrālijas Latvietī teiktajam, ka „nekur citur pasaulē neviens valdības galva nav veltījis tādu personisku ievērību Latvijas neatkarības atceres atzīmējumiem un Latvijas brīvības idejai".

Te tūlīt arī rodas jautājums: kāpēc tas tā? Ir dzirdētas dažādas mūsu cilvēku atbildes, bet, manuprāt, pareizākā varbūt būs tā (un mums nav jākautrējas atzīties), ka tur zināms nopelns arī mums pašiem, mūsu aktīvitātei, vienotībai un pareizā laikā un vietā pateiktam pareizam vārdam. Daudz šajā lietā darījušas atsevišķas personas, kā vicekonsuls E. Dēliņš, E. Voitkuns, V. Eglīte un c., bet nenoliedzami nopelni ir mūsu organizācijām un lielai latviešu sabiedrības daļai, kas aktīvi piedalījusies demonstrācijās, vēstuļu rakstīšanā un ar personiskiem kontaktiem ar valdības un parlamenta locekiem. Austrālijas Latvietī šim jautājumam gan dota cita atbalde. Tur teikts: „Varbūt ka atbildi šim jautājumam būtu iespējams sameklēt LAAJ prezidija priekšsēža V. Rolava atbildē ministru prezidenta runai, proti: — Jūs tāpat kā mēs, joprojām ticat, ka ideālismam un morālei vēl arvien ir vieta starptautiskajā politikā." Domāju, ka minētās divas atbildes viena otru neizslēdz, bet gan papildina.

Latvijas vicekonsuls E. Dēliņš uzrunā Austrālijas valdības galvu un pārējos viesus Hiltona viesnīcā Melburnā, Austrālijā. Pie galda no kreisās: Malkolms Frēzers un Tamāra Frēzere, Emīls Dēliņš un Nīna Dēliņa. Aizmugurē Austrālijas un Latvijas karogi.

Bez ministru prezidentu šajās vakariņās no austrāliešu prominencēm vēl piedalījušies: Latvijas konsuls R. G. Mekkomass ar dzīvesbiedri, federālā parlamenta ārlietu un aizsardzības komisijas priekšsēdis R. Šiptons, dep. Falkoners un senātors Naits ar dzīvesbiedrēm. Pēdējais bija speciāli atlidojis no Kanberas.

Bez Melburnas latviešu sabiedrības vadošām personām, no citiem latviešu centriem vēl piedalījās: E. Voitkuns (Adelaide), J. Mellēns (Džilonga), LAAJ vicepriekšsēži E. Baulis (Tasmānija) un G. Bērziņš (Sidneja). Vēl minami J. Ātrens un K. un M. Līdumi (Adelaide), V. Karnups (Kanbera) un c.

Pie Hiltona viesnīcas, virs kuŗas plīvoja Latvijas karogs, augsto viesi sagaidīja vicekonsuls E. Dēliņš, pavadot līdz sarīkojumu zālei, kur to apsveica LAAJ prezidija priekšsēdis V. Rolavs, Latvjias konsuls R. G. Mekkomass un N. Dēliņa. Vakariņu gaitā viesus uzrunāja E. Dēliņš, velkot paralēles starp carisko un komūnistisko Krieviju, kā arī Latviju 1940. gadā un Afganistānu 1980. gadā.

Ne tikai tas ir pārsteigums, ka Austrālijas valdības galva piedalījās šajā sarīkojumā, bet, kā AL teikts: „Pārsteigumu, un pie tam patīkamu radīja Malkoma Frēzera teiktās uzrunas plašums un tā rūpība, ar kādu viņš to bija sagatavojis. Jau tas fakts vien, ka valdības galva kopā ar latviešiem pavadīja vairāk nekā 3 stundas, ir kompliments visai latviešu tautas grupai. Tas, ka viņš šo 3 stundu laikā teica kādas 20 minūtes garu runu, plaši izgaismojot Austrālijas ārlietu politiku, šo komplimentu izceļ vēl vairāk... Runā netrūka arī sirsnīgas uzslavas latviešiem Austrālijā, visvairāk attieksmē uz viņu tiem centieniem, kas tiecas mūsu dzimtenes Latvijas brīvības virzienā."

Te dažas M. Frēzera izteiktās domas: „Nav ne mazāko šaubu, ka ilgas pēc brīvības un neatkarības ir visspēcīgākā doma, kas ietekmē un motivē latviešus ne vien Austrālijā un citur apkārt pasaulei, bet arī Latvijā. Analoģija starp notikumiem Latvijā 1940. gadā un notikumiem Arganistānā 1980. gadā ir tik trāpīga, ka mums ir vērts ilgāk par to pakavēties un par to padomāt.

„Latvijas liktenis pašlaik, tāpat kā Afganistānas liktenis, no jauna pierāda, cik trausls stāds ir brīvība. Jūs, latvieši, to apzināties vislabāk, jo esat reiz brīvību zaudējuši. Austrālieši, kam šādas pieredzes nav, to reti kad apzinās... Brīvība ir viena no visdārgākajām mantām. Ja tā reiz zaudēta, ir daudz grūtāk to atkal atgūt nekā paturēt. Jūs, latvieši, to apzināties asi un skaidri. Brīvību ir nepieciešams sargāt, un, kur vien iespējams, censties paplašināt tās robežas." Ļoti zīmīgs ir šis pēdējais teikums. Tajā Austrālijas valdības galva pateicis daudz ko no tā, pēc kā mēs ilgojamies.

Ed. Šmugajs

LEONA RUMAKA GRĀMATNĪCA

27 MILLER PLACE, HEMPSTEAD, N. Y. 11550, USA

P. Mantinieks, Latvijas karte, 3x4 pēdas, krāsās	$9.75
P. Mantinieks, Baltijas valstu karte, 3x4 pēdas, krāsās	4.00
Rīgas schematiskais plāns, krāsās, izdots Zviedrijā	2.50
Rīgas vecpilsētas plāns, krāsās, izdots Zviedrijā	2.50
Baznīcas gada grāmata 1980	3.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata 1980	5.50
Rūgtais Apinis, humora žurn., Nr. 47, 48, 50, — 53. katrs	3.00
Archeoloģija un etnigrafija. 11. sēj. 10, 12. sēj. 7, 13. sēj.	13.00
H. Asaris, Latvijas pilsētas valsts 20 gados	28.00
A. Bilmanis, History of Latvia	24.00
Arv. Brastiņš, Saules teiksma	12.00
P. Brūvers, Kā rodas disidenti	8.00
Feliks Cielēns, Laikmetu maiņās, atm., 2. un 3. sēj. katrs	7.00
A. Dravnieks, Latviešu literātūras vēsture	11.25
A. Gulbis, Zigfrīds Anna Meierovics, monogr. (nedaudz)	8.00
V. Hāzners, Varmācības torņi, atmiņas	24.00
Humanitas Religiosa, Festschrift für Dr. Haralds Biezais (vācu un angļu val.)	24.00
A. Jaunzeme, The Rhyme Chronicle of Livonia	20.00
A. Johansons, Latvijas kultūras vēsture	30.00
Egils Kalme, Between Two Midsummer nights, novele	8.95
Egils Kalme, In the Shadow of Freedom, novele	1.95
K. Ķezbers, Latvijas pastmarku katalogs	4.00
K. Ķezbers, Stamps of Latvia	5.00
Khrushchev Remembers, atm., 2 sēj., kopā 1241 lp.	22.95
Latvija šodien, gadskārt. PBLA izd., 1978, 1979, katrs	4.00
K. Lauks, Troickas pulks, atmiņas-dienas grāmata	8.00
K. Lazdiņš, Sanskrit - Latvian Words	4.00
Pēteris Māliņš, Rose Book	12.50
Nadezhda Mandelstamm, Hope Abandoned, 81 g. v. disidentes memuāri par dzīvi Pad. savienībā, 689. lp	13.95
Zenta Mauriņa, Mosaik des Herzenes	10.00
V. Mežezers, Sirds, ko dziļi iemīlēja	6.50
A. Millere, Latvian Language, Vocabulary, exercises	10.00
E. Ozoliņš, Latviski-vāciska vārdnīca, red. J. Endzelīns	15.00
Alb. Ozols, Latvijas vēsture	8.50
Jānis Rudzītis, Raksti, Latv. literat. 35 g. (1935-1970)	40.00
R. Scarry, Jautrā grāmata, lasāmgr. un vārdn. krāsās	12.00
Biruta Sennkēviča, Jāņi, latviešu saulgrieži	6.00
Teodors Sīlis ,Par brīvu Latviju domājot, atm., atziņ.	5.00
Kārlis Skalbe stāsta, piemiņas albums	11.00
Laimons Streips, Visjaunāko laiku Latvijas vēsture	6.50
Ādolfs Šilde, Latvijas vēsture 1914—1940	34.00
Ed. Šmugajs, No Rīgas līdz Putlosai, kara kalpa atm.	6.00
E. Šmugajs, No Putlosas līdz Sidnejai, dipīša atmiņas	10.00
Vardys, The Baltic States in War and Piece 1917—1945	14.00
Valdis Zants, Saproti pareizi, līdzīgu vārdu atšķirības	6.50

Pasta izdevumi — 7%, mazākais — 80 ¢.
Čeki un M.O. rakstāmi uz L. Rumaks vārda.

Milvokos miris kapt. R. Raits

Goda sardzē stāvot DV, skautu un gaidu darbiniekiem, Milvokos 17. aprīlī mirušo kpt. Robertu Raitu pēdējā gaitā 19. aprīlī izvadīja māc. Kr. Valters. No skautu un gaidu saimes atvadvārdus teica J. Bēdelis ar Ainu Namatēvu, DV vārdā atvadījās Ā. Peniķis, Sv. Jāņa draudzes — J. Inveiss, virsniekiem — J. Graundsbergs un pensionāru biedrības — J. Bitītis.

Nelaikis dzimis 1898. g. 3. maijā Jēkabpilī. 1918. g. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, piedalījies Latvijas neatkarības pasludināšanas aktā 1918. g. 18. novembrī, kalpodams Rīgas apsardzības rotā. 1920. gadā pārkomandēts uz armijas ieroču darbnīcu. Vēlākos gados beidzis technikumu, ieroču meistaru, artilerijas techniķu un administrātīvo virsnieku kursus. 1936. g. paaugstināts par adm. kpt. ltn. Daudzus gadus (1924. — 1937.) kalpojis Jātnieku pulkā Daugavpilī, pēc tam 6. Rīgas kājnieku pulkā. Atvaļināts 1941. g. 30. jūnijā Litenē kā sarkanarmijai nepiemērota persona, viņš drīz vien pievienojās plkv. ltn. Aperāta dzimtenes sargu organizācijai, kuŗa 1941. g. vasarā darbojās Gulbenē un apkārtnē.

1941./42. g. Raits bija aizkomandēts uz Narvu, Igaunijā, kur palīdzēja iekārtot ieroču darbnīcu. Pēc tam viņš vadīja Rīgas arsenāla optisko nodaļu. No 1947. — 1958. g. dzīvoja Zviedrijā, kur darbojās līdz DV un Nacionālā Fondā. 1958. gadā pārcēlies uz Milvokiem, ASV, viņš darbojās vietējās skautu vienības vadībā, kādus gadus arī DV apvienības valdē un Sv. Jāņa draudzes padomē. Skautu organizācijā Raits darbojās kopš 1933. g. un bija novadu priekšnieks Daugavpilī un Rīgā. Apbalvots ar Latvijas valdības Atzinības krustu, skautu Baltās lilijas ordeni u. c. goda zīmēm.

R.Č.

† **Roberts Raits**

Kristīgās jaunatnes saiets Saulainē

Aprīļa mēneša beigās, jau 7. gadu, Saulainē notika saiets, kas galvenokārt domāts tiem jauniešiem, kas apmeklē iesvētes mācību Sv. Andreja un Sv. Jāņu draudzē. Piedalījās arī citi jaunieši, kopskaitā pavisam 50.

Saietu vadīja mācītāji Juris Cālītis un Ivars Gaide un viesis no Bostonas māc. Imants Kalniņš. Vēl vadības lokā iesaistījās Sandra Kurse–Freimane, bet no jauniešu puses Ernests Skujiņš un Alberts Vītols. Jauniešus veda kopējā autobusā, bet apmešanās bija Saulaines nometnes ēkā. Par bagātīgu ēdināšanu rūpējās jauniešu vecāki: Jānis un Helga Kravji, Vold. un Helēna Berķi, Vija Kraujiņa un Edīte Pērkona. Saietu administrātors – Egils Tannis.

Saiets izvērtās par dziļi pārdzīvotām dienām, kur promesot no pilsētas knadas un dažādiem viļinājumiem, jaunieši varēja uzklausīt, jautāt un visādi iesaistīties tematikā, kas paliek neizrunāta mājas apstākļos.

Saieta virstemats Mana dzīve – jauna dzīve (tagad un nākamajā laikā), ko pārrunāja lekcijās un pārsprieda diskusiju grupās, tāpat bija rādīts filmu izrādēs un apliecināts meditāciju brīžos, dziesmu dziedāšanā un sadraudzības brīžos. Šinī sakarībā jaunieši noturēja „draudzes dibināšanas sapulci", kur no sava vidus izraudzīja draudzes amatpersonas un pat mācītāju. Tā jaunie, pilntiesīgie draudžu locekļi, mācījās izprast draudzes struktūru un to, ka vajadzīgi pšaizliedzīgi Dieva ļaudis, kas draudzes vada un tās atbalsta.

Daudz laika bija veltīts arī uzklausot un atbildot uz jauniešu ticības jautājumiem. Pārrunas nemitējās pat ēdienu reizēs un brīvajā laikā.

Saieta beigu dievkalpojums, skaistā svētdienas rītā, notika brīvā dabā pie vecās ābeles. Tajā sieaistījās visi trīs mācītāji un jaunieši ar lasījumiem un dziesmām. Svētrunā māc. I. Kalniņš mudināja iegūt un kopt dzīvo ticību, Dievu pielūgt un Viņam kalpot ar prieku.

Jauniešu un vadītāju kopējs atzinums, ka saiets visiem devis ieguvumu. I.G.

Divas skates

(Turpinājums no 8. lp.)

karēšanās darinātie rokdarbi. Bija arī loterija ar 66 ziedotiem rokdarbu laimestiem. Lozes ātri vien izpirka. Kanadas vanadzes ar 3000 dol. ziedojumos atbalstījušas Gaismas akciju, Patiesības fondu un Brīvības fondu.

Daiļamatnieku skate un tirdziņš DV svētkos bija atvērts divas dienas, 2. un 3. maijā Latviešu nama pagraba zālē, kur varēja iegriezties apmeklētāji apskatīt un iegādāties daiļamatnieku ražojumus un gleznas, kā arī pakavēties pie kafijas un capumiem, par ko rūpējās Latviešu nama dāmu komiteja priekšnieces S. Zaķes vadībā. 43 gleznas bija izstādījusi Veneranda Vabale no Niagaras. Daiļamatnieku stendos dominēja rotas lietas, ar kurām piedalījās A. Gugāns, Dzintars Mežulis, Kalupe (Aldona Korma). Keramikas darbus bija izstādījusi E. Zilgme no ASV, L. Brūvere, E. Dzeguze, V. Jansone, Olga Jansone un Ņina Jurševska. Rokdarbu stendos bija E. Avotas, A. Auziņas, M. Bolmanes un Otīlijas Mežules rokdarbi. Ar ādas izstrādājumiem piedalījās Austra Hāna no Londonas, bet ar dzintara darinājumiem O. Grīķis. Darbojās arī filatelistu kluba pastmarku un numizmatu galds E. Michelsona vadībā. Varēja iegādāties jaunākās grāmatas DV grāmatu galdā un R. Šternberga apsveikumu kartītes. Netrūka arī St. Vasarāja medus novietne ar viņa dravu ražojumiem un R. Purva putraimi. Tirdziņa kasieris bija R. Britāls, bet galvenais vadītājs A. Šterns. V. S.

Mūsu mīļais svainis un onkulis

Osvalds Tambergs

miris 1980. gada 2. maijā Sidrabenē

Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē tava mīļā sirds.

Dziļās skumjās

Anna, Antons, Vitālis, Pēteris un Jānis

Attēlā no kr.: Hon. Pauline Mc Gibbon, Adrienne Clarkson, Darryl Sittler un Piere Berton

Jums ir daudz kopēja ar šiem ļaudīm.

Publiskā bibliotēka. Arī viņi to
izmanto. Tā ir vieta, kur uz jautājumiem,
pie tam dažāda veida jautājumiem,
saņem atbildes. Kāds ir labākais veids
mājas izolēšanai? Kā iemācīties vēl kādu
svešvalodu? Kas iesita vārtus hokeja spēles
pagarinājumā, kad „Maple Leaf" komanda
1964. gadā uzvarēja uz ieguva kausu.

Un vēl daudzkas vairāk.
Plates, filmas, attēli, references,
žurnāli un laikraksti un, protams, grāmatas.
Viss tas atrodams jūsu publiskā
bibliotēkā, sastapšanās vietā starp jums
un cilvēkiem, kam ir atbildes.
Izmantojiet mūsu iespējas.

Ontario

Reuben Baetz,
Minister of Culture
and Recreation

William Davis, Premier

Māksla no ideālisma . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

zina — varbūt pašreizējais lielo pārmaiņu (iconoclastic) laikmets aizmetīs veco priekšstatu par mākslu un nāks klajā ar jaunu definīciju?

Protams, būtu nepareizi šos laikus salīdzināt ar vakardienas pasauli. Mūsējā izaugusi daudz dižāka, piepildīta ar milzīgām zināšanām un superātrumiem, kas savukārt izraisījuši drastiskas sociālas, tehnoloģiskas, ekonomiskas un pat garīgas pārmaiņas. Šī procesa ietvaros esam piedzīvojuši divus pasaules karus, kā arī pieredzējuši atoma skaldīšanu! Piepildīts arīdzan ticis iepriekšējo paaudžu sapnis — ceļot izplatījumā, spert kāju uz mēness . . .

Mākslas ārēnā 20. gadu simtenis ieradās spilgtu, eksplozīvu krāsu plīvurā tīts (fāvisms). Tam pēc pēdām sekoja salauzītu formu jūklis (kubisms). Pirms tuvāk analizējam šos virzienus, lai pametam skatienu uz trim ievērojamiem celmlaužiem, kas izdzina pirmās nozīmīgās vagas modernās abstraktās mākslas laukā. Šie progresīvie gleznotāji ar impresionistu paleti bija Sezāns, Van Gogs un Gogēns. Viņos dzirkstīja radoša iedvesma un vīzija! Līdzīgi pazīstamajiem Kanadas (Group of Seven) gleznotājiem, jo dziļi tos ietekmēja daba, vēlēšanās atklāt tanī dusošos spēkus, apslēpto primitīvo aistētiskumu.

Turpinot mūsu ceļojumu, sastopam untumaino norvēģi Munču (Munch), kas it drāmatiski raksturo pirmskara atmosfairu. Viņa sieviešu figūras viežam nervozas jausmas, bailes no vientulības („Terror of Isolation"). Gleznojums liekas paviršs, tendence uz divām dimensijām. Var nojaust laika steigu, brīvāku dzīves uztveri. Soli pa solim veras jauni apvāršņi — neatturami izplēn iepriekšējo paaudžu tiekšanās pēc ideālistiska skaistuma un patiesības. Skaļāk sāk rībēt revolūcionāru grupu bungas, brīdinādamas, ka vecai didaktiskai un morālizējošai kultūrai tuvojas gals . . .

Šī gadu simteņa pirmā dekada ieskicē jaunu ainu, nesot pārmaiņas gaismā, kustībā un brīvībā. Vibrējošu krāsu viļņi ieskauj un izdzēš tradicionālo formu un perspektīvas priekšstatus. Gleznotājam vairs nav nepieciešams sekot aklai formai — iezīmējot precīzas kontūras un iegleznojot populāru kolorītu. Beigušies laiki, kas prasīja vairākus gadus, lai paveiktu gleznojumu! Modernam māksliniekam nu radies jauns uzdevums — kā atrisināt glezniecisku virsmas un telpas attēlošanas problēmas. No stingra objektīvisma māksla ieslīd subjektīvismā.

Šinī periodā redzam Sezānu, sīksti meklējot piemērotu definīciju apjomam (voluma). Savā meklēšanas procesā viņš drīz atklāj dabā valdošo ģeografisko struktūru. Līdzīgi grieķu mītoloģijas Tantulam — jo vairāk Sezāns glezno, jo vairāk viņš atzīst, cik daudz ainava var slēpt . . . Eventuāli Sezāna pūliņi noved pie kubisma.

Fāvisti Dereins, Vlaminks un Matīss apziež savus audeklus ar „degošiem" krāsu toņiem. Melns gūst populāritāti kā kontrastu veidotājs. Reliģisko motīvu gleznotājam Roaltam (Rouault) melnās robežas simbolizē atšķiršanos no pasaulīgās reālitātes. Biežāk parādās balts apakšglaznojums, kas piešķir tīrām krāsām dziļāku intensitāti.

Iekarsuši optimisti krievu revolūcijas sākumā loloja illūzijas, ka dekadentas un piekukuļotas varas var nogāzt un radīt jaunas ūtopijas ar mākslas palīdzību . . . Drīz vien tie piedzīvo vilšanos. Tikai uz īsu brīdi uzdzirkst konstruktīvistu sinteze: kubo-futūrisms, tautas māksla un dialektiskā materiālisma elementi. Kopš šī cerības stariņa parādīšanās Padomju māksla atkal iegrimst sociālistiskā reālisma gultnē, bet politiķi zaudē ticību aistētiskā avangarda spējām kaut ko mainīt! Mākslinieki mācās vairāk no Ļeņina nekā Ļeņins no māksliniekiem . . .

Mūsu ceļojuma temps neatļauj tuvāk raksturot katru 20. g. s. mākslas novirzienu. Iepriekš pieminētie „ismi" principu saistīti ar ainavu, priekšmetu virsmas aprakstīšanu. Kā reakcija pret šo noslieci parādās ekspresionisms; sagrozītas, samocītas formas kalpo iekšējā pārdzīvojuma izteikšanai. Ekspresionisti grib iztraucēt formālizēto sabiedrību, tās augstākos slāņus. Pēc pirmā pasaules kara uzviļņo jaunas izjūtas un fantazijas — cilvēki ieslīd izpriecās un piekļeras materiālisma vilinājumiem. Populāra mūzika un „modernas" modes Amerikā izteicas kā „Roaring Twenties".

Ekspresionisma īstais šūpulis ir pēckara Vācija. Šeit Bekmanis un Gross (Beckman and Grosz) izmanto tēmas, kas saistās ar cilvēka dzīves neglīto pusi, alkoholismu un seksu. Kokoška, Nolde un Klēe ir mazāk satīriski; tie iedziļinās cilvēka psīchē. Jāpiezīmē, ka populāras šinī laikā ir Froida (Freud) idejas par zemapziņas funkcijām.

Starp tiem māksliniekiem, kas seko vairāk disciplīnētai, ģeografiskai interpetācijai ir Kandinskis (Kandinsky). Savāds indivīds — viņš studēja jurisprudenci un vēlējās gleznā izjust mūziku! Otrs pazīstams kā „mūžīgais students", saukts arī par modernās architektūras tēvu (?) — Mondriāns. Abi gleznotāji visdziļāk izteic bezpriekšmeta mākslas idejas, kas vēlāk amalgamējas Amerikas abstraktā ekspresionismā, sākot ar 1950. gadu.

Trešās dekadas sākumā meksikāniešu vienrocīgais ģenijs Orosko (Orozco) uzbur dinamiskus figūrātīvus sienas gleznojumus, kas kļūst par ievērojamākiem sniegumiem Rietumu pasaulē. Galvenā tema ir cīņa par brīvību; viņš uzsāk karu arī pret mechanizāciju. Orosko vajā nojauta, ka mašīna reiz iznīcinās tās radītāju!

Cauri fabriku trokšņiem saklausām italiešu mākslinieku grupu, kas saviļņoti sauc „Lai slava nākotnei!" Nodibinās futūrisms, kas ilgst tikai īsu brīdi. Viena no pēckara īpatākām kustībām gūst apzīmējumu — Dada. Tā pauž vilšanās sajūtu, nichilistisku filozofiju, kuras nolūks ir drastisks: apturēt un izsmiet visu iepriekšējo mākslu! Maksis Ernsts, Dušamps (Max Ernst, Duchamp) un vēl citi atspoguļo šo idiotiski pārspīlēto uztveri savos darbos. Nākošais uz skatuves uznāk sirreālisms (Surrealism). Varošie šīs interpretācijas pārstāvji ir Dali, Šagāls (Chagall) un Mirō, kas mīl jaukt reālitāti un sapņus savos fantastiskajos attēlojumos. Ležē (Leger) gleznо cilvēkus, kas atgādina mašīnas, atsperes un caurules...

Kubisma attīstībā vislielākie nopelni pienākas Pikaso; viņš aizņemas ģeometriskos elementus no Sezāna, pārspīlētas formas no El Greko un šķautnainību no afrikāniešu skulptūrām. Šīs kombinācijas pavīd pirmajā kubistu gleznā „Les Demoiselles d'Avignon." Šo stilu tālāk izsmalcina Brāks (Braque) un Grīs.

Krievs Malēvičs nodibina suprematismu. Viņš argumentē, ka tīrām izjūtām jākontrolē viss, kas tiek radīts. Malēviča gleznā „Balts uz balta", šķiet, nekas cits vairs nav svarīgs kā vienīgi — vienkāršība, skaidrība un tīrība . . .

Konstruktīvisms izaug no nepieciešamības apgādāt masu produkcijā ieslīgušo pasauli ar aistētiku. Skatuvju dekorātori un skulptori atsaucas pirmie. Dzimst jauna technika — kolāža (collage). Mākslinieki sāk līmēt uz audekliem visdažādākos materiālus, parasti abstraktas kompozicijas. Kā plašāk pazīstami meistari jāmin Pikaso, Gabo un pēdējā laikā slavinātais Raušenbergs.

Kaut gan mūsu garīgais ceļojums cauri mākslas pasaulei bija paredzēts īss, būtu neattaisnojami izlaist t. s. „Bauhaus" skolas nozīmīgumu. Tā uzsver tiekšanos pēc skaistuma, kas nav atrodams dabā, saistot mākslu ar mašīnu laikmeta technoloģiju. Progresīvo laika garu šinī periodā simbolizē caurspīdīgums — stikla celtnes. Architekti sāk runāt par starptautisko stilu.

DV ASV 30. delegātu sapulces vadība un viesi Klīvlandē. Sēž no kreisās: E. Pulciņš (Kanada), J. Lācis, A. Puķīte un E. Peniķis; stāv no kreisās: O. Kutcers, A. Treize, V. Zemesarājs, V. Hāzners un J. Riekstiņš.
Foto: V. Jaunkalnietis

KULTŪRAS FONDA LAUREĀTA
EGILA KALMES
VĒSTURISKAIS ROMĀNS

iznācis otrā iespiedumā. Pieprasāms visos veikalos. Cena $1.95. Organizācijas to var saņemt ar atlaidi, bet jāpasūtina vismaz 25 eks. un pie pasūtinājuma jāpievieno naudas pārvedums.

IN THE SHADOW OF FREEDOM by Egils Kalme, Cat. Nr. 192664. Pasūtinājumi adresējami: MANOR BOOKS, Inc., 45 E., 30th St., New York, N. Y. 10016, USA.

ASV un Kanadā par 25 eks. un sūtīšanu jāsūta naudas pārvedums par 34 dolariem. Austrālijā, Anglijā un citās zemēs pie pasūtinājuma jāpievieno naudas pārvedums par 39 ASV dolariem.

Pulcēsimies Saulainē

Kurzemes krišanas 35 gadu atceres sarīkojumu Saulainē sestdien, 10. maijā, ievadīs archibīskapa A. Lūša vadītais svētbrīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa pl. 17.00 LNAK priekšsēža T. Kronberga uzruna. Turpinājums Saulaines nometnes telpās pl. 18.00 ar Bruņinieka krusta kavalieŗa Roberta Ancāna runu. Pēc tam mūzikāli literāri priekšnesumi, azaida galds un saviesīgs vakars. Visi nacionālās domas paudēji laipni ielūgti.

M. L.

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Andrejs Šteinbachs
6308 Drumond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Ko Dievs ir uzlicis

Katrai lietai ir nolikts laiks, un katram īstenošanai paredzētam nodomam zem debess ir sava stunda.

Savs laiks piedzimt, savs laiks mirt...

Es esmu dziļāk ieskatījies ciešanu pilnā uzdevumā, ko Dievs ir uzlicis cilvēku bērniem...

Salamans mācītājs 3,1-2 un 10

Dienas pavadām darba svelmē. Mums ir jāpūlās, jāmācās, atkal un atkal jāpārskolojas, lai mēs spētu pastāvēt laika straumē. Līdz ar gudro Salamanu varam teikt:

„Es esmu dziļāk ieskatījies ciešanu pilnā uzdevumā, ko Dievs ir uzlicis..."

Varbūt ka pēdējais teikums nepatiks un nesaskanēs ar mācību par latvisko mīlestības Dievu. Bet atzīsim to, ka Dievs Tēvs, kuŗu mums atklāj evaņģelijs, nav tik vienkārša mīlestība. Viņš arī savam mīļotam. Dēlam, uz kuŗu Viņam labs prāts, lika redzēt daudz grūtuma un cīņu ar sava laika farizejiem, patmīlību; nelika bēdu kausam iet secen...

Tā nu ir, ka Dievs ir nolicis laiku, kuŗā mums ir jāveic dažādi uzdevumi un darbi. Un Viņa nodomi man ir jālūko saredzēt, izprast un izpildīt, lai cik grūti tie mums izliktos.

No savas lūgšanu dzīves mēs zinām, ka Dievs ne katru reiz ar mums apgājies pēc mūsu pašu prāta. Ja Viņš uzliek mums grūtumu, tad nekurnēsim, bet klusi lūgsim:

„Tavs prāts lai notiek..." (Mateja ev. 6,10).

Katram Dieva nodomam ir savs laiks. To atzīsim un mums būs sava alga un sava Dieva dāvāta žēlastība, kā rīta rasa, kā nakts vēsma pēc karstas darba dienas.

Dieva nodomi, lai cik tie būtu mums grūti izprotami un izpildāmi, ir augstāki par mums un mūsu nodomiem. Lai ticot tos izpildām sava mūža laikā! Skumjas, slimības un bēdu kalns nav augstāki par palīgu debesīs.

Būsim pacietīgi sava mūža laikā, kad Dievs mūs katrreiz neapmīļo kā māte, kad mēs savās vajadzībās pie viņas steidzamies.

Ja nu Dievs ir nospraudis mūsu mūža laiku un gadus, tad lai darām Viņa gribu un prātu. Tā mēs kļūsim par tiem, kam piederēs mūžīgā un neizteicamā alga.

Kungs Dievs, dodi mums spēku saņemt no Tevis visu, ko Tu esi nolicis mums mūsu mūža dienās, un dodi atvairīt visu, kas atvairāms.

Tavās rokās ir mūsu mūža laiks. Ļauj mums to pavadīt tā, ka gars laiku laikiem pāri saredzētu Tavu godību.

Māc. Oskars Kleinbergs

Vilma Kinstlere

ĢIMENES DIENĀ

Dievu mīlē un paklausi!
Kristus pēdās staigā!
Tava dzīve svētīga kļūs —
Mīlestība liksmos sirdī un vaigā.

Godā tēvu un māti!
Pavēl Dieva likums;
Dziļi sirdī lai ierakstīts,
Ikvienam, šis dievišķais tikums.
Nebūs tad izstumtie vecāki,
No bērnu sirdīm un mājām;
Izmisušie, kas mētāti tiek
Starp svešu ļaužu kājām...

Baznīcas ziņas

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

11. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums ar aktīvu bērnu un jauniešu līdzdalību. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skola un jauniešu grupu darba nobeiguma programma.

18. maijā pl. 11 dievkalpojums.

25. maijā pl. 11 Vasarsvētki — Jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās viru ansamblis Kalvis I. Dzeguzes vadībā. Dziesmu lapiņas.

1. jūnijā pl. 11 Trīsvienības svētku dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša runas stundas kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

11. maijā pl. 11 dievkalpojums.

18. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums. Dievgalds. Koris.

25. maijā pl. 11 Vasarsvētku dievkalpojums. Dievgalds.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

11. maijā — Ģimenes dienā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

25. maijā pl. 13 — Vasarsvētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecuma grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

11. maijā pl. 16 dievkalpojums ar Ģimenes dienas priekšnesumiem.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

11. maijā pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums, pl. 12 svētdienas skolas nobeiguma akts.

18. maijā pl. 11 jauniešu iesvēte ar dievgaldu. Koris, dziesmu lapiņas.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

11. maijā pl. 12.30 Ģimenes dienas dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trisvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

11 maijā pl. 11 dievkalpojums (Ģimenes diena) draudzes namā.

18. maijā pl. 14 iesvētes dievkalpojums Rosedale United baznīcā.

25. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

1. jūnijā pl. 13.30 dievkalpojums.

15. jūnijā pl. 11 Kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

11. maijā pl. 14.00 Ģimenes dienas un skolas darba nobeiguma dievkalpojums baznīcā. Mūzikāli priekšnesumi..

18. maijā dievkalpojums nenotiks.

25. maijā pl. 14.00 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

1. jūnijā pl. 14.00 dievkalpojums baznīcā.

8. jūnijā pl. 11.00 Ģimeņu dievkalpojums Sprīdīšos

15. jūnijā pl. 14.00 Tautas sēru dienas dievkalpojums baznīcā (40 g .okupācijas atcere).

22. jūnijā diekvalpojums nenotiks.

29. jūnijā pl. 14.00 Augsburgas ticības apliecības 450. g. jubilejas dievkalpojums baznīcā. Pēc dievkalpojuma mācītājs runās par šo apliecību.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mīķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 869-3126.

Ēriks Raisters

DZIMTENE

Aiz degošo sētu sarkanām liesmām
Palika dzimtene ar savām dziesmām;
Tikai sapņos, krēsla kad krīt,
Sirds tur kā apburtā salā mīt.

Visu, kas zudis, sevī tā slēdz,
Latvijas spožums tur noglabāts svēts;
Svešuma gaitas kaut neziņā trauks,
Mūžam tā staros un atpakaļ sauks.

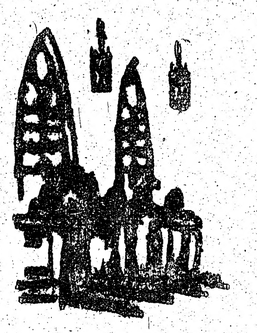

Izdota jauna garīga ilgspēlējoša stereo skaņu plate

SVĒTBRĪDIS

Evaņģēlijs vārdos un dziesmās

Draudzes, koŗa, vīru koŗa un solo dziesmas.

Mācītāju:
Fr. Čukura, J. Tervita un A. Vaska īsvētrunas.

Plate pasūtināma pie: Ralfs Augstroze, P. O. Box 7839, Miami, Florida 33155 U.S.A.

Ieskaitot piesūtīšanu, Kanadā $7.-.

Vai jūsu mājās ir

JĒZUS NĀCARIETIS

Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heights, Ill. 60006.

Klausaities latv. radioraidījumu katru svētdienu Vienības Balss ir kristīgs radioraidījums tautiešiem dzimtenē. Mīļi aicinām klausīties Vienības Balss ierakstus kasetē. Pieprasait J. Šmitam. Box 465, SURREY B.C., V3T 57B

Olimpiskā komiteja pievienojas

Kanadas olimpiskā komiteja ar lielu balsu pārsvaru aizklātā balsošanā ar 137 : 35 nolēma atbalstīt Maskavas olimpiadas boikotu, lai nedotu padomju valdībai izdevību izmantot kanadiešu sportistus savai propagandai. Kanadas federālā valdība jau agrāk paziņojusi, ka atbalstīs ASV olimpiadas boikotā, kamēr Pad. savienība neatvilks savus spēkus no Afganistānas. Arī Kanadas sporta ministrs Džeraldš Reigens apellējis pie Kanadas olimpiskās komitejas, lai tā atbalstītu Kanadas valdības nostāju. Arī vairākas 3. pasaules valstis izteikušas neapmierinātību ar padomju politiku.

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos

un DV grāmatnīcā

491 College St.,

kā arī apdzīvotāko

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

GARDENIA FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.

Māra Gugāns-Lūsis

ADVOKĀTS

V. M. ERTS B.A, M.A, LL.B

pārvietojis savu biroju uz

7 Queen Str. E., Suite 151 (pie Yonge ielas)

Toronto, Ont. M5C 1P7.

Telef. darbā: (416) 863-6366, mājās 762-0958.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel 534-0563

Daugavpils valsts skolotāju institūta absolventi — sasauksimies!

Ierosinājums kopēji izdot atmiņu grāmatu par mūsu Alma Mater. Absolventus lūdzu atsaukties un rakstīt uz adresi:

Jānis Šķirmants, 848 Hinman Ave. Evanston, Ill. 60202, USA

DALT'S HONDA

2343 Eglinton Ave. W., (pie Caledonia) Toronto, Ont. M6E 2L6. Tālrunis 789-4101

Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā

Pašlaik pārdošanā 1980. g. tehniski ievērojami uzlabotie modeļi par 1979. g. cenām.

Nikolajs (Nick) Medņis

mājās tel. 742-0368

Andrejs M. Stikuts

B.A., LL.B.

ADVOKĀTS

17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Amber Printers and Publishers

spiestuvē nelielā skaitā vēl dabūjamas grāmatas:

Krišjānis Ozoliņš — Celies augšā, atmiņas —	$7.50
Anna Ozoliņa — Atmiņu ziedi, dzejas —	$6.00
Jānis Zariņš — Cepure ar zelta vārpu —	$6.00
Eduards Freimanis — Divas pasaules —	$3.75
Laiks, Telpa, Ļaudis — visas 3 daļas.	

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

Izjusti personīgi pakalpojumi, pastāvīga kapella.

M. WAYNE HAMILTON

Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.

Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Leonīdu Cenni atceroties

Montrealas Viktorijas slimnīcā pēc ilgākas slimošanas 28. martā mūžībā aizgājis draudzes priekšnieks Leonīds Cenne, dzimis Salas pagastā 6 bērnu ģimenē. Jaunības dienās piedalījies atbrīvošanas cīņās un studējis Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultātē. Strādājis finanču ministrijā un Amatniecības kamerā.. Bēgļu laiku pavadījis Vācijā, no kurienes 1949. gadā izceļojis uz Kanadu. Montrealā līdz pensijai strādāja apdrošināšanas laukā.

Montrealas Evaņģelisko draudzi Leonīds Cenne vadīja 8 gadus, līdz pēdējam brīdim. Viņš bija arī ļoti aktīvs Montrealas korporāciju kopā, piederēja pie korp. Latvia. Tērvetes vasaras atpūtas vietā Cennes ģimenei pieder īpašums, ko tā bija iemīlējusi un brīvo laiku pavadīja tur.

Aizgājējs bija dzimis 1903. gadā 2. augustā. Aizlūgumu vadīja māc. A. Dūmiņš, pulcinot ap 70 bērinieku. Ar karogu sērās stāvēja korp. Latvia goda sardze. Atvadvārdus teica seniors, bet buršu saime nodziedāja tradicionālo atvadu dziesmu.

Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Elizabeti, dēlu Ivaru ar vedeklu Gundegu un mazbērnus Laumu un Pēteri, kā arī māsu Zentu Polijā. Pelnu urnu vēlāk apglabās Avokas kapsētā, Tērvetes tuvumā, kur jau atdusas aizgājēja māsa.

Agrumu Pēteris

MONTREALA

Montrealas latviešu skolai aizritējuši jau 30 gadi. Atceres sarīkojumā viesojās arī Otavas latviešu skola. Abu skolu savstarpēja ciemošanās kļuvusi jau par tradiciju. Īsu uzrunu teica skolas pārzinis I. Steprāns. Skola darbojas neatkarīgi no kādas organizācijas vai draudzes. Tās pastāvēšanas laikā notikušas vairākas pārmaiņas, piemērojoties dzīves prasībām. Skolēnu skaits šogad nedaudz pieaudzis, jo darbojas arī latviski nerunājošo bērnu grupa. Jubilāri apsveica Otavas skolas vadītāja L. Galdiņa ar velti. Daugavas vanadžu kopas priekšniece E. Vītiņa pieteica dāvinājumu — slīdīšu komplektu ar ieskaņotu tekstu par Brāļu kapiem Rīgā. Priekšnesumos iepriecināja Otavas un arī pašu skola. Redzami bija arī skolēnu rokdarbi, ko skolēni veikuši skolas laikā.

Agrumu Pēteris

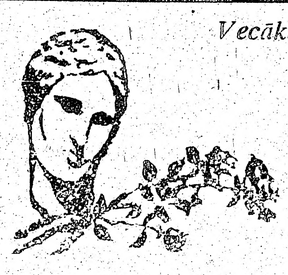

Vecākais latviešu puku veikals

Dibināts 1952. g.

Veļus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam

Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

GRĀMATAS DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

Okupētās Latvijas dienas grāmata II d.	$8.75
Latvju Māksla Nr. 6	$7.00
A. Voitkus — Zaudētie gadi, rom.	$12.00
Al. Čaks — Mana mīlestība, proza	$14.00
G. Janovskis — Novakare, rom.	$11.00
T. Sīlis Par brīvo Latviju domājot, pārdomas	$6.00
P. Kundziņš—Latviešu Imigrāc. sākumi Albertā	$21.-
Jānis Siliņš — Latvijas māksla 1800. — 1914. I	$38.00
M. Urnežus — Apskaidrība, dzej.	$9.00
J. Babre — The Covenant of love	$6.95
Latviešu mākslinieki Austrālijā	$38.95
Latvijas kara skola	$20.00
Dzimtenei atrautie, Veltas vēstules	$11.00
I. Brača — Apsolītā zeme, rom.	$11.00
L. Šķēle — Te un Tur, īsstāsti	$9.00
J. Freivalds — Bada sazvērestība, rom.	12.50
I. Gubiņa — Ir katram sava pasaulē, rom.	$11.00
I. Gubiņa — Dziesma — Tevī esmu, dzejas	$7.00
G. Saliņš — Satikšanās, dzejas	$8.00
A. Eglītis — Cilvēks no mēness, rom.	$14.00
U. Rūtiņa — Vēl tā gribējās dzīvot...	$7.00
A. Millers — Latvian Language	$11.00
Latvijas senatne, rakstu krājums	$10.00
Baltic states	$5.00
Hollow Glory	$3.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Darba laiks darbdienās no plkst. 12 — 7.30 vak., sestdienās no plkst. 9 — 1 dienā.

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10 proc.

BŪVĒJU

ziemas un vasaras mājas. Izdaru māju pārbūves un remontus, krāsošanu, cementa darbus u. c. Sagādāju būvatļaujas.

K. SUNTAŽS, Toronto, tel. 751-6829.

Lidijas Auzānes-Tīcmanes grāmata

stāsts par tēvu —

ĢENERĀLIS ANDREJS AUZĀNS

dabūjama DV grāmatnīcā, 491 College ielā, Toronto

Cena $3.00.

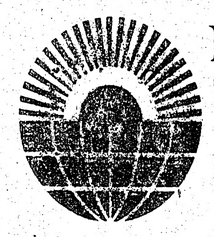

HELLO WORLD Travel Ltd.

1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

DIVREIZDIVI 1980

Latviešu jaunatnes DIVREIZDIVI notiek Bovasar, 1980. gadā no 22. līdz 31. augustam, Mičigānā, tuvu pie Battle Creek, Amerikā.

DIVREIZDIVI ir pārdzīvojums, prieki, un latviskās zināšanas.

DIVREIZDIVI ir meklējums latvietības izpratnei - kāpēc būt latvietim svešumā.

DIVREIZDIVI var piedalīties jauni latvieši, kuri sasnieguši 16 gadu vecumu un saprot latviešu valodu.

JA GRIBI ZINĀT -

Kas ir latviska rakste?
Kad jāēd cūkas šņukuris?
Ko latviešiem nozīmē 18. novembris?
Kāda radniecība maizes klaipam ar kļavas lapu?
Kas ir BATUN?
Kādu izklausās Medina "Ārija"?
Kāpēc latviešiem visu ziemu jātauno sīpolu mizas?
Kas bija "Atpuhta"?
Kur vilkt bluķi?
Kā audzināt latvisku ģimeni?

BRAUC UZ DIVREIZDIVI!

...kā teicis Jānis Valdmanis:
"Latviešu jaunietis bez DIVREIZDIVI ir kā pīrāgs bez speķa."

Šogad DIVREIZDIVI nometnē būs septiņas ievirzes (katrs dalībnieks izvēlas vienu):

Tautiskais mantojums
Folklora un literatūra
Latviešu valoda
Vēsture un politika
Latviešu prese
Latviešu mūzika

Kā arī deviņi projekti (katrs dalībnieks izvēlas arī vienu no tiem):

Politiskā informācija cittautiešiem
Koris
Tautas dejas
Koklēšana
Latviskā virtuve
Rokdarbi (tautas tērpiem)
Rotu kalšana
Latviskie svētku rituļojumi un izrādes
Dzīvais latvietis 1980's (pārrunas par latvietību un latvisko audzināšanu).

Kopējas nodarbības visiem dalībniekiem būs dziedāšanu, tautas dejas, kopiekšiju cilkis un vakara programmas.

DIVREIZDIVI 1980 dalības maksa ir $105 (ASV) kas ietaksta programmu, ēdināšanas un uzturu. Stipendijas ir pieejamas. Dalībnieku skaits ievirzēs un projektos ir ierobežots, tādēļ nepieciešama laicīga pieteikšanās (līdz 30. jūnijam).

.....

Ja vēlies pieteikties uz DIVREIZDIVI 1980, vai vēlies tuvāku informāciju, izpildi šo veidlapu un nosūti nometnes vadītājai Līzei Valdmanei, 55 Penri St. North, Hamilton, Ontario L8R 2X7, Canada.

Vārds.....Dzimšanas datī.....
Adrese.....
Izglītība.....
Vēlos piedalīties a).....ievirzē
b).....projektā.
Vēlos tuvāku informāciju.....

Paraksts.....Datums.....

Andris Zeibots, C. A.
Cole, Zeibots & Company
CHARTERED ACCOUNTANTS
Henry Cole Management Group Limited
MANAGEMENT CONSULTANTS
797 Don Mills Rd., Don Mills, Ont. M3C 1V1. Tel. 429-2894

VALUTE JEWELLERY LTD.
● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVIEŠU ROTAS
Zeltkalies
ALDONAS KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

FOAM-TECH
INSULATION CONTRACTOR
Namejs BATRAKS — (416) 247-3938
TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, k āarī treileŗus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.
P. O. Box 1, Station A, Missisauga, Ont. L5A 2Y9

Labo visāda veid aautomašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Gatavo piemiņekļus un skulptūras
CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.
Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7590

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens—769-9585
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1980. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu skates telpas
CITATION
CHEVROLET **OLDSMOBILE**
CHEVELLE **OMEGA**
CAMARO **CHEVETTE**
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
Hans Plaude **Tālr. HO 6-1131**
Robertsons Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30(trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5
Tālr. 531-3098

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$30.00
☐ 6 mēnešiem	$16.00
☐ 3 mēnešiem	$ 8.50

Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD vārda

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

Pasaules baptistu kongress Toronto

Amerikas latviešu baptistu apvienība pagājušo gadu iestājās kā patstāvīga inkorporēta draudžu organizācija Pasaules baptistu savienība, kas apvieno 34 milj. baptistu 138 zemēs. Pirms Otrā pasaules kara viens no šīs organizācijas viceprezidentiem bija Rīgas baptistu semināra direktors un semināra draudzes mācītājs Jānis Rīss, kas mira 1953. gadā. Par Amerikas latviešu baptistu apvienības pārstāvi savienībā izraudzīts apvienbas padomes loceklis Kārlis Augstroze. Pasaules baptistu savienības 75 gadu darbības atceres kongress notiks Toronto no 8. — 13. jūlijam. Tas sāksies ar vēsturisku pārskatu. Programmā piedalīsies Nilsons Fanini no Brazīljas, Edvīns Lopezs no Filipīnu salām. Viljams Džones no ASV un evaņģelists Bilijs Grēms. Viņi būs runātājs 11. jūlija vakarā, kad paziņos, kādu tautu pārstāvji piedalās šai kongresā.

Bezbērnu pāris
meklē dzīvokli
ar vienu vai divām guļamistabām un garāžu, vai auto novietošanas iespējām.
Zvanīt 889-8044.

Kollie-Maskie krustojuma
sunīši
7 nedēļas veci, balti un melni, dabūjami zvanot pēc pl. 18.00.
Alfredam 252-1600.

B & V Installers
IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES
gāzes un eļļas, kā arī gaisa vēsinātājus.
Zvanīt
Dienā — Stan Back — 783-6151
Vakarā — V. Īvans — 763-3374

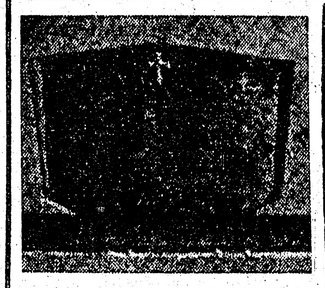
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀĻI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIETEIKTIES TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdien., iesk., no pl. 12 dienā — 12naktī,
piektdien, sestdien no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienāsnopl.12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

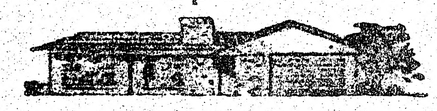

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesalstošai informācijai 444-2447. Mājas tielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 **BENJAMIN** FILM LABORATORIES LTD. 247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

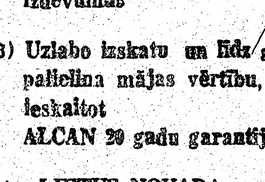

RATAS

IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm, arī no okupētās Latvijas

Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale, Ont.

221-1159

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Plašā izvēlē

latviska un moderna keramika, sikulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (Īpatnē ji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel.536-8183.

Alcan Building Products Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju**

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas — Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikšanās Tālr. 921-3924 **470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5**

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. **abonementu**), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu **$22.**

.....
Vārds, uzvārds

Adrese .....

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

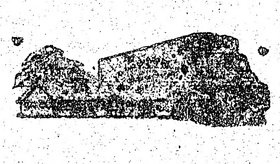

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Tito ēra beigusies

(Turpinājums no 1. lp.)

„Ja rietumu valstis vadījās no imperiālistiskās politikas pieredzes, tad Pad. savienība sagādāja smagu triecienu visiem tiem, kas ticēja tās deklarācijai par mazo tautu aizstāvēšanu." Tito uzsvēra, ka šaubas par patieso Pad. savienības politiku tagad ir pilnīgi pamatotas. Jau pirms kara un kara laikā un īpaši pēc Teherānas konferences Pad. savienība atteikusies ne vien aizsargāt, bet arī respektēt mazās valstis un mazo tautu gribu. Maskava pievīlusi sociālisma principus un novirzījusies uz vecās cariskās Krievijas ārpolitikas ceļa. Un tas viss ticis darīts starptautiskā proletāriāta solidāritātes aizsegā. Tanī pašā laikā Pad. savienība deklarējusi krievus kā vadošo tautu savā jaunajā impērijā. Krievi vadošas tautas lomā nesot sev līdz briesmīgas konsekvences Pad. savienības nekrievu tautām. Šodien tās iznīcina tādā apmērā, ka pat Hitlers to varētu apskaust, teica Tito. „Vadošās krievu tautas teorija daudztautu apvienībā nozīmē faktisku pārējo tautu paklaušanu, saimniecisku izmantošanu un nacionālu apspiešanu. Protams, ka šīs nekrievu tautas šai politikai pretojās visiem spēkiem. Latvija, Igaunija un Lietuva, kas zaudēja savu patstāvību Pad. savienības iebrukumā jau 1939. gadā, cieš vēl šodien. Vēl šodien desmit tūkstošiem latviešu, igauņu un lietuviešu tiek deportēti uz Sibiriju, un tā Pad. savienība mēģina likvidēt ne vien tās kā valstis, bet arī kā tautas . . ."

Šos Tito drosmīgos un patiesos vārdus mēs varam tikai apbrīnot. Vai Tito bērēs kāds atcerēsies mirušā diktātora zīmīgo Pad. savienības politikas novērtējumu? Šis novērtējums vēl jo svarīgāks ir tādēļ, ka tas nāk no pārliecināta marksista-ļeņinista mutes un tēmēts uz marksisma un ļeņinisma politiskās iekārtas lielāko pasaules valsti.

Tito aiziešana radījusi jaunas starptautiskas eksplozijas iespējas Austrumeiropā. Uzzinājis par Titō nāvi, prezidents Kārters Vašingtonā deklarēja: „Es no jauna apliecienu, ka amerikāņi turpinās Dienvidslavijas atbalstīšanas politiku un darīs visu iespējamo, ja radīsies nepieciešamība." Protams, šie vārdi domāti Maskavai. Ir cits jautājums, vai Maskava šos Kārtera vārdus ņem par pilnu. Diplomātu aprindas pārliecinātas, ka Kremlis nemēģinās tūlīt sākt kādu militāru dēku. Var paredzēt Maskavas tuvināšanās mēģinājumu Zagrebai, un eventuāli vēlāk Kremlis mēģinās Dienvidslavijā izvirzīt sev paklausīgus jaunus politiskus vadoņus. Ir zināms, ka rietumu valstis jau izstrādājušas taktisku militāras akcijas plānu, ja Pad. savienība negaidīti iebruktu Dienvidslavijā.

ASV prezidenta priekšvēlēšanu kampaņā Kārters un Rēgens vēl joprojām tālu priekšā pārējiem sacensoņiem. Kārtera kļūmīgais Teherānas gūstekņu glābšanas mēģinājums acīm redzot viņu politiski nav ievainojis. Amerikāņu tauta apbrīnojami viegli piedod saviem vadoņiem daudzas kļūdas. Tā nepārmeta Eizenhaueram U–2 lidmašīnas akciju, piedeva Kenedijam Kubas invāzijas traģēdiju un nesita krustā Džonsonu un Niksonu par neveiksmīgām akcijām Hanojā turēto gūstekņu nesekmīgā atbrīvošanā vai lieliem upuriem amerikāņu kuģa Pablo atbrīvošanā.

Irānas sūtniecības okupēšana Londonā vēl vairāk novērsa uzmanību no Kārtera Teherānā piedzīvotās neveiksmes. Kā zināms, Londonā pret Irānas sūtniecību vērsās pašas Irānas teroristi — arabu izcelsmes persieši, kas prasīja ne vien savu Komeini apcietināto domu biedru atbrīvošanu, bet arī neatkarīgas Arabestānas nodibināšanu Irakas pierobežā. Skotlendjards sadarbībā ar britu militārām izlases vienībām pārsteiguma akcijā pieveica teroristus un atbrīvoja 19 gūstekņus. Šajā akcijā četri no pieciem teroristiem zaudēja dzīvību. Irānas valdība, kas līdz šim attieksmēs pret Londonu bija vairāk nekā vēsa, izteikusi britu premjērei siltu pateicību. Varbūt ka jaunajos apstākļos Tačerei pienāksies izšķirīga nozīme amerikāņu ķīlnieku atbrīvošanā Teherānā.

Vidējos austrumos var notikt visneticamākās lietas. Irakas prezidents Sedam Huseins nav pārāk iemīļots. Pagājušā nedēļā Irakas bruņotie spēki negaidītā apvērsumā mēģināja sagrābt saru savās rokās. Šis apvērsums bija neveiksmīgs, jo gadījās, ka divas sazvērnieku artilerijas brigādes viena otru noturēja par gāžamā diktātora aizstāvi un asiņainā sadursmē gāja bojā pāri par 100 apvērsuma rīkotāju. Huseinam atlika tikai dzīvi palikušos apcietināt, un mēs zinām, kāds liktenis tiem draud.

Kanadas jaunā ģenerālprokurora Kaplāna akcija sākt vajāt Kanadas pilsoņus, kas turēti aizdomās par nacistu kara noziegumiem, ir radusies Kanadas žīdu kongresa ierosmē. To apliecināja šī kongresa dalībnieku demonstrācijas un kongress aizvadītā nedēļā Toronto. Pēc tikšanās ar Vīzentālu Kaplāns pieteicis jaunu likumprojektu, ar kuru tagad varēšot aizdomās turētos apcietināt un vajadzības gadījumā tepat arī tiešāt. Atzīmēsim tikai to, ka pieminētā demonstrācijā žīdu jauniešu aktīvisti izplatīja skrejlapas, kurās uz apsūdzēto sola jau nosodīts kāds Vilovdēlas būvuzņēmējs. Kanadas uzraudzības iestādes pret viņu vērstās sūdzības jau pirms daudziem gadiem izmeklējušas un atzinušas par nepamatotām.

Aleksandrs Kegumnieks

ELJA kongress un olimpiada

Sakarā ar šī gada Maskavas olimpiadu, Eiropas Latviešu jaunatnes apvienības valde nolēmusi sarīkot „ELJA Olimpiadu", kas notiktu ELJA 27. kongresa ietvaros. Kongress notiks Anglijas DVF īpašumā Straumēnos no 22. līdz 27. jūlijam. Kaut arī šī būs olimpiadas perodija, sacensību programmā paredzēts ietilpinās nopietni ņemamu volejbola turnīru. Tāpēc jauniešiem jau tagad jāpadomā par komandu sastādīšanu. Ja kāds jaunietis šovasar apciemo Eiropu vai dodas uz Minsteres ģimnaziju, šī būtu lieliska iespēja piedalīties ELJA kongresā, satikt jaunus un vecus draugus, izdziedāties, izstrīdēties un izsportoties. Olimpiadai varēs pieteikties kongresā laika. Kongresam pieteikties, rakstot: Sabina Beca, Aartenstr. 55, Münster 4400, W. Germany.

Aivars Sinka

Kara noziedzniekus meklēs arī Kanadā

Kanadas federālās valdības ģenerālprokurors Roberts Kaplāns uzrunājis ap 400 „holokausta" atceres dalībniekus un sacījis, ka izveidota starpresoru komiteja, kas pētīs kara noziegumus. Vairums sapulces dalībnieku bija no Kanadas žīdu kongresa, kas beidzās tikai 4. maijā. Pirms 35 gadiem sabiedrotie atbrīvoja Buchenvaldes un Belsenes koncentrācijas nometnes: „Kara noziedznieku lieta ir visas pasaules sirdsapziņa", sacījis ģenerālprokurors, „un Vācija pievienojusies prasībām, ka nepastāv kara noziegumu ierobežošanas statuss." „Kas var apgalvot, ka cilvēce piedzīvojusi pēdējo karu?" jautājis ģenerālprokurors. „Mums tagad vajadzīgs likums, kas noskaidrotu cilvēka nostāju šāda veida kara noziegumiem."

Kanadas jaunajā komitējā izraudzīti pārstāvji no Kanadas tieslietu, immigrācijas, ārlietu un iekšlietu ministrijām, kā arī no Kaplāna paša vadītā resora. Šī komiteja pētīs kara noziedzniekus Kanadā un tiesāšanu, kaut tie arī būtu ieguvuši Kanadas pavalstniecību. Kaplāns sacīja, ka komiteja izpētīs arī iespējas šo cilvēku, kas apsūdzēti kara noziegumos, izraidīšanu uz Rietumvāciju vai Izraēlu tiesāšanai. Viņš arī sacīja, ka Kanadas jātnieku policija gaida lēmumu, kad rīkot izklausināšanu, jo dažu Kanadas pilsoņu noziegumi esot pierādāmi ar liecībām un dokumentiem.

Ontario provinces ģenerālprokurors Rojs Mekmartrijs, kas nupat atgriezies no Izraēlas apmeklējuma un piedalījies „holokausta" atcerē, akceptējis Kanadā dzīvojošo kara noziedznieku tiesāšanu, provincei sadarbojoties ar federālo valdību.

Japāna pret Afganistānas okupāciju

Japānas premjērs Masajoši Ohira savā Kanadas apmeklējumā runājā pirmo reizi Kanadas parlamentā, nosodot Pad. savienības invāziju Afganistānā, kas ir drauds pasaules mieram. Premjērs mudināja vienādi domājošās nācijas būt stingrākām, lai izbeigtu Afganistānas okupāciju. Japānas premjērs nostājās rietumu pusē par stingru opoziciju pret Pad. savienību. Viņš mudināja būt „pacietīgiem un savaldīgiem" Irānas ķīlnieku krizē, bet piezīmējis, ka „mēs nevaram arī mūžīgi paciest amerikāņu diplomātu turēšanu par ķīlniekiem ne tikai tāpēc, ka tas ir nelikumīgs akts, bet tas ir arī nepieņemams cilvēcīgajiem uzskatiem."

★ Rīgā Brīvības pieminekļa pakājē laiku pa laikam parādās ziedi, bet tie ātri pazūd. Kārļa Ulmaņa 100. dzimšanas dienā 1977. gada septembrī puķu pušķis bija novietots augstu uz Brīvības pieminekļa. Kāds bija riskējis, to tur nogādādams. Par Ulmaņa simtgadi latvieši bija uzzinājuši no Amerikas balss raidījumiem, tā stāstīja nesen no Latvijas atbraukušais Māris Ozols, runādams Detroitā. — Pārtikas jautājums Rīgā un citās Latvijas vietās ir smags. Gaļu veikalos pieved piecos pēcpusdienā, bet lai to varētu dabūt, rindās jāstāv jau agri no rīta. Gaļas piegāde nolikta pēcpusdienās tāpēc, ka piecos beidzas fabriku darbs, un ja gaļu pārdotu no rīta, tad to izpirktu pensionāri un citi „liekēži", un strādnieki paliktu bešā.

1980. gada 4. maijā Toronto no mums šķīrās mūsu mīļā tante

Olga Sudmalis

dzimusi 1889. gada 25. februārī Vaiņodē.

Viņš nožāvēs visas asaras no viņu acīm, nāves vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaidu, nedz sāpju vairs būs, jo kas bija, ir pagājis. —
Jāņa atkl. 21:4.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

māsa un brālis ar ģimeni, Otto Groilis,
Ventu un Urbānu ģimenes

Mūžīgā mierā aizgājis dzīves draugs, tēvs un vectēvs

Arnolds Zvaigzne

dzimis 1907. gada 10. janvārī Lizuma pagastā,
miris 1980. gada 28. aprīlī Toronto

Norimušas čaklās rokas,
Kuŗām prieks bij darbu veikt;
Tik daudz labu vārdu prata
Apklusušās lūpas teikt.

Par viņu sēro un mīļā piemiņā paturēs

sieva, meita, znots un mazmeitas Toronto,
Jānis ar ģimeni un radi Latvijā